

# BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.  
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.  
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/4 évre 7 frt, 1/2 évre 3 frt 50 kr.,  
egy hónapra 1 frt 20 kr.  
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

## A kiáított ember.

Budapest, augusztus 18.

(K.) Valakit kineveztek a főrendiház tagjának? A nagy Galeotto nyomban rágyujtott a csipkedésre:

— Ugy tetszik, közelednek a választások. Nyenkor szörnyen érzékeny a pártkassza és mindjárt megérzi, hogy kevesen vannak a főrendek. De még azt is megérzi, hogy kit kívánnak maguk közé a főrendek. Természetesen azt, aki elég üres, hogy megteljen az új méltósággal és elég értelmes, hogy hálából megtöltse a pártkasszát. Vagy nincsenek küszöbön a választások? De hát akkor mért kellett kinevezni X. urat? Ah! Jó szolgálatokat tehetett. No persze, nem a nemzetnek, de a kormánynak, ami sokkal hálásabb foglalkozás. A kicsi kortes bejut a hivatalba, a nagyobbik kortes a főrendiházba. Lám, X. ur is bejutott. Vagy nem így volt? Hát akkor talán miniszter volt az istenadta és nem lehetett fölebb buktatni, azért röpítették a méltóságos urak házába? Hiszen így került oda Y. ur, Z. ur és Satóbbi ur. Vagy ez sem magyarázza meg a legújabb kinevezést? Akkor nyilván izgága ur, akit el kellett némitani és a méltóságos címmel betöltötték a száját. Vagy helyet kellett csinálnia egy miniszteri kegyencnek a képviselőházban. Vagy népszerű volt a boldogtalan és a hatalom jobbnak látta oda temetni, ahol már nincsen tovább népszerűség. Vagy —

Hát igen, a nagy Galeotto nem fogyott ki az okokból, ha egyszer kutatni kezdte, hogy ezt vagy azt az urat miért is nevezték ki a főrendiház tagjának. Került ott komikus ok és gyalázatos ok, okatlan ok és kétségbeejtő ok; csak természetes ok akadt ritkábban. Mert az utolsó időkben csakugyan így volt, hogy az ember már ösztön szerint is

megcsóválta a fejét, ha egy új főrend kinevezéséről hallott. Nem úgy válogatták meg akkor az embereket, hogy akárki nyomban megértse a választást. Sőt ellenkezőleg, minden új kinevezés meglepte az országot s a legtöbbször még a lexikon is alig tudott valamelyes felvilágosítással szolgálni, hogy milyen érdemek révén jutott az illető ur a nagy megtiszteltetéshez. Nem éltek azok az urak úgy, hogy a lexikonba kerülhettek volna s a lexikonba nem lehetett őket parancsszóval kinevezni, mint a főrendiházba. A lexikon nem is tudott róluk. S a hatalom mégis rájuk talált, ami persze elegendő ok volt, hogy a nagy Galeotto rágyujtson a csipkedésre és százfajta titkos okát keresse a kinevezésnek. És nem szabad Galeottora ráfogni, hogy ostobán keresgél. A legtöbbször bizony olyan biztossággal tudott az igazi okra rámutatni, mintha titokban a Budapesti Tudósító informálta volna. Az is igaz, hogy abban az időben nem rózsák közt vitt az ut a méltóságos házba; inkább vesszőt futott az új főrend és egy kicsit keservesen élte a mézesheiteit.

Ma pedig késő nyár idején vagyunk és a hivatalos lap váraflanul királyi kéziratallal meg. Bittó Istvánt hívja meg a főrendek közé. Hogy lesznek, akik erre a névre alig emlékeznek, nem sokat jelent. A hivatalos lap elvégre nem aspirál az ignoráns fiatalok érdeklődésére. De az öregek és érdeklődők is alig fognak vele tisztába jönni, hogy miképpen akadt Széll Kálmán éppen Bittó Istvánra. A nagy Galeotto meg egyszerűen becsukhatja a boltot, mert ez az ember és ez a perc ugyan kevésbé alkalmas a csipkedésre. Bittó István ugyanis volt valamikor aktív államférfi, házelnök, szakminiszter, sőt miniszterelnök is, de ez olyan régen volt, hogy ma már a fölfelé buktatásnak vagy a skartba tevésnek valami sok értelme nem volna. A nagy népszerűsége

sem igen magyarázhatná meg, hogy most a főrendek közé temetik. Mert valami nagyon népszerű sohasem volt, ma pedig egyszerűen elfelejtett ember. Még csak azt sem lehet ráfogni, hogy sokan volnának hívei, akiket talán lekenyerez vele a kormány, ha Bittó Istvánnak legalább a főrendi tagságban rejülő kárpótlást adja meg. És választások sincsenek küszöbön. És Bittó István nem is járhatott azzal a kései vágygyal, hogy csak főrend szeretne még legalább lenni. Az arzenálból egyszerűen hiányzik az a patron, amelyet a Bittó István váratlan kinevezésére rá lehetne huzni. Egy hetvenhét esztendő, névszerint elfelejtett, régen elvonult emberről van szó, aki aligha vágyik még valamire, és bizonyára jobban megbarátkozott már az elmulás gondolatával, mint azzal, hogy őt ebben az életben még valami feltűnő tisztség éri. Mert hetvenhét esztendővel az ember már nem ülteti a reménység fiatal csemétéit, legfőlebb, ha a saját multjának fái alatt keresi az enyhe árnyékot. Bittó István tehát aligha kilincselte érte, hogy hívják meg a főrendek közé. De még a barátait sem fásazhatta vele, hogy kilincseljenek ki neki még valamit.

S a hivatalos lap mai száma mégis kiharangozza az országnak, hogy Széll Kálmán tanácsára tetszett a királynak a hetvenhét esztendő Bittó Istvánt a főrendek közé meghívni. Egy pillanatra felülkötök a kérdés, hogy mit jelentsen ez a meghívás? De ha idáig azt kérdezte az ember, hogy mi okon nevezték ki X. Y. Z. és Satóbbi urat főrendnek, most inkább azon tőri a fejét, miképpen is eshetett, hogy Bittó Istvánról mostanáig meg lehetett felejtenni? Ha idáig elcsúszdalkozott az ember, hogy miképpen is tudott a kormány X. Y. Z. és Satóbbi urra gondolni, most alig éri föl észszel, hogy kormányok következtek kormányok után és Bittó Istvánra csak most gondolt valaki. No nem

## T Á R C A.

### Dániel.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —  
Írta: Szomorú Dezső.

Abban az időben finom relációim voltak figyészkekkel, bírakkal és ekképpen néhány heti könyörgés és futkosás után végre bejuthattam a Dániel cellájába, szerencsére, még idejekorán, mert Dániel még itt volt a cellában, ámbar az ő utolsó éjszakáját élte. Akkor én bus voltam és igen meghatott. Mindenkor komoran ironikus dolog megnézni és megtisztelni egy férfit, akiről tudjuk: hajnalban kivégzik. Továbbá Dániel edesen közel állott a szívemhez. Hajdan iskolatársam volt ő a piaristák gimnáziumában. Akkor nagy, sovány kamasz volt, elég közönséges arculattal, de a korához képest rettenetes mód kifejtett kezekkel, tele szőrökkel, és az ujjait őrizték roppant körömök, görbe és fekete körömök, mint a medvekaromok. Elég jól tanult s korántsem volt, amit mondani szokás: az iskola réme. Csak a tanárokat próbálta ijesztgetni kitűnő, de határozatlan alattomos feleletekkel. Nekem pedig, aki a padban szomszédja voltam, sok mindenféle imádandó dolgot revelált, amelyek edesen és elbűvölően hatottak rám s szinte lerészegíték mohó gyermekiégeimet...

Azóta megnőtünk és megszépültünk s próbáltuk az életben értékesíteni a piaristák körében magunkba szitt tudományokat. Elszakadva egymástól, csak a külföldön találkoztunk újra, Monte-Carlo és Ostende között, legtöbbször Páris városában, ahol én lóversenyjétekből éltem és Dániel szerelmi galantériában működött, szívet-

szaggató piros nyakkendővel és elég szép sikerrel. Gyakran láttam őt bájos szökecségek, avagy zordonan fekete kisasszonyok társaságában a Champs-Elyséen és éltebb nőekkel az angol kerületekben, de mindenkor nagyszerű hintókban, száguldozó lovakkal, kevélyen és diadalmasan.

Ámbar ezen szép megjelenést és nagyuri elvonulást megzavarták a szemek az ő alattomos tekintetükkel. És a fehér keztyük rémséges kezeket rejtettek, vaskos, dagadtak tűnő pandurkezeket, amelyek pedig simogathatták — milyen súlyosan, szent isten! — a legékesebb női hajakat. Aztán, néha, elég készségesen, egy-némi aranyakat nyujtottak felém, bus vesztéseim óráiban. Dániel, bevallom, többször kisegített engem és igen jó volt hozzám. Mindössze a metier-met nézte le, hosszú és rendületlen kártyázásaimat a kétesebb híri klubbokban, és hívságos fogadásaimat leitatott lovakra, amelyek a legtöbbször szegyenletesen elmaradtak a józannabb paripák mögött; ugyanakkor pedig dicsérte az ő életét, tele nagyszerű sikerekkel, diadalmas hőstonor sikereivel, és korholt engem, sőt szánakozott is, hogy szép fül létemre nem működöm szívetzaggató piros nyakkendőben a galantéria terén. Dánielnek, végre is, igaza volt. A helyett, hogy álnok kártyákkal és lusta kancákra játszottam, miért nem inkább a nők körül ármánykodtam én? Fájdalom, nekem ehhez nem volt temperamentumom. Révedező és ingadozó természetem, gyötrő bizonytalanságom és klasszikus habozásaim a zöld asztalokat és zöld gyöböket kívánták, mert itt afirmálódhattak a percekhozat vonagló kijátszásban, amely mindenkor „falso passo” vala, és majdnem a startig tartó izgatott kétékedésekben, amelyek természetesen veszteséggel jártak mindenkor, mindenkor.

Ah a Dániel briliáns jellemét, mérészrópti elhatározásait, dacos és kogyetlen energiáját, azt a sebes, vak és éles erőt, amely mint a kasza-csapás vágott szinte lehetetlen tervek elé, hány-szor megcsodáltam, hány-szor irigyeltem!

Ámde most, itt, e rettenetes falak között, híres gyilkosok nevével, idézeteivel és obszón rajzaival bekarcolt falak között, egy szál siránkozó gyertyával s egy kevés rossz dohánnyal az asztalon és két felfegyverkezett zsandárral a háttérben, Dániel tragikus látványt nyujtott s beh szántam őt, beh szántam őt!

— Szegény fiu! Szegény fiu!

— No csak nem kell pityeregni, mondotta ő, az alattomos szemek ferde nézésével, egy rémesen lenyirt, körte formájú koponyából szurva elő és besötétítve az egész arcot, a szürke zubonyt is, irtóztató darócból. És a vörös nyakkendő hiányának szinte szimbolikus jelentősége volt. Ekkor, a legkeservesebb érzések özőnében, elbűvöltan és megdöbbenve értettem meg, hogy Dániel menthetetlenül elveszett az emberiség, s a nők számára...

— Szegény fiu! Szegény fiu!

— De hát ne pityeregj — szólott immár felháborodva, — de hiszen nincs semmi baj, avagy baj van? — tette hozzá hirtelen elfúló hangon, keserves elrémülésben. És gyorsan felém hajolva és ferde tekintettel az arcomba mélyedve:

— Ma adtak bort nekem, jobb ebédet és cigarettát is adtak. Te, ez roppant gyanus nekem, roppant gyanus...

Megnyugtattam, igyekeztem hazudni, meggyőzőn és irtalmatlan, s szegény Dániel beh szívesen, beh könnyen hitt nekem.

— Igen... igen... dadogta, a kegyelem biztos, a zsandárok is mondták, az elnök kiváló ember. Aztán meg jártak nála az érdekemben,



mintha valami egetverő igaztalanság esett volna és Magyarország örök időkre viselhetne volna a bélyeget, hogy nagy érdemek jutalmazásáról feledkezett meg hátatlanul! Sosem volt akkora ember a legujabb főrend. De tisztalelkű magyar ember volt, becsületes intenciókkal s egyideig vállain viselte ennek a nemzetnek sorsát. Annnyit erő tehát, hogy tisztességgel ülhesen az ország törvényhozó testületében. S róla mégis egész sor kormány feledkezett meg. Változó korok temették mélyebbre és mélyebbre az emléket. Már jóformán senki sem gondolt rá s olyan érdek sehol sem jelentkezett, amelyet esetleg lekenyerezhetne a kormány, ha Bittó Istvánt a feledésből kiássa. Széll Kálmán ime mégis kiásta. Mikor csönd van mindenfelé s hatalmi érdekek sem emlékeztettek reá a leglávólalabbról sem: Széll Kálmán valami csodálatos inspirációval fölfedezte a mult mélysegeiben azt az alakot, akin legjobban demónsrálhatja a különbséget mult és jelen között. A poéta szemével látta meg, hogy bolyong még közöttünk valaki, akivel szemben nem érezne magát adósnak akárki, talán a nemzet sem: de a művész igen. Mert csak a művész érzi, hogy hol van még művészeti szempontból valami pótolni való. S az a politika művészenek inspirációja, hogy Széll Kálmánnak eszébe jutott az elfelejtett ember és kiásta. Ez a kinevezés nem is politika. Ez művészet. És a nagy Galeotto föl is hágy a gunyos csipkedéssel. Hallgat és élvez...

## A nagyvilág felé.

— A Kereskedelmi Múzeum ujászervezése. —

Budapest, augusztus 18.

(s.) Öt nap híján öt hónapja annak, hogy Hegedüs Sándor, mint háromhetes miniszter nagyszabású programbeszédében tájékoztatta a törvényhozást és a közvéleményt az ő politikájának főbb irányairól, azokról a feladatokról, amelyeknek a megvalósítását magára vállalta. Ez a beszéd egy tartalmas ígéret volt. Akkor csak azt láttuk, hogy ez az ígéret szép és értékes; csak azt tudtuk, hogy Hegedüs Sándor az az ember, aki tudja, hogy mit ígér és ígéretét mindenestre be is akarja váltani. Most már azt is látjuk, hogy olyan ígéret volt az, amelyet be is tud váltani. Szinte napról-napra látjuk, mint válik valóságra az új miniszternek egy-egy ideája — mindmegannyi szerves része a programjának —

beszéltek vele az érdekekben... Hogy befolyásos emberek? Elhiszem, minthogy asszonyok. Symphony de Sept Joy, Blanche de Voluptis és Elsa de Brabant kisasszonyok. Láthattad őket a lövészeny s így tudhatod, micsoda teremtesek s vajjon lehet-e ellentállni nekik?

— Én, Dániel, ellentálltam nekik, — jegyeztem meg agódnál. — s hátha az elnök is...

— Ostoba beszéd! — vágott közbe hevesen és az ajkai remetek. — Azt hiszed te, hogy azért elnök az elnök, hogy nekem a fejemet vágassa le? Minő siralmas okoskodás!

— Csakugyan...

— Ugy hát hidd el, amit én mondom neked, — folytatta immár esendesebben, miután bennem inkább önönmagát nyugtatta meg. — Te mindig ügyetlen és számár ember voltál. Ha fel tudtál volna tenni Symphonynak, Blachenak vagy Elsa de Brabant kisasszonynak, ma már jobb dolgod s jobb sorsod volna s nem volnál ilyen siralmas állapotban... Persze még mindig kártyákat gyűrsz és gebékre fogadsz. Semmire se vitted, szédületesen semmire, s ki tudja, ha holnap nem leszel az utcán, talpig rongyosodva, hajléktalanul...

Kinos, bántó szavak, s láthatta, hogy elszomorkodom. Akkor nyomban ellágyult.

— Szegény fiu... no látod... no látod... De hát, terringetted, miért is nem hallgattál reám, s vettél példát rólam? ... Hány-szor igyekeztem azon, hogy a jó utra térj, kitűnő utakra... Hány-szor mutattam meg neked, Nizzában is, Trouvilleban is, merre nyomozzál s merre vedd ki a szerencséd halóját. Granier Yonkának be is mutattalak, és Jersey szigetén, emlékszel? megmondtam neked, nem sétálnak a roppant vagyoni és olvatag kedélyű, oly regényes, oly regényes orosz bourgeoisok egy Cherbuliez-regény-nyel a kezükben... De te számár voltál. Még egy piros nyakkendő se volt. Eszed se volt. No lásd, mire jutottál...

és látjuk, milyen pihenés nélkül követi a gyors cselekvés a kormányzásra teremt államférfiu gyors elhatározását.

Ma ismét megvalósult terv alakjában bontakozik ki egy fejezete annak a fényes programmnak. Emlékeztünk reá, hogy Hegedüs Sándor székfoglaló beszédében milyen energikusan mutatott reá a kiviteli kereskedelem fejlesztésének halaszthatatlan szükségességére. Reá-mutatott arra, hogy kereskedelmi, de főképpen fizetési mérlegünk erősen passzív és alig van ipari termelésünknek négy-öt olyan ága, amelylyel a kivitelen szereplünk. És nagyon helyesen hangsúlyozta, hogy sohasem fog megszűnni az a passzivitás, sohasem fog vagyonosodásunk egészségesen fejlődni, ha nem fordítunk nagyobb gondot export-gyárak létesítésére, export-kereskedelmünk fejlesztésére.

És ezt az igazságot alig mondta ki, máris hozzálátott, hogy a szerint cselekedjék. A gyárstatisztika a bevezetője egy nagyarányu iparfejlesztési akciónak; most pedig követi ezt egy olyan reform, amely a miniszter programjának az iparfejlesztéssel harmónikus egybefüggő részét, a kiviteli fejlesztését szolgálja. Iparfejlesztési politikáját Hegedüs szerencsésen párosítja a kereskedelem fejlesztésével, a minthogy nincs is határozottabb eszköze az iparfejlesztésnek, mint a kereskedelem.

Mikor az iparfejlesztés feltételeiről és akadályairól szólnak nálunk, legsűrűbben a vámterület kérdését halljuk emlegetni. És tagadhatatlan csakugyan, hogy az ipar kifejlesztése és megerősödése hasonlíthatatlanul könnyebb feladat volna önálló vámterületen, mint így, a fejlődöttebb osztrák iparnak teljesen korlátlan verseny mellett. A vámpolitikai kontroverziát most figyelmen kívül hagyjuk. De konstatáljuk azt, hogy a vámsorompóknál, amelyek nincsenek, nem sokkal kisebb akadály a világkereskedelemtől elválaszt. Közgazdasági életünk intenzív fejlődésének legnagyobb gátja az az elszigeteltség, a melyben a nagyvilággal szemben vagyunk, kiviteli kereskedelmünk fejletlensége miatt.

Erőteljes export nélkül sohasem fogunk boldogulni. Sem közös vámterületen, sem önálló vámterületen, sőt így még kevésbé. Hiszen ha nyersterményeink főpiaca, Ausztria elzárkózik előlünk, akkor egy napig sem élhetünk meg, ha csak új piacokat nem teremünk produktumainknak. És viszont közös vámterület mellett is ha-

Elhallgatott, a dohányja után nyult, s nagyon hamar, szinte virtuóz gyakorlatossággal egy cigarettát sodort magának. S ekkor láttam a roppant kezeket vaskos ujjakkal, mintegy megdagadva és teljesen elszőrösödve, vadul megnőtt fekete körmökkel, kanyarodón, megörbülten, mint a medvekarok. És a duzzadt erek, a gombaformájú sulyos hüvelyk, a bemélyedő és izomzattal kipárnázott tenyér, ez az egész förtelmes kez, állatias szőrösségben: hirtelen, ijesztően a bűn vizióját vette elém, a hatalmas marok könyörtelen működését, valami borzalmas fojtogatást egy kiesiny hotelszoba mélyén, cudar sötétségben... Megborzongva hátráltam ekkor... Odakünn a fogház órája komoran s valami rejtelmes keszergéssel éjfélt ütött, és távoli hangja, szélesen, mint a futó időnek panaszos éneke, a csendet betöltte. Már menni akartam, menni, menni innen. Dániel marasztalt.

— Egy cigarettát? kérdezte előkelően.

— Nem... nem... válaszoltam kissé undorodtan, és néztem a zsandárok felé. Ők állottak hivatalos mozdulatlanágban, kegyetlenül és ijesztően, mint a halál titkát őrző szobrok. A halál, a halál, a hajnali kivégzés gondolata csakhamar kiengesztelte a lelkeket, a bűn elmosódott a megtorlásban, feloldódott a vérben. És Dániel újra fájdalmas és rokonszenves lón nekem. Most szólt vigán füstölve, a szék támláján hátravetett fejjel, elálmodozva:

— Már én jobban gazdálkodtam és szobben éltem. Az egész életem egy lázas szerelmi költemény. Ah Symphony! Blanche! Elsa! és a többiek, nagyszerű virágok mindannyian, s oly ragaszkodók, hogy akár ott hervadtak volna el a gomblyukamba tűzvel! Mennyi ajándékom van tőlük, s micsoda ékszerem! Szívek gyémántból és egy mesterien megrajzolt phallus szinaranyból... De hiszen megmutattam neked... a lakásomat, az új lakásomat is meg fogom mu-

talmasan kifejleszthetjük gazdasági erőnket, vagyoni függetlenségünket, ha megteremtjük a módját fölöslegünk elhelyezésének a külföldi piacokon, különösen a Keleten. Hogy a kiviteli lehetőségessé teszi az ipar fejlődését is a vámközösség dacára, azt bizonyítja az a kevés iparágunk — a malomipar, cukoripar, némiképpen a szeszipar és a gépipar egy része — amely a mostani primitív kereskedelmi viszonyok mellett is el tudott helyezkedni a világpiacra és tényleg szép fejlődésnek indult. Hogy pedig mezőgazdaságunkat mindinkább ráutalják életbevágó érdekei a kivitelenre, azt egy szóval sem kell bizonyítanunk. Ipari fejletlenségünk mellett is van már tulprodukcióknak iparcekkben is és éppen ennek a tultermelésnek az értékesítése volna legerősebb rugója további fejlődésünknek. Mezőgazdaságunkra pedig egyre erősebben nehezedik a fölösleg elhelyezésének a kérdése.

Kellett tehát már egyszer valamit komolyan tenni a kiviteli érdekében. Hiszen tenni tettek eddig is. Tettek annyit, amennyi sokkal kevesebb volt az elégnél és mégis fölöslegesen sok volt. Ugyanis rosszul tették. A legfölöslegesebb, mert legrosszabb volt mindenek között az ugynevezett Magyar Kereskedelmi Múzeum. Ez a tisztelt intézmény annyiban érdemelte meg a múzeum nevet, amennyiben ódsí és hasznavehetetlen dolgokról a múzeum jut eszébe az embernek; kereskedelmi azonban sehogysem volt. Egy hasznos, szükséges, szép intézmény szánalmas paródiája. Amolyan félnadrág. De nem is egy, hanem két félnadrág. Együtt a kettő semmi.

Ez a tisztelt múzeum tudniillik máig állami is volt, meg nem is. Senki sem tudta, milyen. Tehát semmilyen sem volt. A kereskedelmi miniszter hatósága alá tartozott, de önállóan üzemkedett. Félig állami hivatal, félig vegyeskereskedés volt. Mint kereskedés rossz üzlet volt, mint állami intézmény az állammal fizetette meg a veszteségeit. És mint a kiviteli kereskedelem fejlesztője, semmit sem tudott lendíteni a dolgán. Rossz nyelvek azt beszélik, és nem alaptalanul, hogy a kiviteli fejlesztés többé került, mint amennyit a kiviteli jövedelmezett. Ez nem lett volna még a legnagyobb baj, de lassanként kitudódott, hogy a múzeum mostani szervezete mellett lehetetlen segíteni a dolgon. Ez a se hus- se hal-szervezet lehetlenné tette, hogy a múzeum — amelynek az élén egyébként jóles szakértők állottak — teljesíthesse az ő igazi hivatását.

Ezt a szerencsétlen szervezetet reformálta most Hegedüs Sándor, még pedig — mint az

tatni nekem, a teheráni szőnyegeimet és a nyakkendő-gyűjteményemet. Mihelyt kiszabadulok innen, nagy ebédet adok s leitatjuk magunkban a kellemetlen emlékeket. Hej! az ember nem tökéletes, s nekem is voltak tévedéseim, egy kis botlásom, azzal az öreg angol asszonykával a Miromes-nil-Hotelben... De hát ez nem az én hibám. Miss roppant gazdag volt és roppant fukar. Aztán meg csábított is, szinte rám parancsolt, hogy fojtogassam egy kicsit... Terringetted, ostoba kaland, de hát majd csak jóváteszszük, elfelejtjük és soha sem érintkezem többé öreg angol asszonyakkal. Te se érintkezzél öreg angol asszonyakkal. Fogadd el tőlem ezt a jó tanácsot. Hátha mégis tudnék belőled valamit csinálni...

De most az egyik ör közeledett, az időm letelt, mennem kellett. Dániel nyugtatta a kezét és sajnálkozóan szólott:

— No, Isten veled, szegény barátom. És bátorság, bátorság, bízzál bennem és látogass meg újra, mielőbb, talán a jövő héten...

— Igen, ha ugyan addig...

— Meg nem halsz éhen, vágott a szavamba igen jó kedvűen. És hozzátette: — Látod, milyen számár vagy. Nekem még itt is kitűnő életem van. Bor, jó étel, dohány s az ágyam se rossz. No eredj... eredj...

— Isten veled, Dániel.

Odakünn a komor bástyák mentén sokáig kószáltam és gyöngéden átengedtem magam a lelkem keservének. A hold már sápadt fölöttem és a csillagok, roppant messze, sorra kialudtak. A hajnal szürkén leomlott a fogház tetejére és egy egész raj villámhárító ostobán leste az eget. De akkor láttam, amint finom relációim: ügyészek, bírák és hóhérok egy fekete csapatban jönnek a fogház irányában, a Dániel cellája felé... És sietve elmenekültem.



alábbi ismertetésből kitészik — szerencsés kézzel, erős öntudattal, finom tapintattal. Ha a szervezetet a gyakorlatban is olyan kitűnően fogják megvalósítani, akkor az új Magyar Kereskedelmi Múzeum igazán jelentékeny tényezője lesz a magyar kiviteli kereskedelem kifejllesztésének.

Hegedüs Sándor ezzel újabb, nagy érdemet szerzett közgazdasági politikánk kiépítése körül. Megteremtette a módját annak, hogy termelésünk tervszerűen, szervezeten, biztos csapáson induljon utnak a nagyvilág felé. Ha ezt a szerencsés alkotását nyomon fogja követni a tengeri kereskedelem céltudatos szervezése; ha Fiuméi képessé teszik arra, hogy hivatását teljesítse: akkor bizalommal nézhetünk szembe a jövő nagy gazdasági problémáival. Mert a fiumei kérdés gazdasági részének a megoldását nem lehet megemlítenél hagynunk, a kivitelről szólván. Ez az a *Ceterum censeo*, amelyet nem hallgathatunk el, ha érre a nagy kérdéssel beszélünk. Kifelé kell törekednünk a nagyvilágba. Hegedüs Sándor most ennek megcsinálta a módját. Csinálja meg az utját is.

A nagyfontosságú reform alapelveit a következőkben ismertetjük:

A kereskedelmi múzeum eddig olyan intézmény volt, melynek jellegét senki sem tudta meghatározni. Még az illetékes minisztérium sem. Teljesített állami és nem állami feladatokat, mert a közvetlen üzletkötést nem lehet állami feladatnak minősíteni. Az állami feladatok teljesítésében nem ment a múzeum elég messze, nem tett meg mindent, amit lehetne és kellene, az üzleti feladatokban ellenben messzebb ment, mint szabad lett volna, mert jóllehet anyagi felelősség a kötött üzletek után nem terhelte, az esetleges veszteségekért a morális felelősség alól az állam, mint a múzeum fenntartója, nem térhetett ki. Dacára ennek, még sem voltak meg ebben a szervezetben az üzletkötés legfőbb feltételei, különösen a keleti államokban való összeköttetés tekintetében.

Hegedüs Sándor miniszter már budgetbeszédében reá mutatott arra, hogy kivitelünk szervezése tekintetében nagyobb arányú tevékenységre kell magunkat elhatároznunk. Ennek a tevékenységnek első megnyilatkozása a kereskedelmi múzeum reformja, melyet a miniszter most ő felsége jóváhagyásával megvalósított. E reform alapelve: *elválasztani az állami feladatokat az üzleti tevékenységtől.*

Az állami feladatok végzésére a *múzeumi állami jellegű intézmény alakítja át*, felruházva mindazon kellékekkel, amelyek nagy és fontos feladatának megvalósításához szükségesek. Ezek az állami feladatok lesznek: a  *tudakozó intézmény széleskörű szervezése és pedig egyrészt a kereskedelmi és iparkamarákkal kapcsolatosan az egész országra kiterjedőleg, másrészt a külföldre és különösen a keleti, meg tengerentúli piacokra vonatkozólag, ingyen adva felvilágosítást minden vám- és tarifális ügyben, beszerzési forrásokról és eladási piacokról, cégekről, külföldi cégek hitelképességéről, a keleti és tengerentúli piacok áruszükségletéről, nagyobb versenytárgyalásokról és árjelzésekről és az illető piacok kereskedelmi és jogszokásairól, szabályairól.* Ezt az információs szolgálatot igényeli a kereskedelem és ipar leginkább s ha ezt Hegedüs Sándor jól szervezi, a gyakorlati életnek megfelelően, ha ez lehető gyors és teljesen megbízható lesz, akkor már ezzel egymagával rendkívüli szolgálatot tett az ország iparának és kereskedelmének.

Második igen fontos feladata lesz az állami intézetnek a *konzultások jelentésének gyors és tömör alakban való közzététele s az érdekelteknek ingyen való megküldése, amiről már volt alkalmunk megemlekezni.* Nem kicsiny jelentőségű lesz egy kereskedelmi szervezet *külföldi minta ár* berendezése, úgy tudniillik, hogy fontosabb kiviteli piacainknak összes oly áru, melyekkel a hazai ipar versenyezhetne, eredeti minták alakjában szerzetnek be, még pedig több példányban, melyek egyrészt állandóan kiállítatnak az intézet új helyiségében, mely a város egyik legfőbb forgalmu helyén lesz, másrészt mutatványul megküldetnek a szakba vágó gyárosoknak, hogy készítsenek ellenmintát azonos csomagolással és külső kiállítással. Ezeket a mintákat viszont kiküldi az intézet az illető piacokon lévő ügynökökhez.

Fontos feladata lesz továbbá egyrészt a hazai beszerzési források pontos nyilvántartása, amit a most folyamatban levő s teljes sikerrel kecsegtető termelési statisztika alapján fog berendezetni, hogy kereskedőknek és hatóságoknak, úgy mint magánosoknak

segtségére legyen szükségleteiknek hazai termelés útján való beszerzésénél, másrészt a *külföldi piacok beható és részletes tanulmányozása*, részben saját közgeivel, részben külön ösztöndíjasok kiküldésével, akik megállapítják, hol, minő árukkal és eszközökkel kellene kísérletet tenni hazai készítményekkel, illetve terményekkel. Végül ennek az intézetnek feladata lesz — a technológiai iparmúzeummal kapcsolatosan — *speciális szakkiallítások rendezése* egyrészt és az országban az *egész kiállítási ügy szabályozása*, mely eddig sok fontos érdek kárára teljesen fölöszerű, mondhatnók gazdátlan volt, holott igen fontos tényező lehetne egy országos, mint speciális vidéki szempon-tokból.

Ez lesz az új feladatköre az újonnan szervezett *m. kir. kereskedelmi múzeumnak*, melyet Hegedüs Sándor miniszter a legközvetlenebbül akar a hazai ipar és kereskedelem szolgálatába állítani és pedig — ami szintén nagyon lényeges és igen becses — úgy, hogy az *érdekeltekre ebből semmiféle anyagi teher ne háradjon.*

Ezzel szemben magának a kereskedelmi múzeumnak semmiféle közvetlen üzleti feladata nem lesz többé; az egész üzleti ügyekről a miniszter *vállalati alapon kívánja szervezni*, átadva a múzeum összes üzleti ágait, ide értve a háziipart is egy *kereskedelmi vállalatnak*, melynek feladata lesz a kiviteli érdekeket a lehető legnagyobb mértékben szolgálni. Csakhamar ezt a vállalatot is úgy rendezi be, mint azt a kereskedelmi élet követeli, tudniillik meg kell adnia az üzletkötésnek azokat az eszközöket, melyek nélkül kivitel nem fejleszhető. Szerződésileg biztosította tehát, hogy minden, reánk nézve fontosabb keleti piacon külön képviselőiség és jól berendezett mintaraktár szervezendő jó kereskedők vezetés alatt; minden képviselőiség utazókkal látandó els az üzletkötésnél első sorban kereskedőkre kell támaszkodni, mert csak így biztosítható a nagy fogyasztás. Ha szükséges, külön raktár is tartandó a fontosabb árukból, hogy a vevőnek rendelkezésére álljon akkor, amidőn arra szüksége van. A vállalat mindenkitől csak egyenlő jutalékot vehet, mely nem lehet nagyobb az illető piacokon általában divó jutalékoknál, de tartozik gondoskodni a delcuderéről, inkasszoról, sőt szállításonkál még óvadékokról is. Ez utóbbiak a kivitel legfontosabb eszközei és ha ezekről most gondoskodva lesz, akkor hazai kivitelünk egész új irányt fog vevetni, mert az érdekeltek eddig csak a kockázattól félték, amit most a kérdéses társaság fog elvállalni: a magyar kereskedelmi részvénytársaság, melyet annak idején éppen ilyen céllal alapítottak állami kezdeményezéssel és részvétellel.

A szerződés *igen szigorú ellenőrzésről* is gondoskodik, mert Hegedüs miniszter abból indul ki, hogy egyrészt szabad kezét kell adni az üzletnek, mely semmiféle hivatalos formákat és korlátokat nem tűr meg, másrészt azonban ellenőrizni kell a teljesítményeket, hogy a közönség érdekei a legteljesebb mértékben biztosítható legyenek, ami ez esetben a kormány részéről meg is történt. Van azonban ennek a szervezetnek két különösen fontos része. Az egyik, hogy a Kereskedelmi Múzeum új szervezetét nemcsak az iparra, hanem a *mezőgazdaságra is kiterjesztette*, hogy nemcsak iparcikkeinknek keres piacot állami és üzleti szerveivel, hanem gazdasági terményeinknek is, Keleten úgy, mint Nyugaton, vagyis dokumentálja az ipar és mezőgazdaság szoros érdekösségét és példát ad arra, miként lehet és kell a két érdeket összekötni és együttesen szolgálni.

A másik, hogy nem zárkózik el a keleti államok behozatala elől sem, sőt ezt is beveszi a szervezet üzletkörebe, azt a fontos közgazdasági elvet akarva ezzel érvényre juttatni, hogy ha azt akarjuk, hogy a keleti államok megvegyék a mi iparcikkeinket, akkor vegyük meg mi, akár saját használatunkra, akár pedig mint közvetítő ismét kivitelre, akár az ő versenyképes terményeit is, mert csak így lehet velük szorosabb gazdasági érdekösséget teremtenünk.

A kereskedelmi múzeumnak ez az új szervezete *september elsőjén lép életbe.* A legfelsőbb elhatározást a hivatalos lap *holnapi számában* fogja közzé tenni.

## BELFÖLD.

A **Tribuna** és **Tisza István**. A nagy-szobeni *Tribuna* mai számában T. Raica gimnázium tanár tollából vehemens támadást intéz az oly nagy port vert aradi magyar-román testvériesülés ellen. A cikk vége a következő:

Mi is történt hát azon az aradi román-magyar banketten? Hogy annál keserűbb legyen az inzultus, *Tisza Pista* • *Bánffy-Jeszzenszky* politika bámulója s a

nemzetiségek elnyomójának fia felhasználva a *testileg* jelen levő románok lelki dispoziációját, *perfid* köszöntőt mondott, amelynek cinizmusát talán csak az ő durva sovínizmusa mulja felül. Az elhangzott hazugságok felháborítják az összes románokat. *Hát még ez a fanfaronád!* „A magyar nemzet messiást ölt be a világtörténelemben; azt a messiást, hogy az Európa e részén letelepült nemzetek *egyesülési törekvéseinek* őre és bástyája legyen.“ De ha van egy-séges politikai nemzet s több alkotó nemzetiség, nincs szükség egyéb egyesítésre. Aztán milyen népeknek „őre és bástyája“ a „magyar nemzet“? A nemzetiségeké nem lehet, *minthogy* ők vannak többségben, jogaik egyenlők, velők együtt alkotják az egységes politikai nemzetet. Különösen pedig a románoké nem lehet, miután Tisza István az ő szövetségükre appellál, már pedig szövetség csak oly népek közt képzelhető, amelyek egymást segíthetik, amelyek egymásnak kölcsönösen „őre és bástyája“.

Ez a paprikás kis káromkodás, úgy látszik kellett a Tribuna urék egészségének. Gróf *Tisza* Istvánnak pedig nem árt meg. Sőt bizonyára velünk együtt ő is nagyon mulatságosnak fogja találni.

## KÜLFÖLD.

### A Dreyfus-pör végtárgyalása.

(Tizedik nap.)

— A *Budapesti Napló* kiküldött tudósítójától. —

Budapest, augusztus 18.

A mai nap ismét jelentős fordulatot hozott a Dreyfus-ügyben: *Panizzardi* az olasz kormány felhatalmazása következtében életjelt adott magáról s *meghazudította* *Roget* tábornokot, aki tegnap azt vallotta a haditörvényszék előtt, hogy Dreyfus *Schwarzköppennal* összeköttetésben volt. A volt katonai attasénak ez a nyilatkozata most végképp Dreyfus javára billent a mérleg serpenyőjét.

De van a Panizzardi kijelentésének még egy másik része is, amely egészen sarokba szorítja a tábornok-tanukat és a nacionalisták táborát: azt is becsületszavára fogadja a volt katonai attasé, hogy akkor hallott először Dreyfusról, amikor őt árulás ürügye alatt letartóztatták. Ime, megtörtént, amit évek óta sürgették azok, akik ön-feladózással szentelték magukat az igazság felderítésére. Panizzardi is megszólalt s a gyanúnak még a leghalványabb árnyékát is eloszlatta. A volt olasz katonai attasé, akiről országvilág tudja, hogy nála vannak azok az okmányok, amelyeknek elárulásával a volt hadügyminiszterek és az afférnek ördögi intrikusi Dreyfust vádolják, ebben a férfias, de egyuttal diplomatikus nyilatkozatában nem azt írja, hogy *nincs és nem volt árulás* a francia hadseregben, de kereken a szemébe vágja *Du Paty de Clamm*, *Merciernek*, *Cavaignacnak*, *Rogetnek* és az egész tisztos társaságnak, hogy *nem Dreyfus az áruló.*

Kerek e világon nincs olyan haditörvényszék, amely Panizzardi nyilatkozata után is meg-egyszer elítelné az *Ördögsziget* mártírját.

Ez a nap legnagyobb eseménye.

Mercier tábornokra megint rájár a rud. Tegnap *Schneider* ezredes kézzelfoghatólag bebizonyította róla, hogy hamis levéllel tudva visszaélt, ha ugyan nem ő maga *hamisított*, ma pedig *Freycinet* volt hadügyminiszter olvasta rá, hogy *hazudott*. A vitélő tábornok ugyan s azt mondta, hogy Anglia és Németország *harmincöt millió* frankot adott a revizió kierészakolására. Ezt a hihetetlenül neveltségű fecsegést *Freycinet* ma a *Tempshoz* küldött nyilatkozatában megcáfolta. A volt hadügyminiszter, aki most *Brünigben* nyaral, felajánlotta a rennesi haditörvényszéknek, hogy hallgassák ki őt arról a bizonyos *harmincöt millió* és egyben hozzátette, hogy ha nem citálják meg tanunak, akkor fog rá módot találni, hogy más formában nyilatkozzék.

És a nacionalisták ennyi kudarc után is biznak még fertelmes hajszájuknak sikerében. Bizonyára nem a hátralévő ki nem hallgatott tanuikban reménykednek, hiszen *Du Paty de Clam* betegséget színlel, mert már nem is mer megjelenni a haditörvényszék előtt; *Esterházyt* bizonyára jó pénzen vették rá, hogy ne vegye igénybe *salvus conductus-t* s maradjon angol földön; *Villon*, a kivel azt akarták elmeséltetni, hogy



miképpen jutott be a potsdami kastélyban a császár dolgozószobájába, ahol az íróasztalon egy francia újságra felírva látta Dreyfus bűnösségének kétségtelen bizonyítékát, ez a jámbor lyoni kereskedő szintén betegét jelentett és visszamenekült a boltjába. A tanuktól tehát nincs mit várniok a nacionalistáknak. Bizonyára valami meglepetést tartogatnak, mert egyre híresztelik, hogy csak most jön a java. Nos, ettől a meglepetéstől sinest mit félnie a szerencsétlen kapitánynak. Az nem lehetetlen, hogy a nacionalisták legújabb kirohanása úgy fog hatni, mint az explodáló bomba, de az előzmények után több mint bizonyos, hogy ez a készülő meglepetés is valami otromba hamisítvány lesz.

A mai franciaországi események krónikáját kiegészíti az a távirat, amely hírül hozza, hogy a *Labori* élete ellen irányult merénylet tettesét kérekeztették s hogy a gyilkos töredelmesen vallott. Nem lehetetlen azonban, hogy a rendőrök esziamadiát fogtak, mert nyomon követte ezt északa egy másik jelentés, amely szerint a fogoly nem az igazi merénylő, legfeljebb a cinkostársa, aki csak azért vette magára a gyilkosságot, hogy a valódi bűnös az alatt menekülhessen.

S mialatt Rennesben kétségbeesett küzdelem folyik az igazság diadalért, a *rue Chabrol*-beli furesa háboru sem szünetel. A monarkista összeesküvők maroknyi hada, számszerint vagy negyvenen, formális békefeltételeket diktál a francia kormánynak, amely nem áttalotta kockára tenni a köztársaság tekintélyét, amikor szóba állott a sajhősöknek ezzel a kis csapatával.

\*  
Rennes, augusztus 18.

Az utcán és a tárgyalási teremben csönd és nyugalom van, noha a hangulat izgatott. A védők emelvényén ma megjelent *Mornard*, aki az este jött meg Párisból. *Demange* egy csoportban beszélget a rendőrfőnökkel és a prefektussal s megmutatja nekik a tegnapi kapott *fenyegető levelet*, amelyben azt írják neki, hogy aligha fogja elmondani a védőbeszédét, mert a neki szánt revolvergolyó jól fog találni.

*Jaurès*, aki éppen Laboritól jött, elbeszéli, hogy a sebesült *sokkal jobban van* s orvosai remélik, hogy már hétfőn elfoglalhatja helyét a védői emelvényen.

A teremben tikkasztó a hőség, pedig még el sem kezdődött a tárgyalás.

A közönség, amely feszült izgatottsággal várja *Picquart* kihallgatásának folytatását, még most is annak a leleplezésének a hatása alatt áll, hogy 1894-ben a minisztériumban őt is megtevéstették a hazugsággal, amely szerint a titkos dossierben nagyon kényes természetű okmányok vannak s azért csak a haditörvényszék tagjainak szabad azokat megmutatni.

## A tárgyalás.

*Jouaust* ezredes pontban félhétkor megnyitja a tárgyalást s bevezeteti Dreyfust. Nyomban belép *Picquart* is és egyenesen a tanu helyére megy, hogy tegnapi vallomását folytassa.

(*Roget* lecfafólása.)

**Picquart:** Mielőtt vallomásomat folytatom, szükségét látom, hogy néhány szót mondjak arról a vádról, amelyet *Roget* tábornok tegnap a *Quenelli*-ügyben ellenem tett.

**Elnök:** Csak röviden, kérem.

**Picquart** (udvariasan meghajva magát): Amennyire csak lehet. Először a *Quenelli*-ügy 1896. május 30-ika és június 17-ike közt folyt le. Én csak megszakítással foglalkoztam ezzel az ügyvel, mert egy-egyesetem miatt nem járhattam a hivatalba, azután pedig a vezérkar ügyében utaznom kellett. Másodszor: *Quenelli* már többször elítéltek, ez az ember a tilalom ellenére mindig újra meg újra visszatért Párisba, ahol büntetlen érték. Az ő személye bizonyára nem érdekes. Harmadszor: határozottan tiltakozom az ellen, hogy az ő pörében titkos iratokat közöltem volna a bírakkal, amikről a vádlott nem tudott volna. Ha ez mégis megtörtént, akkor csak tudomom kívül történetelt meg. Megsérténém az akkori bírakat, ha föllénném, hogy az efféle manőver hatást tehetett rájuk. Ilyképpen mindegyre fogok válaszolni, minhelyt megtámadnak.

**Roget** (ki már eddig is nyugtalanodott helyén): Szót kérek, elnök ur.

**Elnök:** Kérem, tábornok ur, csak a tanu után. (A tábornok leül.)

(A titkos iratok históriája.)

*Picquart* azután a *bordereauval* foglalkozik, s arra a mondatra vonatkozik: *Megegy a hadgyakorlatokra*, azt mondja, hogy a vezérkarhoz beosztott tisztok szeptemberben nem mehettek a hadgyakorlatokra. Majd az irásszakértőkről, nevezetesen *Charavaynek* a véleményéről szól s *Bertillonról* ugyanazt mondja, mint *Casimir-Périer*, hogy tudniillik *Bertillon*nak a fejtegetései nagyon homályosak voltak.

— Áttérek most — folytatja *Picquart* — a titkos iratcsomóra s elmondom, hogy milyennek láttam 1896. augusztusban s mondhatom, hogy akkor egészen más állapotban volt, mint a minőben 1894-ben a bírának megmutatták. Akkor két részből állott. Az elsőben volt *Du Paty*nak a kommentárja és négy iromány, amelyeket úgy hiszem, a bíróság elé terjesztettek, úgy mint a *Doute Preuve*, a *Davignon*, a *Ce canaille de D.*-vel jelzett darab, meg egy idegen hatalom költségén tett svájci utról szóló levél. A második rész hét-nyolc darabból állott, köztük egy-két plajbászszal írott cédula, amely *A.* (*Schwarzkoppen*) és *B.* (*Panizzardi*) közt váltódott és amely alapjául szolgált a *Henry*-féle hamisítványnak, amelyet nekem *Tavernier* az ellenem indított vizsgálat során megmutatott. Engedelmet kérek, hogy ez irományok megbeszélése során a kéziratokra támaszkodhassam.

**Elnök** (odafordul *Chamois* tábornokhoz, ki a titkos aktákat a hadügyminisztériumból elhozta, hal-kan beszélget vele s azután azt mondja:

— Sajnálom, a hadügyminisztérium képviselője nem engedheti meg ez aktáknak a felolvasását.

**Picquart:** Nagyon sajnálom, főképp azért, mert ez iratok nagyjából idegen nyelvű. Kénytelen leszek tehát csak emlékezetből idézni. (*Picquart* hosszabb szünetet tart és szinte látszik, hogy megfeszíti emlékező tehetségét.) Először is ott van a *Doute Preuve* nevezetű darab. Kiki tudja, hogy az micsoda nyelven van írva. (Az elnökhöz.) Szabad azon a nyelven idéznem?

**Elnök:** Nem, az nem lehet.

**Picquart:** Ám legyen. Van ott egy aláhuzott szó, amelyet én *certitude*-del (bizonyosság) fordítanék: *Absolute certitude du bureau de renseignements*, amit *Du Paty* így fordított: *Absolute crainte* (félelem) du bureau de renseignements. Mégehetősen nehéz dolog az eredeti szöveg nélkül fejtegetni ezt a dolgot. Csupán az egy *Gewissheit* szót említem meg, amelyet én *certitudenek* fordítok. Következik azután: *aucune relation commune*...

*Picquart* szemmelátható erőfeszítést tesz, hogy a második mondat eredeti szövegére visszaemlékezzék. Ez csakhamar sikerül is neki s bebizonyítja, hogy az illető akta nem vonatkozatható *Dreyfus*-re. A *Davignon*-levél nyilván egyáltalában nem is vonatkozik kémkedésre. A *ce canaille de D.* szintén nem *Dreyfus*-re vonatkozik. *Du Paty* B-nek (*Panizzardi*) tulajdonítja, aki A-nak (*Schwarzkoppen*) írta. Pedig fordítva áll a dolog és *Roget* tábornok megerősítette.

**Elnök:** Ugy van.

**Picquart:** Ez igen fontos körülmény, mert *Du Paty* erre építette föl a vádat. Ez pusztá rosszakarat s az ő kommentárja elejétől végig hamis volt. Mi vezette ebben *Du Paty*? Rendszerének nagyon egyszerű és természetes a magyarázata. Elhatározta, hogy mindenáron összekötetést hoz létre a titkos iratcsomó négy darabja és a *bordereau* közt. Dicsekedett is ezzel a rendszerével, sőt az *Echo de Paris* cikket is közölte róla. Ami a negyedik iratot illeti, az *Guéné* titkos rendőrnök a jelentése. Ez az ember a semmitőszék előtt azt vallotta, hogy *Dreyfus* csak úgy gyanusítható, hogy összetévesztette más *Dreyfus*-ökkel, akiknek D.-vel kezdődik s a kikről kitűnt, hogy szoknyavadászok és kártyások. No meg azért, mert akkor divat volt, mindent *Dreyfus*-re kenni.

Mielőtt áttérnék a titkos akták második részére, ki kell jelentenem, hogy nagyon sajnálom, hogy *Du Paty* nincs itt, mert okvetlenül szükséges lett volna, hogy fölvilágosítást adjon a titkos iratcsomóhoz írt kommentárjáról s ha emlékeztek cserben hagyta volna, én valóban minden tölem telhető erővel segítségére siettem volna. (Derültség.) Egyébiránt ez a kommentár egyáltalában nem volt *Mercier* tulajdona, amint ő azt itt állította. A kommentár nem volt sem az egyik, sem a másik miniszteré, hanem a hírszerző hivatalé. Egyik miniszternek sem volt jogában, hogy magához vegye és ha egyik mégis megtette, akkor... hogy is mondjam csak?... helytelen módon — eltűntette.

A mi a titkos iratoknak második részét illeti, határozottan kijelentem, hogy az csupán jelentéktelen összehasonlító darabokból állott és ismétlem, hogy 1894-ben a *bordereau*-n kívül semmiféle, de abszolúte semmiféle bizonyíték sem volt *Dreyfus* ellen. (Mindén szót megnyomva.) De *Dreyfus* elitélése után egyszerre csapatokban jöttek a bizonyítékok. Mielőtt

valami család a hírszerző hivataltól ki akart csálni száz frankot, odament s jelentette, hogy tudja, hol vannak bizonyítékok *Dreyfus* ellen. Ezek közt volt a már említett *olasz hölgy* is. De még többet mondok: *Dreyfus* elitélése után is folytonosan tüntek el iratok a hadügyminisztériumból, de ezzel már nem törődtek, mert már nem volt többé *Dreyfus*-ról szó. (Nagy mozgás.)

(*Esterházy* gyanuba fogása.)

*Picquart* most azt adja elő, hogy miképp jutott legelőször *Esterházy*-nak a nyomára.

A *petit bleu* vezetett reá, úgy mond, amelyet *Henry* 1896. márciusban harminckét darabra tépve adott nekem át. Ekkor hallottam először *Esterházy*-nak a nevét. Azzal gyanúsítottak, hogy már előbb is ismertem, még bizonyítékokat is fölhoztak, így az iratokhoz betolták az *Éclair* január 5-iki számának egy kivágott részét s mindenki rám fogta, hogy család vagyok. De szerencsétlenségre az *Éclair*-nek ez a száma nem 1896-ból, hanem 1897-ből való. *Walsint* azért nem jelentettem föl azonnal főnökeimnek, mert azt hittem és még ma is azt hiszem, hogy a hírszerző-hivatal főnökének kötelessége előbb kutatni, vajjon a följelentés valóságban alapszik-e s nem szabad főnökét téves nyomra vezetni. Haboztam azzal, hogy a *petit bleu* a főlebbvalóimnak megmutassam. Ugy találom, hogy ezek a kém-ügyek sokkal komolyabbak, semhogy valakire szabad volna könnyelműen ráirányozni a gyanut. Ilyen könnyelműséggel jártak el *Dreyfus*-szel szemben, s ha egyszer rátér valaki erre az utra, nincs többé megállás. Milyen hibáknak lehetett volna elejét venni, ha 1894-ben *Dreyfus*-szel szemben nem így jártak volna el! Megkezdtem a nyomozást *Esterházy* ellen és mondhatom, hogy a hírek rosszak, nagyon rosszak voltak. Valamennyi megegyezett abban, hogy életmódja rossz, adóssága töméntelen, sürűben küldeti magát hadgyakorlatokra, semmint sorra kerül, iratokat másol stb.

*Picquart* azután elmondja a bázeli kém-találkozást, amikor *Henry* és *Lauth* Bazelbe mentek, hogy egy *R.* nevű kémtől részletesebb felvilágosításokat kapjanak egy őrnagy felől, aki a tűzészre vonatkozó információkat szolgáltat ki. Mikor pedig visszajöttek, nem tudtak többet, mint amit máris tudunk. Én nekem — mondja *Picquart* — az a gondolatom támadt, hogy ők R-t nem is annyira szólásra, mint hallgatásra bírták. Ekkor úgy vélekedtem, hogy nem titkolhatom tovább a dolgot és jelentést teszek főlebbvalóimnak. *Picquart* jelentést tett *Boisdeffre*-nek, aki mindent helyeselt, amit ő *Esterházy*-ra nézve elrendelt. *Esterházy* be akart jutni a minisztériumba, de kérelmét nem teljesítették. *Esterházy* csökönysége arra készítette őt, hogy megszerezze a kezeirását és észrevette, hogy mennyire hasonlít *Esterházy* írása a *bordereau* írásához. Lefotografáltatta ezeket az irásokat és elküldte *Du Paty* de *Clamm*-nak és *Bertillon*-nak. *Du Paty* de *Clam* azt mondta:

— Ez *Dreyfus Mathieu* írása.

Tudvaló, hogy *Du Paty* de *Clam* azt állította, hogy a *bordereau* *Dreyfus Mathieu* és *Alfréd* írásának összeolvastása. *Bertillon* azt mondta, hogy a fotografált írás a *bordereau* írása és az irás megvizsgálása után is föntartotta állítását.

*Picquart* mindinkább meggyőződve róla, hogy *Esterházy* volt az áruló, a titkos dossiert kezdte tanulmányozni és rendkívül meglepődött, midőn a keresett sulyos bizonyítékok helyett mindössze egy aktát talált, amely épp úgy vonatkozhatott *Esterházy*-ra, mint *Dreyfus*-re, továbbá egy jelentéktelen iratot, amelyben *Davignon*-ról van szó, azután egy iratot, amelyet *Dreyfus*-re vonatkoztatni abszurdum, t. i. a *Ce canaille de D.*... szavakat tartalmazó iratot és végül még egy aktát, amely épp olyan jelentéktelen, mint a második.

Azután elment *Boisdeffre*-hez és megmagyarázta neki a dolgot. *Boisdeffre* az iratok megvizsgálása után azt mondta neki, közölje mindezt *Gonse* tábornokkal. Mielőtt *Gonse* tábornoknak jelentést tett, négy oldalra terjedő világos resumét irt e kérdéskör. Ez a jelentés nagyon meglepte *Gonse* tábornokot. Ettől a pillanattól fogva *Picquart* nem járt el többé önkényt és *Gonse* tábornok visszatéréséig, vagyis szeptember 15-ig nem is tett újabb lépéseket. *Esterházy* különben akkor a nagy hadgyakorlatokon volt.

Azután *Picquart* a *Weyler*-féle hamisításról beszélt, majd arról a hírsztelelésről, hogy a *Dreyfus*-család más valakit akart az elítélt helyett büntetésnek feltüntetni. Azokról a cikkekről is beszélt, amelyeket akkoriban különösen az *Éclair* kezdett közölni *Dreyfus* érdekében. Szeptember 10-től 14-ig az *Éclair* cikkeire *Dreyfus* ellen heves vádak tartalmazó cikkeket jelentek meg. Ezek a cikkeket a *bordereau*-ról és a titkos iratokról olyan részleteket tartalmaztak, amelyek *Picquart*-ban azt a gyanút keltették, hogy olyasvalaki sugalmazta őket, aki nagyon



jól be van avatva a Dreyfus-ügybe. A Dreyfus-családtól nem származhattak, ellenben voltak bennök olyan kifejezések, aminket Du Paty de Clam szokott használni, akit erre a pontra nézve ki kellene hallgatni. Picquartnak megtiltották, hogy vizsgálatot indítson a hírlapi cikkekre nézve.

(Du Paty üzemci.)

Visszapillantást vetve a Dreyfus ellen folyó vizsgálatra, elmondja Picquart, hogy Du Paty a vizsgálatnál mindent elkövetett, hogy Dreyfusre valamit kiusásson. Mondta is nem egyszer, hogy a Dreyfusszal való küzdelem nagyon nehéz. A tárgyalás előtt való napon eljötték a helyőrségi tisztek s azt mondták, hogy a vád csupa koholmány, hogy egyetlen tanuállomást sem lehet komolyan venni. Maga Du Paty is nagyon zavarodott volt kihallgatásakor.

Mikor a védő azt jegyezte meg, hogy Dreyfusnek a diktálásra irt sorai a zavar semmi nyomát sem mutatják s azt kérdezte Du Patyól, hogy mi indította őt ezekre a szavakra: *Hisz' ön reszket!* ekkor Du Paty nehezen véve lélekzetet, ezt mondta: Tudtam, hogy színelővel van dolgom s ha nem figyelmeztették volna, akkor bizonyosan zavarba jött volna, de így meg sem rándult az arca s ebből az következik, hogy színelő. — Tehát Du Paty maga megvallotta, hogy Dreyfus keze nem reszketett.

Ami azt a tiszteletreméltó személyt illeti, aki Henrynak átadta a bordereaut, csak Guenének a semmitőszék előtt tett vallomásra utalok, ahol azt mondta, hogy ez a tiszteletreméltó személy nagyon gazdag és semmiféle remunérációt sem kapott s hogy információit csupán Franciaország iránt való szimpátiából tette. Erre már tegnap mondtam, hogy én ennek a tiszteletreméltó személynek több ízben ezerkétszáz frankos és ennél kisebb jutalmakat adtam.

(Az agyonhallgatás.)

Picquart azután elmondja, hogy mikor szeptember 15-én Gonse tábornoktól felbatalmazást kért arra, hogy Dreyfus érdekében folytathassa a nyomozást, a tábornok azt válaszolta neki:

— A miniszter és Boisdeffre lehetetlennek tartja a pör felújítását.

Picquart kijelentette, hogy semmi sem akadályozhatja meg abban, hogy az ügygel újra foglalkozzék, ha föltehető, hogy Dreyfus ártatlan. Gonse erre azt mondta:

— Ha ön semmit sem mond el, senki sem fogja megtudni.

— Tábornok ur, — kiáltott föl Picquart erőlyesen — a mit ön itt mond, utálatos dolog. Nem tudom, mit fogok tenni, de ezt a titkot nem viszem magammal a a sirba. (Élénk mozgás.)

Igy játszódtak le ezek a dolgok. Tagadják, de én biztosítom róla önöket, hogy így volt, kiált föl Picquart, miközben kezével a korlátra üt és arcával a tábornokok felé fordul.

Picquart azután elmondja, hogy Boisdeffre és Gonse tábornokok vonakodtak Esterházy ellen eljárni, mert erre nem láttak elegendő bizonyítékot. Hogy megtaláljuk a nyitját annak, ami azóta történt — mondja Picquart — kérdezem: nem járt Du Paty de Clam álszakállal és két szemüveggel? És bizonyos, hogy erre nem volt fölhatalmazva?

Picquart azután memorandumot ad át az elnöknek, amelyben az ellene felhozott vádakra válaszol.

Az ülést erre felfüggesztik. A szünet alatt híre jön, hogy letartóztatták a merénylőt, ami nagy szenzációt kelt.

(Az üldözések.)

A szünet után Picquart az ellen a vád ellen védekezik, mintha ő az Esterházy elleni vizsgálat alkalmával nem tanúsított volna mérsékletet.

— Azt mondják, hogy én többször önkényűleg házmotásokat eszközöltem Esterházy lakásán. Egyetlen egy volt, de tulajdonképpen az sem volt házmotolás. Egy rendőrügynök Esterházy lakásába ment és pedig, mikor az kiadó volt, amaz ürügy alatt, hogy ki akarja venni. A rendőrügynök ez alkalommal egy kályhában több papírdarabra akadt, köztük két névjegyre, Drumondtól. En a két névjegyet mindjárt Gouse tábornoknak vittem, aki azonnal velem jött és a névjegyekről fényképet készített. Ettől az időtől kezdődnek az ellenem intézett áskálódások.

Picquart azután Henry furcsa magatartását magyarázza, ugyszintén Gonse és Boisdeffre tábornokok bujósdiáját, és ráter a Henry féle hamisítványra.

— Midőn egy alkalommal — folytatja — jelentéstétel végett Boisdeffre tábornoknál voltam, saját szájából olyan szavakat hallottam, amelyeket később a Henry-féle hamisítványban fitaláltam és ebből azt következtetem, hogy Henry és Boisdeffre titkos összeköttetésben voltak egymással.

Hogy mennyire hiányzott velem szemben a lojalitás, bizonyítja a jelentés, amelyet Guené rendőrügynök irt felőlem és amely október 30-ikán kelt. A jelentés engem azzal vádol, hogy szeptemberben egy barátom előtt Dreyfusról kedvezően nyilatkoztam. Kijelentem, hogy én ilyen értelemben sohasem beszéltem és Guené rendőrügynök jelentése valótlan-ságot tartalmaz. E jelentés készítésének oka különben a következő:

Október 31-ikén készítette Henry hamisítványát és természetes, hogy azt el kellett előttem rejtenie és arról kellett gondoskodnia, hogy ne menjen az az én kezeimen keresztül és ő ne legyen kénytelen nekem hamisítványáról jelentést tenni. Engem tehát gyanusnak kellett feltüntetni és ezért készült a Guené-féle jelentés, amelyet nekem sohasem mutattak meg. Én csak akkor láttam e jelentést, mikor ellenem a fegyelmi vizsgálat megindult. A vizsgálat alkalmával Tavernier százados mutatta meg. Tuniszi tartózkodása alatt, mondja tovább Picquart, Henry nyíltan föllépett ellene. Henrynek e miatt az intrikája miatt még hosszabbra nyult az ő tuniszi küldetése, amely már vége felé járt. Mikor Leclerc tábornok e felől csodálkozását fejezte ki, ő elmondta neki, mi az oka ezeknek az intézkedéseknek és megmondta Leclercnek, hogy meg van győződve Dreyfus ártatlanságáról. Időközben Párisban tovább folyt a hadjárat. A Matin a bordereauk egy fakszimiljét közölte, amely Teyssonier-től származott, aki 1894-ben mint szakértő szerepelt.

Picquart azután az Eclair közleményeiről beszél és azt mondja, hogy ezekhez a közleményekhez semmi köze sem volt. A közlemények szerzője Lissajoux, a Petit Journal munkatársa volt, amely lappal Henry jó barátságban állott. Ezzel a ponttal részletebben foglalkozik Picquart, hogy bebizonyítsa, milyen presszióval élt Henry.

Keserűen panaszkodik és körülményesen elmond mindent, amit kompromittálására megkísérlettek. Arra a makhinációra, amelynek áldozata lett, a Blanche és Speranza aláírású táviratok vezették rá.

Azután áttér a petit bleu észlelt törlésre, azt mondja, hogy a vakarás csak akkor történt, mikor az irat már kiment az ő kezéből. A petit bleu dolgában soha sem vezettek alapos vizsgálatot. De valahára mégis csak meg kellene tudni, kitől származik.

Azután panaszkodik az ellen a házmotolás ellen, amelyet Henry nála elrendelt és elmondja, hogyan tért vissza Párisba, ahová azért jött, hogy Pelieux tábornok előtt vallomást tegyen. Határozottan tagadja, hogy a petit bleure bélyeget ragasztott, hogy a kelet rányomásával hitelesítse ezt az iratot. Ő csak azt kérdezte Gribelin levéltárostól, hogy nem lehet-e egy levélre valamilyen bélyegzőt rányomni, de ezt csak azért kérdezte, hogy információit nyerjen arról az igazán rendkívüli eljárásról, amelyet a hirszerző irodába való belépése előtt követtek.

Végül Picquart röviden elmondja Pelieux vizsgálatának epizódjait és csodálkozik azon, hogy Esterházy bírái nem hallgatták ki őt vádlóival együtt, majd utal arra a befolyásra, amelyet letartóztatása akkor a haditörvényszékre gyakorolhatott volna. Vallomásait azzal végzi, hogy némi fölvilágosítást ad arról, hogy érkezett be a bordereau.

Roget és Mercier tábornokok szót kérnek. (Mozgás.)

Demange kérdésére Picquart azt mondja, hogy a katonai földrajzi szolgálatban polgári munkásokat alkalmaztak a nyomdában.

Roget tábornok a tanuk korlátjához lép és fölvilágosítást kér Picquarttól a Quenelli-ügyre nézve. A jelenet gyorsan játszódik le.

Mercier tábornok kijelenti, hogy soha sem beszélt valamely titkos ügyiratról.

Picquart: Nagyon jól emlékszem, hogy Maurel ezredesnek átadtam a borítékot.

Mercier: Lohetlen, hogy Gonse tábornok, mikor délután 6 órakor Picquartval találkozott, nagyon izgatott lett volna a háborutól való félelmében, mert akkor a miniszter még nem tartott háborútól.

Picquart fenntartja állítását. Gonse tábornok, ugymond, azért volt izgatott, mert tudott arról, hogy egy nagykövet lépéseket tett a köztársaság ellenkénél.

Mercier tábornok tagadja még Picquartnak azt az állítását, melyet a Doute preuve okmányának a haditörvényszékkel való közlésére vonatkozólag tett és helyreigazítja a tanu előadásait a tüzérségben tett változtatásokról a külföldhöz intézett jegyzék közlését illetőleg. Fenntartja, hogy Du Paty de Clam kommentárja az ő részére készült.

A tárgyalást az elnök felfüggeszti.

## A merénylet.

Rennes, augusztus 18.

Labori állapota tartósan és felgyávást javul. A kezelő orvosok között tegnap nézeteltérés támadt. Doyen, a hírneves sebész ugyanis azt mondja, hogy mentől hamarabb ki kell venni a golyót, Reclus, Vidal és Renaud törzsorvos ellenben azt tartják, hogy az operáció nem sürgős, sőt inkább várni kell azzal. Ennek következtében Doyen, aki önként jött Rennesbe, mert Labori neki jóbarátja és volt iskolatársa, ma elutazott Párisba.

Páris, augusztus 18.

A merénylőt Dol-ban letartóztatták. A neve Glord. A gyilkos töredelmesen bevallotta tettét.

Rennes, augusztus 18.

A gyilkost katonai őrzéret kerítette kézre Dol falu környékén. Glord nem tagadja, hogy ő követte el a merényletet.

Páris, augusztus 18.

A Dolban letartóztatott Glord iszákos ember hírében áll. Vailomása gyanús. A vizsgálat folyamatban van. Valószínű, hogy nem Glord a merénylő.

Páris, augusztus 18.

A minisztertanácsban Waldeck-Rousseau miniszterelnök felolvasta Ille et Vilaine megye prefektusának táviratát, a melyben jelentést tesz Glord letartóztatásáról, de megjegyzi, hogy kérdéses, vajjon csakugyan Glord-e a Labori ellen elkövetett merénylet tettese.

Páris, augusztus 18.

A letartóztatott Glord munka nélkül csavargó vándorló legény, aki csakugyan Rennesből jött. St.-Malo közelében talált rá egy katonai őrzéret. Nem lehetetlen, hogy csakugyan ő követte el a merényletet. Kihallgatásakor így szólt:

— Igen, én löttem le Laborit!

De az sinos kizárva, hogy nem ő a bűnös, mert Glord alkoholista, aki már hatszor volt az örvültek házában. Ma délután erős fedezettel Rennesbe vitték Glordot, hogy ott a szemtanúkkal igazolják, vajjon ő volt-e a merénylő.

Rennes, augusztus 18.

A vizsgálóbíró kihallgatta Glordt. Picquart, Gast és más tanuk, akik látták a merénylőt, kijelentették, hogy Glord nem az az ember, akit őök üldöztek. Glord vizsgálati fogságban marad. Az igazi merénylő személyleírását több ezer példányban kinyomatták és mindenfelé szétküldték.

## Panizzardi nyilatkozata.

Varese, augusztus 18.

Panizzardi ezredes tegnap este sokáig tanácskozott Tardüti hadügyminiszteri államtitkár-al, aki fölhatalmazta őt arra, hogy Schneider ezredes osztrák-magyar katonai attasé példájára táviratot küldjön a Figaronak, amelyben határozottan megcáfolja Roget tábornok tegnapi állítását.

Panizzardi erre a következő táviratot küldte a párisi újságnak:

Legyen szives az igazság okáért a következő nyilatkozatomat becses lapjában közzétenni: Roget tábornok a haditörvényszék tárgyalásáról szóló jelentés szerint azt mondta, hogy én Dreyfus kapitány letartóztatása idején Ressmann akkori olasz nagykövetnek jelentést küldtem, amelyben azt mondtam, hogy Schwarzkoppen német katonai attasé összeköttetésben volt Dreyfus kapitánnyal.

Ezzel kijelentem, hogy én ezt a jelentést soha meg nem irtam, ez a jelentés sohasem létezett, s kijelentem, hogy én efféle nyilatkozatot sohasem tettem.

Dreyfus nevét csak a tárgyalás idején hallottam először említeni, amint különben ezt már írásban és hivatalos uton katonai és nemesi becsületszavamra kijelentettem.

Panizzardi, ezredes.

## Schneider ezredes.

Páris, augusztus 18.

(nvt.) A Figaro mai száma első helyen félhivatalos demetit közöl, amely így hangzik:

Gróf Esterházy Pál, az osztrák-magyar nagykövetség tanácsosa, aki gróf Wolkenstein nagykövet szabadságideje alatt az ügyeket vezeti, fölhatalmazta lapunkat annak a ki-



jelentésére, hogy *Schneider* ezredesnek, az osztrák-magyar katonái attasénak a *Figaro*-ban közölt távirata helyes és autentikus. Ebben a táviratban *Schneider* ezredes tudvalóleg kinyilatkoztatta, hogy a neki tulajdonított levél, amelyet *Mercier* tábornok a rennesi haditörvényszék előtt felmutatott, hamisítvány.

Páris, augusztus 18.

Az a hamisított levél, amelyet *Mercier* szombaton a haditörvényszék előtt felolvasott, mint *Schneider* ezredes irását, a következő passzust tartalmazza:

Megmaradok a mellett az állításom mellett, hogy *Dreyfus* összeköttetésben volt azokkal a kémkedő irodákkal, amelyeket a német kormány *Strassburgban* és *Brüsszelben* fenntartott és amelyeknek a titkát még a saját nemzetbeliével szemben is féltékenyen őrizte.

Páris, augusztus 18.

A nacionalisták megtámadják *Schneider* ezredesét, aki tiltakozni mert *Roget* tábornok állítása ellen, hogy ő *Dreyfus* bűnösségéről jelentést tett kormányának.

A *Liberté* a következőket írja:

Ne felejtjük el, hogy *Schneider* ezredes a hármasszövetség szolgálatában van.

Az *Echo de Paris* így ír:

A *Figaro* dementije nem egyéb hazugságnál. Furesa, hogy a cáfolatot csak a nyilvános fölolvastat követő ötödik napon tették közzé. Ne felejtjük el, hogy a titkos iratosomónak összes iratai olyan okmányok, amelyeket részint a nagykövetségeknél, részint a katonai attasék lakásán találtak. Az ilyen iratok közlése szükségképpen maga után vonja a cáfolatot, hasonlóképpen, mint ahogyan a német és olasz kormány is kijelentette, hogy sohasem volt összeköttetésben *Dreyfussal*.

A *Journal* ezeket írja:

*Schneider* ezredes lépése egy csöppet sem igazolja föl a nacionalistákat. Erre a manőverre el voltunk készülve s ha ebben az ügyben van hazug állítás, akkor bizonyára a *Figaro* állítása az. Határozottan mondhatjuk, hogy a katonai bíróság előtt ezt nemsokára nyilvánosan be fogják bizonyítani. Az ilyen levelek közlése mindig azzal jár, hogy a külföldről cáfolat jön rájuk. Ausztria-Magyarország katonai attaséja csak öt nap mulva nyilatkozott s ennyi kellett neki, amíg ezt a baráti szolgálatot megtepte Olaszországnak és Németországnak, amelyek attaséikat, az ő kémfőnökeiket, fedezni akarják. Mi tovább is megmaradunk annál az igyekezetünknel, hogy urak maradjunk országunkban s ne engedjük meg a külföldnek, hogy árulóinkat fölszabadítsa.

## A monarkisták.

Páris, augusztus 18.

A Rue Chabrol környékén nőttön nő az izgatottság. Az antisemiták és nacionalisták tüntetése verekedéssé fajult. *Jaquoy* és *Magne* képviselők *Waldeck-Rousseauval* tárgyaltak, s a szigorú rendszabályok fölfüggesztését kérték, hogy újabb kísérletet tehessenek a *Guérin*-ügy elintézésére.

Az *Intransigeant* jelentése szerint *Jaquoy* képviselő ma éjjel végleges megállapodásra jutott *Guérinnel*. Híre jár, hogy *Guérin* ma délelőtt megadja magát, ellenkező esetben a házat ma este katonaság szállja meg.

*Guérin* és társai ezt a kiáltványt bocsátolták ki:

Polgárok! Egy kis csoport férfi, mely elszánta magát arra, hogy az egyéni szabadságnak a minden alaválóságára képes kormány ellenében tiszteletet szerez, a vélemény szabadságért föl fogja áldozni magát. Megérti-e a párisi nép amaz eljárás nagy jelentőségét, melyre a férfiak készülnek és közösséget vállal-e velük vagy magukra hagyja őket. a kormány ellen való harcukban, mely kormány csak a kozmopolitikus zsidóság parancsait teljesíti? Polgárok, történetek akármilyen, az elzárkózott antisemiták meg fogják tenni kötelességüket. Azok, a kik készek meghalni a szabadság ügyéért, üdvözölnek titeket.

Jules Guérin és társai.

Páris, augusztus 18.

A *Havas-ügy* jelentése: A kormány a *Guérin*-ügy kezdete óta elutasított minden olyan megoldást, mely abban állna, hogy a rue chabroli házat ostrommal vegye be, vagy pedig a merénylőket erőszakkal fogassa el, mert a humanitás szempontját minden másnak föléhelyezi. A míg tehát szükséges lesz, fenntartják a tett intézkedéseket, amelyekkel *Guérin* elzárják a külvilágtól. Minden csoportosulást megakadályoznak és szétosztatnak.

*Lasies* vonakodott *Guérin*-nel folytatni a tárgyalásokat. *Jaquoy* tábornok fogja azokat tovább vezetni. *Jaquoy* és *Magne* mint a nemzeti védelem csoportjauk megbízottjai értekeztek *Waldeck-Rousseau* miniszterelnökkel, a tanácskozás eredményét titokban tartják. A belügyminisztériumból a *Bourbonpalotába* mentek, hogy jelentést tegyenek eljárásukról.

Nancy, augusztus 18.

A *Grand Occident de France* nancyi osztálya ma rendkívüli ülésre gyűlt egybe és határozatot fogadott el, amelyben kijelenti, hogy *Guérin*-nel szolidaritást vállal és azzal fenyegetőzik, hogy hasonló módon torolja meg azt, ha *Guérin* párhívei közül valamelyik elesnek.

## HIREK.

### A saint-privati csataterén.

— Ünnepi beszéd. —

Tartotta: II. Vilmos.

Komoly, magasztos emlékek fűződnek a mai ünnepnaphoz s erősebben dobogtatják meg szívünket. Első gyalogsági gárdaezredem, képviselve első százada, dícsőséges zászlók és sok régi bajtárs által, akik egykor ezen a helyen küzdöttek és véreztek, ma leleplezte itt az elesett bajtársaknak állított emléket. A leleplezés legfiatalabb ezredem s ugyszólván az egész német hadsereg részvételével, amelyet a 16. hadtest csapatai képviselnek, megy végbe.

Ez volt eddig csaknem az egyetlen ezred, amelynek ezen a vérel áztatott helyen még nem volt emléke, holott teljes joga volt rá. Ámbár a történelem szorosán összefüzte házámmal, ámbár a hercegek és királyok nevelésére van hivatva és igazi családi és házi ezrednek tekinthető, nagyatyám ő császári felsége még sem habozott egy pillanattig sem, hogy ezt a drága csapatot a haza javáért fölláldozza.

Hogyan küzdött és vérezt az ezred, hogyan váltotta be esküjét, hogyan érdemelte meg magatartásával a nagy császár dícséretét, szenvedéseivel és veszteségeivel könnyeit, azt a történelem tanítja. A zöld pázsit alatt nyugvó hőseinek állít emlékkövet az ezred és vele én, mint legidősebb bajtársam.

Az emlékszóbor alakja eltér a esatéri emlékek rendes alakjától. A véreztett arkangyal békés nyugalommal támaszkodik kardjára, amelyen az ezred büszke jelszava áll: *Semper talis*.

Azt akarom tehát, hogy ennek az alaknak általános jelentősége is legyen. Ugy áll ezen a vérel áztatott mezőn, mint őre az összes itt elesett derék katonáknak, úgy a franciáknak, mint a mieinknek, mert vitézül és hősiiesen szálltak le dícsőséges sirjukba császárukjúrt és hazájukért a francia katonák is. És ha zászlaink, a hatalmasok, meghajlanak majd ez éreszóbor előtt s bánatosan suhognak kedves bajtársaink sirjai fölött, lengjenek az ellenfelek sirjai fölött is és sugják meg nekik, hogy bánatos tisztelettel emlékezzünk meg a vitéz halottakról.

Mély hálával eltelve és föltekintve a hadak urához, aki nagy császárukat kegyelmeiben vezette, gondoljuk el, hogy a legfőbb bíró körül összesereglet lelkei azoknak, akik egykor heves tusában álltak szemben egymással ezen a mezőn, ma szintén örök istenbékében egyesülve tekintenek le ránk.

Budapest, augusztus 18.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Augusztus 15-én új előfizetés nyílt a *Eudapesti Naplóra*. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

\*

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt fürdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgálaton szives tudomásul, hogy kiadóhivatalunk.

amint a címváltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztatassanak tehát egy rövid levelezőlapnak fölhazárdásától akkor se visszarúdni, ha a nyári szakon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A *Budapesti Napló* kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben óhajt lenni kedves közönségével.

— Személyi hírek. *Wiesbadenből* jelenti egy távirat, hogy *Vilmos* német császár vasárnap ott meg fogja látogatni *Stefánia* özvegy trónörökösét. — *Szekely* *Vladimir*, a rendőri sajtóiroda vezetője három heti szabadságról *Brassózból* *Budapestre* érkezett és átvette hivatala vezetését.

— Ünnepi beszéd. A mai nap legszebb versét nyomtattuk ki ma ez elé a rovat elé nagybettűs cikknek, ahol magunk szoktunk kutatni az igazságok után, nem azzal a pozitívítással, amivel a vezércikk politizál s nemcsak poézissal, mert ahhoz nekünk, az idő napszamosainak nincs jusunk. Ez a csodálatos császár újra kitalált valamit. *Vilmos*, a németek ura beszédet mondott a *Saint Privat* mellett föllállított emlékszóponál, ami körül vérfegyott a porosz és a francia katonák a rettenetes küzdelem után s ez e végtelen ur éppen akkor, amikor odaát az ellenség földén az ő nevét is belevizik egy mindenképpen piszkos ügybe — szomorúan, megindultan s a lehető leggavallérossabban meghajlja a zászlót az ellenség katonái előtt. A hős — hős, akármilyen nemzetbeli legyen is, akárkiért hal meg, a kard nemes fegyver, akármicsoda kommandóra rántják is ki a hüvelyből... Csodálatos ember ez a császár. Nem lesz megakadva vele a história, ha egyszer majd meg kell írni, hogy ki volt. Acél ember, akire itt-ott ráragadt egy kis rozsdás. Csinál fölségeket is, műkedvelő is, a dalköltés, a festegetés szívesen elengedné a világ, de poéta lélek vasakarattal, tudással, világossággal megáldott elme, amely nem képesek igába verni a császár-sablonok. Ez a Cézár komolyan akarja a békességet, s ha akarja, ime meg is csinálja. Avagy tessék ezek után revánsról beszélni. Egy csomó francia aszszony szeme könnybe lábbad, ha olvassa, hogy a fiát, az urát vagy akije elesett a küzdelemben, milyen szépen megbecsülte a császár. Szomorú, nyugodalmas öröm az, hogy a katonának is kijut a magáé, a nagy tisztesség és a halál után az összeomlott porosz és francia por egyformán becses emlék. . . Ezek után kissé nehéz revánsról beszélni. Máskülönbön is csak a beszéd könnyű ebben a dologban. Le van terítve az eszme, mint valami kötekedő izzága bajvivó, akit a biztos kezű ellenfél szíven döf. Dehogy kell reváns, hiszen *Pierre* meg *Antoine* meg *Jean* s a többi fiú mind ott fekszik becsülésben, kegyeletos békeségben — s a császár, a másikat az unokája virágot visz a sirra . . . Csodálatos ember ez a császár. Okos, és a szíve is akkora, hogy beleférenek még a franciák is.

— A Szent-István-napi körmenet. A Szent-István-napi ünnepségek reggel hét órakor kezdődnek a budai királyi palota kapuzatában rögtönzött kápolnában, ahonnan a szent jobbot körmenetben viszik a Mátyás-templomba az ünnepi istentiszteletre. Esős idő esetén a körmenet elmarad és a szent ereklyét a primási hintón viszik a Mátyás-templomba, ahol az egész szertartás végbemeget.

— Az orléáni herceg Budapestén. *Fülöp* orléáni herceg feleségével, *Mária* *Doroitya* főhercegnővel ma reggel 6 óra 10 perckor *Kis-Jenő*ről *Budapestre* érkezett. A hercegi pár a pályaudvaron rövid pihenőt tartott s negyven perc mulva, a 6 óra 50 perckor induló vonattal tovább utazott *Alosuthra*.

— A Petőfi ház. *Fiume* város képviselőtestülete nevében *Mayländer* polgármester levelet intézett *Bartók* *Lajoshoz*, a Petőfi-társaság alelnökéhez, amelyben tudatja, hogy 122 koronát küld a létesítendő Petőfi ház alapja javára. Ez az összeg a Petőfi segesvári szobrára elhelyezett ezüstkoszorúra gyűjtött összegből maradt fenn. A melegehangú s igaz hazafias érzésről tanusodó levélre *Bartók* *Lajos* szintén lelkes levélben válaszolt. — Ujabbán *Sopron* városa alakította meg a Petőfi ház alapjára történetgyűjtés bizottságot, melyről a Petőfi társaság átiratban is értesítette. A bizottság tagjai *Gebhardt* *József* polgármester, dr. *Printz* *Ferenc* tanácsos és *Reichenhaller* *Béla* főjegyző, kik működésüket már eddig is szép sikerrel folytatják.

— Orvosok és természetvizsgálók gyűlése. A magyar orvosok és természetvizsgálók e hó 27—31-én tartják meg *Szabadkán* XXX. vándorgyűlésüket. A több mint félszázados (1840-ben tartották az első nagygyűlést) vándorgyűlési intézménynek ez ebben a században az utolsó nagygyűlése lesz, mert mivel kétvenkint tartják a gyűlést, a legközelebbi csak 1901-ben lesz. Minden fel arra mutat, hogy a szabdai vándorgyűlés fényesen fog sikerülni.



— **Nem drágább a patikaszer.** A Budapesti Gyógyszerész-Egyesület, minden humanizmusa mellett is, bizonyos hiányos nemzetgazdasági ismeretet árul el nem tudja azt, hogy a gép olyas valami, ami a termelést olcsóbbá teszi. Az igazi patikárius szempont szerint tehát még drágább akarja tenni a medicinát. A belügy-miniszter elrendelte, hogy mivel a porfélék papiros-tokjainak befűvésével való nyitogatása káros az egészségnek, minden gyógyszerész szerezzen hát be olyan kézi gépet, mely ezt a munkát el tudja végezni. Tiszta dolog, hogy a belügyminisztériumban jó emberek vannak, akik még a gyógyszerész urak tüdejéről is ilyen szeretettel gondoskodnak. A gondozottak azonban ugye okoskodnak, hogy a kézigép beszerzése pénzbe kerül s ezen a címen fel lehetne emelni a porfélék gyógyszerek árát. Felírták hát a belügyminisztériumnak, hogy engedjék meg nekik a nagyobb jövedelemszerzés ilyen módját. Természetes dolog, hogy a belügyminisztérium elutasította őket ezzel a kéréssel, mivel hogy a kézigép beszerzéséhez alig kell egy pár forint s ha már egyszer megvan, annyi munkaerőt takarítanak meg vele, hogy busásan megfizeti a befektetés kamatait. Aztán meg a gyógyszerész urak megkimélt tüdejé is csak valami!

— **Dániel Ernő mint Petőfi Sándor.** Brassóból írják a következő érdekes indiskrécióit, amely ha igaz, ritkítja párját. Történt, hogy a nemrég lezajlott Petőfi-napok alkalmával az Országos Nemzeti Szövetség által rendezett ünnepségre Brassóba érkezett Bartók Lajos, Endrődy Sándor és Hegyesi Mari, a Nemzeti Színház tagja. Volt alkalmi beszéd, szavaltat, s végül a program szerint meg kellett volna koszorúzni Petőfi Sándor szobrát. Az ünnepség kezdete előtt szemlét tartott a teremben Bartók. Egyszerre csak megállott a mollszobor előtt.

— Kérem — mondta — hisz ez nem Petőfinek a szobra?

Hegyesi Mari felelt:

— Nem is az, hanem Dániel Ernőé.

— Hát mit keres itt Dániel Ernő?

— Egész Brassóban nem találtunk Petőfi-szobrot, hát elhozattuk a postahivatalból Dániel Ernő szobrát, be is aranyoztattuk...

Szóval kisült, hogy szobor kellett és más szobor nem volt. Az ünnepség rendezői kétségbe voltak esve. Hogyan koszorúzzák meg Petőfi Sándor helyett Dániel Ernőt, aki szintén nagy ember ugyan, de más irányban. Gondolkodásra nem volt sok idő, sietni kellett. Valakinek az az ötlete támadt, hogy rakják tele koszorúval a szobrot, úgy, hogy ne lehessen ráismerni. Így is történt. A rendezők rárakták a szoborra a babékoszorúkat, nagynehezen elleplezték a kopaszágot rajta, úgy hogy az írók aztán a legnagyobb lelkiyugalommal mondhatták el lángoló beszédeiket Magyarország egykori kereskedelmi miniszterének szobra mellett. Most valahogy kipattant ez a titok, s ha igazán így történt, országra szóló bohózat. Annyi azonban egyébként is érdekes, hogy Brassóban Dániel Ernőnek már van szobra, ellenben Petőfi Sándornak még nincs.

Vannak szobrok, amelyeket elkésve lepleznek le.

— **A Kálvin-téri toronyóra.** Jár ide, jár oda, ide-oda jár... Az a panasz, hogy még most se jár jól. A Kálvin-téri toronyóra arról nevezetes, hogy Közép-Európa legrosszabbul járó órája. Most valamiképpen közeledik a pontosság felé, amennyiben délelőtt fél tizenegyet mutat, ellenben háromnegyed négyet üt. Ugy, hogy aki el akar igazodni rajta, az kénytelen átszámítási táblázatokkal dolgozni. Ha a nevezett toronyóra kilenctöt mutat és negyed háromat üt, akkor fél tizenegyet van; ha tizet mutat és negyed négyet üt, akkor fél tizenkettőre jár az idő. Szóval a számítás biztos, de kissé nehéz. Jó volna megkönnyíteni. Mint Sarcay mondta: „olyan nagy baj az, ha megértik az embert?”

— **Gyermekvédők kongresszusa.** A nemzetközi gyermekvédők kongresszus előkészítő bizottsága ma délután Péterfy Sándor elnökletele alatt előértekezletet tartott, amelyen elhatározta, hogy József főherceget, mint a kongresszus védnökét küldöttség útján kéri fel, hogy a kongresszust személyesen nyissa meg. Nicolas Neplunyeff Oroszországból megküldötte beszédének kéziratát, amelyet a kongresszus alkalmával fog elmondani Budapesten. Neplunyeff rendkívül sokat áldoz közoktatási célokra. Az ukrániai részeket őt iskolát létesített, egészen különleges oktatási rendszer szerint, melynek jellege tisztán az ember-szeretet.

— **Tanítógyűlések.** Holnap kezdődnek Budapesten az országos tanítógyűlések. Augusztus 19-ikén délelőtt tíz órakor az Állami Tanítók Országos Egyesülete gyűlésezik Pestmegye nagytermében. Ugyancsak holnap délelőtt nyolc órakor az Eötvös-alap Egyesület tartja közgyűlését az Akadémia heti üléstermében.

Augusztus 20-ikán a Tanítók Országos Bizottsága tartja nagygyűlését. Augusztus 21-ikén leplezik le a Szathmáry-síremléket. Augusztus 22-ikén a Református Tanítók Országos Egyesülete tartja évi közgyűlését Komáromban. A gyűlés előértekezletét azonban szintén Budapesten tartják meg.

— **Flammarion Kamill Magyarországon.** Szombathelyről írják, hogy Flammarion Kamillt, a híres francia csillagászt nem sokára oda várják. Pár hét óta Szent-Gothárdon időzik egy Walentiné nevű francia asszony, akinek szellemrajzi fölkeltek Flammarion figyelmét, aki tudvalevőleg nagyon érdeklődik a spiritizmus iránt. Flammarion nemrég levelet írt Walentinának, hogy eljön Magyarországra és személyesen tanulmányozza szellemrajzait.

— **Egy frank.** A belgák már olyan emberek, hogy sokat foglalkoznak az emberi élet megszépítésének gondolatával. Egyre közzörülnek a csorbákat, igazítanak, javítanak ezen a mostani életmódon. Ime a legújabb ötletük: Mons városában, amikor bármely családban gyerek születik, beállít a postatakarékpénztár szolgálója, és átnyújt egy egy frankról és a baba nevére szóló takarékpénztári könyvecskét. Ezt a város ajándékozza a kisikének. Így akarják a gyerekeket pénzügyi-tésre, takarékoságra tanítani. Az eszme Bourlard Emil belga ügyvédet dicséri szerzőjéül, s bár bennünket követőjéül dicséri.

— **A pénzügyminisztérium püspöke.** Az Alföldön a nazaréus hitet a becsületes emberek vallásának nevezik. Mi nem igen sokat tudunk róla. Éppen csak az eredményeiről értesülünk. Az az egyszerű, komoly hit szép lehet. Olvassuk, hogy kiderülnek veje régi bűnök, amik után hiába kutattt pandur, csendbiztos, szolgabíró. Megtérülnek régen ellopott pénzek, holmik — egyszerűen azért, mert a vallás csak a feltétlenül tisztalelkűeket fogadja be. S kemény vallás lehet, rettenetes hatalom. Olvasunk a katonákról, akik hosszú várófogásban sinylődnék, de a puskát mégse veszik kézbe — mert tiltja a vallás. Most azt halljuk, hogy püspökük is van, tehát nagy szervezet, a minnek feje egy számvizsgáló a pénzügyminisztériumban, bizonyos Csapják János nevezetű. Debrecenből értesülünk erről a nagy méltóságról. A püspököt ugyanis vakációra bocsátotta a minisztérium s ezt az időt arra használja föl, hogy sorra járja az egyházakat. Egyszerűen, szegényesen, mint ahogy hajdanában, réges-régen utazgattak a püspökök. Debrecenben prédikált is a berek-utcai nazaréus templomban.

— **A nyugati pályaudvar műhelyei.** A nyugati pályaudvar gépműhelyeinek és szénraktárainak elhelyezése kérdésében a Podmaniczky-utcai háztulajdonosok a minap értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy sérelmeiket a kereskedelmi miniszternek átadandó memorandumba foglalják. A műhelyek és szénraktárakból felszálló füst és korom ugyanis a Podmaniczky-utcat majdnem lakhatatlanná teszi. A memorandumot küldöttség fogja a miniszternek átadni, amelynek vezetésére a kerület képviselőjét, Radocza Jánost fogják felkérni.

— **Montevideóban meg kell állni.** Akik a délamerikai Chilebe vándorolnak ki, azok rendszeren Genuában szállanak hajóra. A pénztárnál egész utijegyet kapnak, illetőleg az egész utra szólót, a hajó azonban csak Montevideoig megy. Ott partra teszik az utasokat s azok aztán várhatnak, amíg olyan hajó jön, amelyik tovább viszi őket. Nyolc-tíz nap is beletelik a várakozásba s azalatt a tulnyomó részben szegény kivándorlók vagy éheznek vagy föl-eszik a pár krajeárjukat. Ezt a belügyminiszter adja tudtára mindazoknak, akiket illet — és pedig a saját utján. — Kevesen olvasnak azok közül lapot.

— **Házasság.** Schönfeld Henrik borkereskedő Tolcsváról eljegyezte Friedmann Sándor tekintélyes kereskedő leányát Etelkát Nyiregyházáról.

Frank Arthur kaposvári kereskedő e hó 19-én eljegyezte dr. Pap Ignac újdíki ker. főrabbi leányát, Szidóniát.

— **Hazatért északsarki utazók.** Tromsöből jelentik, hogy a Capella halászhajó tegnap este Ferenc József földről odaérkezett. A hajó magával hozta Wellmann expedícióját, melylyel a Tegethof-fokon találtakozott. Hir szerint Wellmann a 82-ik fokig hatolt előre. Az expedíció egyik tagja, Bentzen, ki egy társával együtt a Wilczekland nevű szigeten egy kőkunyhóban telelt át, meghalt. Februárban Wellmann egy jéghasadékban kifocmitotta a lábát és még most is mankón jár. Az expedíció 103 rozmárt és 8 medvét ejtett el. Andrénak nem akadtak nyomára. A Capella július 27-én vette fel az expedíciót és augusztus 10-én indult el. Augusztus 6-án a Stella-Polare hajóval, mely az abruzzói herceg expedícióját viszi, a Broejensundban 80 fok 20 alatt találkoztak. A hajón minden rendben van.

— **Kenyér és katonáskodás.** Nyiregyházáról táviratozza tudósítónk: Kazár László tanfelügyelő inasa ma főbe lőtte magát és meghalt. Azért lett öngyilkossá, mert családfenntartó és október 1-én be kellett volna vonulnia katonának.

— **Gyanus Dumas-regények.** Az idős Dumasról sokan tudják, hogy kissé nagyon is praktikus gondolkodású ember volt. Pályája vége felé készpénzért vette szegény fiatal írótól a regényeket, átsimította, rájuk írta a nevét, s aztán eladta huszszor annyi pénzért, mint amennyiért vette. Szóval az ember nincs a legnagyobb biztonságban, ha egy-két regényből akarja megállapítani az öreg Dumas karakterét. Most — még a halála után is — megint van ok a gyanura. Angliában nem sokára két kiadatlan regénye fog megjelenni, már hirdetik előre a francia lapok. Gyanus, hogy az öreg Dumas megelégedett volna erről a két regényről, az öreg Dumas, aki mindenből pénzt csinált, s aki oly gyakran írt a mások tollával...

— **Váltóhamisítás.** Veszedelmes szélhámost tartóztatott le ma délelőtt a rendőrség Ungár Oszkár budapesti születésű harminc éves állítólagos írnek személyében. A furfangos család egy tapasztalatlan fiatal embert kerített hálójába és annyira befonta, hogy még váltóhamisításra is rá tudta bírni. A Tompa-utca 9-ik számú házban lakik Gebhardt Gyula husz éves fiatal ember nagyanyjával, a ház tulajdonosnőjével, akinek a házon kívül egyéb birtokai is vannak. Gebhardt vakon követte mindenben a szélhámost, aki egyszer csak egy négyszáz forintról szóló váltót tette elébe és rábeszélte, hogy a váltó alá írja oda nagyanyja nevét. Gebhardt aláírta a váltót, amit aztán Ungár leszámítottatott, de a kapott összegből Gebhardt csak hatvan forintot adott, a többi megtartotta magának. Azt mondta ugyanis a becsapott ifjunak, hogy nagykorúsittatni fogja és arra kell a pénz, azután meg kamatokat is kell fizetni. Egyszermind kötelezvényt is kért tőle, hogy nagykorúsítása után a váltót egészen be fogja váltani. A letartóztatott szélhámost a rendőrség átkiséri az ügyességhez, amelylyel már tíz év előtt ismerkedett meg, amikor orgazdaság miatt elítélték.

— **A bosszu.** Bohózat az életből három felvonásban.

#### SZEREPLŐK:

R. Emma, fiatal özvegy.  
N. Alice.  
H. Adolf tartalékos hadnagy,  
Alice édes apja,  
Adolf édes apja,  
Fürdő közönség.

Színhely: Baden, fürdő Bécs mellett.

#### I.

Idő: az 1897-iki szezon.

Emma és Alice megismerkednek egymással és barátságot kötnek. Alice, minthogy apja nagyon szereti a tarokkot, többnyire Emmával van együtt. Sokszor kirándulnak a környékre, kirándulásukban hűséges lovagjuk Adolf, a tartalékos. A sok kirándulásnak az az eredménye, hogy Adolf megkéri Alice kezét. Alice apja beleegyezik. A szezonak vége. Alice az apjával haza utazik Budapestre, Adolf is haza utazik apjához, a csehországi nagykereskedőhöz. Emma is elutazik, a fürdőközönség is.

#### II.

Idő: az 1898-iki szezon.

A társaság újra összekerül. Nagy meglepetés. Emma nem özvegy már, Adolf még mindig tartalékos tiszti, azonkívül Emma férje. Alice ég a szégyentől, szeretne a föld alá bujni, de bosszut esküszik és marad. Csupa kedvesség és nyájasság. A közönség fejtecsőlva sopánkodik. Alice apja tarokkozik. Nyár végén mindenki elutazik.

#### III.

Idő: az idei szezon.

A nyár elején Emma, Adolf megérkezik, Alice apja is megérkezik, csak Alice nincs sehol. Apja jelenti, hogy két héttel előbb férjhez ment Auszgiában. Emma, Adolf gratulálnak. Alice apja folytatólág kijelenti, hogy veje H. Ferenc. Adófék mintha savanyu kökénybe haraptak volna: H. Ferenc — Adolf apja...

Az új pár egy héttel előbb megérkezett Badenbe. Az öreg H. sugárzó boldogsággal ölelte meg fiát, menyét. Alice fagyos. Alice apja tarokkozik. A közönség mosolyog.

— **Magyarországból behurcolt járvány.** Egy bécsi lapnak jelentik St.-Pöltenből, hogy az odavalló zárdában tegnap két apácájelőlton a tifusz-betegség jeleit észlelték. A két betegen kívül még nyolc zárdai alkalmazott fekszik tifuszban. Eleinte azt hitték, hogy a járványt egy ujonnan furt kut terjeszti; a vizsgálat azonban azt derítette ki, hogy a betegséget Magyarországból hurcolták be. Baghy Mária magyar novicia volt ugyanis az első beteg; tifuszban elhalt atya és testvére temetésén volt itthon, aztán visszautazott és az intézetben meghalt. A betegség rohamosan terjedt s most körülbelül harminc zárdai alkalmazottat kezelnek az orvosok, persze még nem tudni, vajjon ők is tifuszbeteg-e.



— **Ossipoff.** Nemsokára leplezik le az oroszok Ossipoff emlékszóbrát. Ossipoff egyszerű gránátos volt, s az a dicsősége, hogy ő volt az első, csatátérten elesett gránátos. Egy házat védett zászlóalja a Kaukázusban, az utolsó percig. Amikor már látta, hogy nincs mentés, s a tulnyomó erejű ellenség mármár hatalmába keríti a házat, fogott egy kancót és nyugodtan odament a puskaport hordóhoz. Ott elküldte magát:

— Istenért, a cárt, Oroszországért!

És meggyújtotta a puskaport. Az ellenség százai röpültek vele levegőbe. Azóta, ha fölvassák századának névsorát, az ő nevét is olvassák:

— Ossipoff!

Erre a névsorban utána következő katonának így kell felelni:

— Meghalt az orosz hadsereg becsületéért! Most szobrot kap.

— **A potya muli.** Tegnap este egy elég jól öltözött férfiakból álló társaság ment be a Csömöri-ut 10-ik szám alatt levő vendéglőbe. Letelepedtek egy asztal körül és nyakra-főre hoztattak sört, bort, hideg és meleg ételeket, huzattak a cigányokkal. A fizetőpincér gondosan fejezte, mint növekedik a társaság számlája, de amikor ez aranylag rövid idő alatt negyven forintra emelkedett, bizalmatlanná kezdett lenni. A társaság egyik tagját a többiek hol nagyságos urnak, hol földbirtokos urnak szólították, erre a fizetőpincér hozzáfordult a számlával. A földbirtokos ur nagyuri hanyagsággal vette elő tárcáját és háromszáz forintot felmutatva, megnyugtatta a pincért:

— Mindent megfizetek, mielőtt elmegyünk, most ugy sem érdemes, mert még fogunk rendelni és rendelt még tíz üveg sört. A három százast a fizető pincér elegendő biztosítéknak tartotta és aggodalom nélkül teljesítette a mulatozók parancsait. Időközben a társaság fogyatkozni kezdett. Feltűnés nélkül voltak egyenkint és a pincér egyszerre csak azt vette észre, hogy az asztalnál a „nagyságos ur” ül egyedül. Ekkor a fizető pincérnek kijelentette, hogy egy krajcárja sincs, tehát fizetni sem tud. A pincérnek dühösen neki estek, megmotozták és tényleg a három darab százast eltűnt. Rögtön rendőrt hívtak, aki előtt a mulatozó „földesur” Jablonovics Illés szegedi születésű borbélysegédnek mondotta magát, de sem ezt, sem lakását nem tudta igazolni. Ezért aztán bekísérte a főkapitánysághoz, ahol kiderült, hogy Jablonovicsot több ízben lopás és rablás miatt már megbüntették. Rögtön letartóztatták és most a detektívek a mulatozó kompániát nyomozzák, mert valószínű, hogy a felmutatott háromszáz forint sem került igaz uton hozzájuk. Jablonovics különben azzal védekezik, hogy teljesen részeg volt és ilyenkor szeret nagyokat mondani.

— **Agyongázolt osztrák képviselő.** Bécsből táviratozza tudósítónk, hogy Bécs-Ujhelyen ma délután egy bukarkocsi megbokrosodott lovai elgázoltak Sauer Janost, a reichsrath tagját. Mire orvosi segítség jött, a képviselő már meghalt.

— **Incidens.** Nem hihető, hogy ünneprontás lenne a célja annak az intézkedésnek, amelyet Csongrádból jelentenek. Csongrád község régtől fogva mozsár-ágyu-lövésekkel szokta őfelsége születése napját a városháza előtt levő téren megünnepelni. A mai napon is százegy lövéssel akart a község hódolatának kifejezést adni s e célból az előljáróság a hivatalos szent mise előtt megkezdte a mozsarazást. A negyvennyolcadik lövés után azonban Mátéffy Kálmán főtisztviselő hivatalosan bejelentette a mozsarazást és értesítette az előljáróságot, hogy csak zárt helyen, a városháza udvarán folytathatja a diszlövéseket. Egy estilap értesülése szerint az eset kinos föltűnést keltett, annál is inkább, mert a szolgabírói hivatal távol maradt az ünnepi istentiszteletről is. A szolgabíró intézkedése ügyében egyébként táviratilag kérdést intéztek a belügyminiszterhez. Már most csak az a kérdés: rendészeti okokból tiltotta-e be a szolgabíró a mozsarazást. A másik esetet valóban alig tudjuk elképzelni.

— **Visszadáések.** A Szegedi Napló írja, hogy Faust, pénzügyi tanácsos föltűzése alatt Kikinda város adóhatáralékosainak az alap arányában harmincegyezer forintot kellett volna elengednie, amiről a kinstár eleni károk miatt mondott le. A harmincegyezer forintot azonban nem arányosan osztották szét az adózók között, a gazdag embereknek aránylag sokkal többet elengedtek az adójukból, mint a szegényeknek. Ezenkívül a hadmentességi díjak kivételénél is történtek szabálytalanságok. A följelentést még nem tették meg.

— **A nemes-ócsai sikkasztás.** Komárommegye alispánja a Miesky Imre nemes-ócsai jegyző és Zeve József nemes-ócsai plébános által elküldött sikkasztás hírére tudvalevőleg dementálta. A pénzügyminiszterum most rendelkezései utasította a komáromi pénzügyigazgatóságot, hogy vizsgálja meg, vajjon tényleg történt-e sikkasztás Nemes-Ócsán. A pénzügyigazga-

tóság Láng Lajos számvizsgálót bízta meg a vizsgálattal, aki konstatálta, hogy 1895-től kezdve adókban és hadmentességi díjakban tényleg történt sikkasztás. A vizsgálót folytatták.

— **Öngyilkos körjegyző.** Aradról táviratozzák, hogy Horváth Géza banesdi körjegyző föbelötte magát. Az öngyilkos 52 éves családos ember. Azt hitték, hogy pénztári zavar miatt követte el tettet, de hivatalában mindent rendben találtak.

— **Már meggyilkolták.** A muszka rendőrök hidegvéréről találó apróságot mond el egy orosz lap. Egy városba, ahol helyőrség is van, új kormányzó került. Alig érkezett meg, máris panaszokkal ostromolták meg a rendőrség ellen. Hogy soha sinosenek ott, ahol szükség volna rájuk, s hogy sipolhatnak nekik, csak nagysókára jelennek meg. A rendőrnival, a tűzoltóság és a rendőrkaszárnya különben egy épületben van, amelynek a kapujában mindig ott posztol egy őr. A kaputól busz lépésnyire egy diadalkapu állott. Egy napon a kormányzó oda lép az őrhöz és kérdi tőle:

— Ismersz engem?

— Igen, méltóságos uram.

— Hát az instrukciót tudod-e?

— Igen, méltóságos uram.

— Ott hagynád-e a posztodat, ha a diadalkapu alatt meggyilkolnának valakit.

— Soba, méltóságos uram!

— Derek fu vagy! Hát mit tennél?

— Sipolnék, méltóságos uram!

— Minek?

— Hogy jőjön valaki a kaszárnyából!

— Helyes. Tegyük fel, hogy a diadalkapu alatt meg akarnak valakit gyilkolni. Sipolj!

— Az őr sipol, kegyetlenül sipol.

— Sipolj még! Sipolj minden erődből, ahogy csak tudsz.

— Az őr sipol szakadatlanul, de senki sem jön.

— No most már elég flam — mondja barátságosan a kormányzó — már meggyilkolták...

— **Amerikában szerencsétlenül járt magyarok.** Az amerikai Grindstone város bányájában nagy robbanás történt, amelynek egy ocsó magyar munkás járt szerencsétlenül. Sokan súlyosan megsebesültek s öt munkás meghalt. A halottak a következők: Száfay Lukács borsodmegyei, Jankura Lajos Szepes megye lubicskai, Mihalik Mihály Gömörmegye hankovai, Hukik György Gömörmegye redovai és Szentnár István kassai illetőségű kivándorlott. A grindstonei bánya magyar telepe most valószínű kórház, mert a katasztrófa után csaknem az összes magyarok szerencsétlenül jártak.

— **A rákbetegség bacillusa.** Ennek a csunya, veszedelmes bajnak a férgét nagy buzgósággal hajszolják a tudósok. Egyszer már-már úgy volt, hogy meg is van. Most egy angol orvos, dr. d'Arcy Power, aki több év óta foglalkozik a rákbetegséggel, egy jelenségre hívja föl a figyelmet, amelyre eddig nem igen gondoltak. D'Arcy Power ugyanis konstatálta, hogy bizonyos vidékeken, sőt bizonyos házakban is a rákbetegség többször egymásután jelentkezett, bár a tulajdonosok és lakók változtak. Ebből azt következtetik, hogy a rákbetegség terjesztő méreg ilyen helyekre van kötve s ezeket a lakásokat olyan lakók számára, akiknek családjában már előfordult e betegség, különösen veszedelmesnek tartja. Az ivóvíznek, szerinte, nincsen szerepe a rákbetegség terjesztésében. D'Arcy Power megfigyelései alapján azt tanácsolja, hogy az ilyen veszedelmes vidékeken tanulmányozni kellene a növények és állatok világát is, hátha valamelyik állat, vagy növény terjeszti a betegséget. Koch tanár nemrég bebizonyította, hogy a maláriát kis szunyokoknak a csipése okozza. Nem lehetetlen, hogy a rákbetegséget is valami állat közvetíti. D'Arcy Power különben azt is megfigyelte, hogy ahol a malária-betegség elterjedt, ott rákbetegség ugyszólván egyáltalán nem fordul elő. Hat most itt az új irány, a tudósok folytathatják a hajszát.

— **Statárium.** Az éjjel két helyen rögtönöztek a fővárosban tolvajok fölött rögtönítélő bíróságot. Éjjel egy óra tájban — mint erről röviden már megemlékeztünk — a rendőrök az Erzsébet királyné-utja mellett fekvő állatkiallítás területé felől több lövést hallottak. Besietek a területre, ahol Benyeczki János keszefehérvári születésű tizenkilenc éves napszámóra bukkantak, aki mellett egy megsebesült és összekötözött ember feküdt a földön, körülöttük pedig néhány városligeti éjjeli alak bámészkodott. Benyeczki elmondt, hogy az apával, aki éjjeli őr az állatkiallítás területén, szokás szerint bejárták az őrizetükre bízott helyet. Átvizgálták minden helyet, és Benyeczki észrevette, hogy egy bokorban egy ember buzdódott meg. Rákialtott és felhívta, hogy jöjjen elő, de az ismeretlen nem felelt. Erre ő közelebb ment és fokosával feléshintott. Az ütésre az ismeretlen jajgatva tapogatta a lábát és kimászott a bokorból. Kezeit az ég felé emelte, majd csókokat dobált, egy szóval úgy viselkedett, mintha nem lenne

épelmeji. Benyeczki megsajnálta a szerencsétlent és odament, hogy segítsen neki talpra állani. Kísérlete azonban sehogyan sem sikerült, amire atyja elfutott, hogy egy talligát hozzon, amelyben a rendőrséghez akartak vinni. Alig távozott el az öreg, amikor a rejtélyes idegen felugrott és Benyeczki vetette magát. Fojtogatni kezdte a fiatal embert, aki önvédelemből előrántotta revolverét és háromszor elsütötte azt. A támadó erre elfutott, de Benyeczki és az összegyűlt emberek utána siettek, elfogták és összekötözték. A rendőrök ekkor észrevették, hogy az ismeretlen, aki körülbelül negyven éves munkás ember lehet, súlyosan megsebesült. A mentők a Rókusba vitték, ahol még nem tért magához és így nem is lehetett kihallgatni. Benyeczkit letartóztatták és a rejtélyes ügyben megindították a vizsgálatot.

A másik, kevésbé súlyos kimenetelű eset a fehérvári-utón történt. Tegnap délután Kovács János agárdi születésű huszonhárom éves napszámos egy kertben megpillantott egy barackfát. Nem sokat gondolkodott, hanem átvette magát a kerítésen, felkúszott a fára és mohón habzsolni kezdte a jóízű gyümölcsöt. Két csészé állott azonban a fa alatt. Az egyik lehuzta a fáról Kovácsot és azután mind a ketten neki estek és annyira agyba-főbe verték a gyümölcsöt, hogy a mentőknek kellett a szerencsétlent a Rókus-hórházba szállítani.

— **Ös-Ludavára szombaton a varieté előadás után,** amelynek levezetője erőli, Ganivet, Franciaország világhírű komikus, — aki egy csapásra meghódította a közönséget ellenállhatatlan humorával, Regnis, a pompás hegedű humorista, Carmenota, a tüzes spanyol táncosnő és Okabé, a föltűnőmulhatatlan japán jongleur, equilibrista és légtornász csoport, éiféltől reggelig karnevált rendez, álaros korzó és virágcsatával rendkívüli díszvilágítás és katonazene mellett. Az izgatottság ismételve felhívja a közönség figyelmét arra, hogy a rezervált ülőhelyek megváltása a nappali órákban ajánlatos, mert a pénztárknál este a jegyek megváltása az elkerülhetetlen tolongás miatt nagyon kellemetlen.

— **Tűz Peterváron.** A múlt éjjel az orosz fővárosban egy gyógyszerpreparátumokat készítő gyárban tűz ütött ki, mely a vegyszéri anyagokban dus táplálékra talált. A hőség oly nagy volt, hogy a tűzoltóság csak igen nehezen dolgozhatott. A kárt sok millióra teszik.

— **A szegedi országos kiállítás egyik kiválóan érdekes pontja** lesz egy villamos gazdasági vasút, melyet egyrészt nagyszámban, ízenben Roessmann és Kühnemann Koppel Artur-féle vasutak, budapesti cég fog bemutatni. Felhívjuk erre gazdaközönségünk figyelmét.

— **A rennesi tárgyalásról** a Telefon Hirmondó naponta már a délutáni és esti órákban kimerítő referátát közöl. E referáták felolvasásának kezdetét mindig a háromszoros riadójelel tudatja.

— **Ha őszli a haja,** vegyen Hair-regenerátort 1 forintért Zoltán B. gyógyszerárban (Budapest, Nagykorona-utca 23.), ettől a haj eredeti színét visszanyeri.

(x) **Linhart Vilmos** festő műtermében augusztus 18-ától 6 napra kiállítást rendezett olajfestmények, vázlatok, arcképek és díszes keretbe foglalt modern olajnyomatokból. A kiállított tárgyak olcsón beszerezhetők. Szent képeket, nemesi és családi cimereket, fénykép után készítenő arcképeket, üvegdíszeket és üvegfestéseket, régi képek restaurálását, a műterm rövid idő alatt elkészíti. A kiállítás díjtalanul megtekinthető Budapest, VIII., Hunyady-utca 27.

(x) **A Kény-cirkusz,** amely tegnap különvontaton megérkezett, holnap szombaton este fél 8 órakor tartja nagy megnyitó előadást.

(x) **Az állatkertben** a mai naptól kezdve látható Constantin, az óriás ifjú, ki 20 éves és 2 méter 48 centiméter magas; minden külön belépti díj nélkül.

## Megint a hegy.

Budapest, augusztus 18.

Ugy kell lenni, hogy valami nagy hatalom rejtözik az idén a hegyekben. Olyan hatalom, amely nem tűri meg, hogy az ember, akit arra teremtett a természet, hogy a völgyben járjon s odalent építse fel viskóját, egyre a magas egek szomszédságában akar lebzselni. A bécsi szatócok eleget csufolták már a vasárnapi szórakozásával. Hogy mi az ürdögnek az a lodenkalap, meg a zergeszakáll, meg a szeges csizma? Hogy minek mészál a Raxon? Hogy bizony isten, egyszer csak leessik s úgy kitéri a kezét, lábát, hogy sohasem csinál többet stancit a vevői számára. De a bécsi szatócok népek nem lehet eléggé a lelkére kötni a maga jóvoltát, az mészál a Raxra, a Sonnenwendsteinra, meg ő jobban tudja miféle hegyre s aztán egyebet se tegyen az ember, mint azt regisztrálja, hogy mikor bukik le már a hétszáz méteres magasságból valaki és hogy hány árva gyerek zokog az ő vasárnapi stilszerűtlen mulatsága után. Mert stilszerűtlen mindenképpen. Akinek olyan kicsiny ambíciói vannak, hogy mindenáron el akar busztulni, hát miúgy zavarja a magas hegyek mun-



kás világát, maradjon odalent, vegyen valami olcsó borotvát s intézze el a dolgot odahaza. A vasárnapi borotválkozás közben pompásan el lehet azt végezni.

Ugy fordul, hogy emígyen kell megvárni a régi mondást: Aki nem tud hegyre mászni, ne mászzon a hegyre. Ha pedig a mondások ereje sem ér már semmit, törvényt kell csinálni a sok hegyre mászó ember ellen. Jobb, ha a kirándulási szabadságot verik fejbe egy kicsit, semminthogy az emberek fejét verjék véresre a sziklák.

Tessék végig nézni egy nap halottjain. Valamennyi a völgybe bukott, a virágos, életet termő völgybe, ahol emberek vannak, egyesek utak, rendez városok, tiszta mosolygós falvak. Ahol szintén van romantika meg poézis s ahol a kis embernek szépen megássák a sírját, ha meghal, ahol meghúzzák a harangot s könnyet is ejtenek a sírjára. Azonfelül pedig sohasem vernek a sírhantjába olyan szent-képet, amitől megborzad minden tisztességes jó keresztény.

Ezek után pedig itt van a mai nap halottjainak a névsora.

Kastner Fedor a Zillerthalba bukott le. Mire leért, négy lyuk volt a fején.

Stolz Frigyes a Seekarlespitzéről a Pitzthalba. Egy ismeretlen ur és egy ismeretlen hölgy az Arosa — Rothornról.

Friedmann József a Hohenstaufenról.

Hercher Oszkár a göllingi völgybe.

Egy polgáriskolai tanítónő a Tandlnockról.

Bridge N. kisasszony a Zinalról.

Ez a névsora a hegy halottjainak. A malthusistáknak pedig azt is lehet ajánlani, hogy ne akarják olyan nagyon a háborút. Műek az? Kár volna nagy lármát csapni Európaszerte, mikor olyan csendesen, minden baj nélkül gurulnak le az emberek a völgybe, a virágos esőseget adó völgybe, ahol annyi az élet s ahol annyi a halál.

## A király születésnapja.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, augusztus 18.

A király hatvankilencedik születésnapját ünnepelte ma a főváros s az egész ország. Istentiszteletek, katonai parádék tették fényessé s büszkeségteljessé az ünnepet, amelyből különösen a főváros vette ki a részét.

Korán reggel ágyudörgés keltette föl a főváros lakosságát. A középületeken, miniszteri palotákon, színházakon, iskolákon és sok magánházon nemzeti színű zászló lengett, épp úgy a dunai kikötők árboain is s az idegen államok képviselői is lobogót tűzettek a címeres konzuli táblák fölé.

A katonaság korán reggel muzsikaszó mellett indult a Vármezőre, ahol a csapatszemlélet tartották. Az ünnepségnek a borus, esős idő dacára is nagy közönsége volt.

### (Istentiszteletek.)

A hivatalos főistentiszteletet délelőtt tíz óraker tartották a budavári Mátyás templomban. A templomnak minden zugát megtöltötte az előkelő és intelligens közönség. A templom hajójában, a padok között a koronaország állt sorfalat teljes díszben.

A szentély binnal bevont padosaiban foglaltak helyet: Lukács László pénzügyminiszter, Cseh Ervin horvát miniszter, dr. Flósz Sándor igazságügyminiszter, báró Bánffy Dezső főudvarmester, Wekerle Sándor, a közigazgatási bíróság elnöke, Rakovszky István, az állami számvevőszék elnöke, Gromon Dezső, dr. Schmidt József, nemeskéri Kiss Pál államtitkár, Tallán Béla, a képviselőház alelnöke, továbbá Márkus József főpolgármester, Rudnay Béla főkapitány, Barkassy, Márffy, Máday Izidor, Forster Gyula, Sýlva János miniszteri tanácsosok, Matuska Alajos alpolgármester, Hampel Sándor városbíró, Ohlhauer Lajos kerületi elöljáró s számosan a fővárosi bizottsági tagok közül. Az idegen államok konzulai a szentek szentje előtt külön fenntartott padosban foglaltak helyet festői egyenruhában. Ott voltak: Bucsov orosz alkonzul, Barlovatz szerb főkonzul, Mordini olasz és Dossios bej török alkonzul, Cucurano román alkonzul és Kissanet francia főkonzul.

Az ünnepi misén Vaszary Kolos biboros hercegprímás pontifikált, aki tíz óraker érkezett meg díszhintóján a templom elé s orgonaszó mellett vonult be a szentélybe miseruhát ölteni. A hercegprímásnak segédkeztek: dr. Kohl Medárd pápai prelat, Walter Gyula kanonok, primási irodaigazgató, Klinda Teofil érseki titkár, Várady Árpád kanonok, miniszteri osztálytanácsos, Krizsán Mihály pápai kamarás, személnáriumi igazgató, Kirner Karoly belvárosi apát, Gudenus Aurél és Andor György udvari papok, dr. Nemes Antal budavári apátplébános, Bozók Gyéza és

Szép Lajos káplánok, továbbá több növendékpap. A szertartás alatt a templomi ének- és zenekar Schubert Ferenc G-dur miséjét adta elő.

Tizenegy óráig tartott az istentisztelet, amikor a notabilitások elhajtattak s a primás kíséretével együtt palotájába tért.

A belvárosi főplébánia templomban az ünnepi nagy misét délelőtt tíz óraker Horváth József káplán mondta fényes segédlettel. A templom egészen megtelt ünneplő közönséggel és a bíborral bevont első padban a IV. kerületi előjáróság képviselői ültek. A zenés misét Szaulher Zsigmond karnagy dirigálta.

A kőbányai Szent László templomban az ünnepi nagymisét délelőtt tíz óraker mondta Böscht János plébános-helyettes. Az első padokban ültek a kerületi előjáróság Topeczer Péter előjáró vezetésével és a kerületi kapitányság élén Saly Károly rendőrtanácsosok. A templom többi részét a posta és távirdata tisztakar, a pénzügyörtség, a többi küldöttségek és az ünneplő közönség töltötte meg.

A budapesti aut. ortodox izraelita hitközség fényesen kivilágított zsinagógájában is volt istentisztelet, amelyen a hitközségi képviselően kívül nagy közönség volt jelen.

### (A miniszterelnök ebédje.)

A miniszterelnök a király mai születésnapja alkalmából délután 3 óraker díszebédet adott, amelyre hivatalosok voltak: Vaszary Kolos bibornok hercegprímás, báró Fejérváry Géza, Lukács László, Wlassics Gyula, Daványi Ignác, Cseh Ervin, gróf Széchenyi Manó, Flósz Sándor és Hegedűs Sándor miniszterek, gróf Károlyi Tibo, a főrendiház elnöke, Perczel Dezső, a képviselőház elnöke, Tallán Béla, a képviselőház alelnöke, Rakovszky István, az állami számvevőszék elnöke, Wekerle Sándor, a közigazgatási bíróság elnöke, Szabó Sándor, a Kuria elnöke, Sélley Sándor, a királyi Kuria tanácselnöke, Vértessy Sándor, a budapesti kir. tábla elnöke, Árkány József, a budapesti kir. tábla alelnöke, Beniczky Ferenc, Pestmerye főispánja, Bolla Kalmán, lovag Czibulka Hubert, Durmann Antal és Gaudernak József altábornagyok, Laner Győző, Bihar Ferenc és gróf Attems Mór vezérőrnagyok, Hanskarl Sándor tábornok-hadbíró, báró Podmaniczky Frigyes, a fővárosi közmunkák tanácsának alelnöke, Nagy Ödön kereskedelmi és váltótörvényészi elnök, Hammersberg Jenő budapesti kir. főügyész, báró Eötvös Lóránd, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, Vészi József országgyűlési képviselő, a Budapesti Újságírók Egyesületének elnöke, Rákossy Jenő, az Otthon elnöke, Márkus József főpolgármester, Herezegh Mihály tudomány-egyetemi prorektor, Liphay Sándor műegyetemi rektor, Rudnay Béla főkapitány, Romy Béla osztálytanácsos, Beniczky József, Pestmerye alispánja, Halmos János királyi tanácsos, polgármester, Matuska Alajos alpolgármester, Bogdanovics Lucian fudai szerb püspök, Szász Károly ev. ref. püspök, Nemes Antal apát, budavári plébános, Kanter Károly apát, kir. palotai plébános, Trajanos Germanos görög arkhimandrita, Bachát Dániel evang. esperes, Haydál Benő budai ref. lelkész, Kohn Sámuel pesti főrabbi.

A gyengélkedő miniszterelnök távollétében Lukács László pénzügyminiszter, aki a házigazda tisztét töltötte be, mondotta az egyetlen pohárköszöntőt:

A magyar nemzet politikai tulajdonságai közül — ugymond — a legkiválóbb az a hűség és szeretet, amellyel a mi népünk királyához ragaszkodik. A történelmi multban bármily magasra csaptak a politikai élet viharjai, a trón volt mindig az a szikla, melynek lábainál a zajgás megszűlött s a koronás király volt mindig az a fényforrás, mely a boldogulás enyhe és biztos r évét jelezte. Ha pedig a béke javait élvezte hazánk, mindenkor a király volt az, akinek szeretete áldásossá és termékenyítő tette a nemzet munkáját. Ó felsége, dicsőségesen uralkodó királyunk, valamennyi magyar király között az, akit legjobban ékesítenek az uralkodói erények. Isten megáldotta hazánkat azzal, hogy ő felségében oly uralkodót adott neki, aki népet forrón szereti, a hősiesség-tudásban mindnyájunk tündöklő példaképe és egész életét magasztos hivatása dicsőséges betöltésének szentelte. Ezen a napon minden magyar embernek szívéből az a fohász fakad, tartsa meg az Isten nemzetünk atyját, jószágos királyunkat boldogságban és egészségben a fenséges uralkodóház és szerető népeinek örömére. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

### (A hadtestparancsnok ebédje.)

Herceg Lobkovitz Rudolf hadtestparancsnok a király mai születésnapja alkalmából szintén díszebédet adott, amelyen a következők vettek részt: báró Lederer altábornagy, lovag Ahlback, Fiala, Schneller, Pasler vezérőrnagyok, Forster, báró Taxis, Puchy, Tappener, Alya, Venus, Gaál, báró Ruting, boldorfalvi Baril, báró Halhuber, dömsödi Magyar

és Koller ezredek, dr. Bartha főorvos, Szeiler főhadbíró, Grozianka alezredes, Nickl őrnagy, Ványa tábori prépost és Hergotta őrnagy, hadbíró.

### (A csapatszemle.)

Kellemes, hűvös idő kedvezett a mai katonai csapatszemlének, amelyet szokás szerint a Vármezőn tartottak meg. Néha-néha permetezett ugyan, de eső nem lett belőle s így óriási közönség rendezte végig a katonai parádét. A várbaástan élénkül sok ember szorongott s a lánchid felől óriási emberáradat tödült a Vármezőre, ahol nagy csapat rendőrt tartotta fenn a rendet.

A katonaság reggel hét óraker indult el a kaszárnyákba, teljes díszben, muzsikaszó mellett, zöld leveles csákovával s gyors egymásutánban érkeztek a különböző csapatok a Vármezőre. Fél kilenckor már a kijelölt helyeiken állottak a csapatok, a következők rendben:

Az első sorban a 38-ik ezred zenekara, a közös hadsereg kadetiskolájának növendékei, a 38-ik ezred legénysége, a honvéd zenekar, a Ludovika Akadémia növendékei, a 3-ik bosnyák ezred legénysége, a 7-ik utászszázaló, a 2—6-ik vartüzér ezredek legénysége. A csapatok fölött Fiala és Potovrek vezérőrnagyok és Lederer altábornagy parancsnokoskodtak. A második sorban álltak föl Balcer vezérőrnagygal élén: az egészségügyi csapatok, a 23-ik gyalogezred egy zászlóalja tábori felszereléssel, a 6-ik gyalogezred, a 86-ik ezred egy zászlóalja, a 68-ik ezred három zászlóalja zenekarával. A harmadik sort a 10., 11. és 12-ik hadosztály tüzérezred, a 4-ik hadtest tüzérezred ütegei alkották Schneller vezérőrnagy parancsnoksága alatt, végre gróf Attems vezérőrnagygal élükön álltak: a 16-ik cs. és kir. huszárezred, az önkényes tüzérek, a honvédségi tisztképző tanfolyam lovas növendékei.

A Vármező keleti oldalán három sátor volt felállítva, a középső a kaplona, a másik kettő a tábornokok és főtisztek gyűlékező helye. Kilenc óraker kürtész jelezte, hogy megerkezett herceg Lobkovitz Rezso tábornaggyal hadtestparancsnok. A zenekarok a Götterhallet játszották, amíg Czibulka altábornagy megléte jeleutését, a hadtestparancsnok végig jarta a hadsorokat. Majd a sátrak elé lovagolt Lobkovitz s lováról leszállva, kíséretével együtt a sátorba lépett, ahol Ványa Ferenc katonai prépost misét mondott. E közben a bosnyák ezred zenekara egyházi dalokat adott elő. Urfeimutatások pedig a csapatok sorsúteret adtak, mire a Kis-Svábhelyen felállított ágyuk hatalmas döngéssel feleltek.

Mise után a csapatok a Vármező északi részébe vonultak s onnan indultak a díszmenetre. Az összes, kint levő legyvernemek katonái szép rendben evonultak a hadtestparancsnok előtt, aki a köréje gyűlt usztek előtt megdicsérte a legénységet.

A csapatok azután zeneszó mellett visszatértek a kaszárnyákba.

### (A katonai növendékek felavatása.)

Minden esztendőben a király születésnapján avatják föl a hadapródiskolák végzett növendékeit. A honvédségi tisztképző tanfolyam III. és IV-ed éves növendékei résztvettek a csapatszemlén, ahonnan az első honvédgyalogezred zenekarával vonultak be a Ludoviceumba, ahol már nagy közönség várta őket. A felavatás aktusa az Orczy-kertben ment végbe.

Az intézet tanári kara Nyíry Sándor ezredes, intézeti parancsnokkal testületileg jelent meg az ünnepélyen. Első sorban Istvánffy Miklós segédtsízt felolvasta a napiparancsot, amely szerint a negyedéves növendékek közül a király kettőt, névszerint Tombor Jenőt és Röder Vilmost a gyalogsághoz hadnaggyokká, közülök hetvenkettőt a gyalogsághoz, tízet pedig a lovassághoz hadapród-tisztjelöltésnek nevezett ki. A növendékek ezután átöltözködtek az őket megillető tiszti, illetőleg tiszthelyettesi egyenruhákba s teljes díszben újra sorokoztak a kertben eskütétel végett. Az eskümintát Istvánffy segédtsízt olvasta fel, melyet a kinevezettek fennhangon mondtak el. Ezután felolvasták az első és ötödik hadcíkelyt, mire az aktus véget ért. Nyíry ezredes ezután szép beszédet mondott a fiatal tisztkezekhez, intve őket a király s a haza iránti kötelességeikre. A növendékek nevében Tombor Jenő mondott rövid beszédet, amelyben társai nevében köszönetet mondott az intézet parancsnokának s a tanári és tisztikarnak. A felavatás után az intézet tisztjei étkezőjében lakoma volt, melyen a felavatottak s a tisztikar vett részt. A fiatal katonák még ma bevonultak az illető ezredekhez.

### (A vidéken.)

Egerből táviratozza tudósítónk, hogy az odaváló katonaság fényesen ünnepelte meg a király születésnapját. Volt katonai szemle, tábori mise, díszebéd stb. Az ebéden Schwarcz ezredes mondott felköszöntőt.

Nyiregyházaán szintén fényesen ünnepeltek a király születésnapját. Az összes felekezetek templomában istentisztelet volt s a katonaság díszszemlével ünnepelte.



*Szatmárról* távirják, hogy a király mai születésnapja alkalmából az itteni püspöki székesegyházban hálaadó istentisztelet volt, melyet *Mészely Gyula* püspök pontifikált. A misén jelen voltak a helyőrség tisztikara és az állami és városi hivatalok tisztviselői testületileg. A város nemzeti lobogódszt öltött.

*Kaposvárról* táviratozzák: A közös hadsereg és a honvédség a gyakorlótéren tábori misét hallgattak. A tisztviselők a főispán vezetése alatt résztvettek az ünnepi istentiszteleten.

*Szegedről* táviratozzák: Reggel 8 órakor az egész helyőrség teljes díszben a Mars-térre vonult, ahol tábori misét celebráltak. Dél előtt 10 órakor a belvárosi templomban ünnepi istentisztelet volt. Délben a polgárság és a helyőrségi tisztikar díszében vett részt.

*Temesvárról* jelentik: Minden templomban istentisztelet volt. A székesegyházban *Desseffy Sándor* püspök nagy pompával személyesen végezte a szertartást.

*Fécsről* táviratozzák: A középületeket fellobozózták. A honvédség tábori misét vett részt. Tíz órakor a zsufolt vártemplomban *Hettyey Sámuel* püspök mondott misét a hatóságok jelenlétében.

*Székesfehérvárról* jelentik: Reggel tábori mise volt. A katonaság felett *Zurna Károly* tábornok szemlélt tartott. A székesegyházban dr. *Steiner* püspök mondott misét.

*Gyuláról* jelentik: Az itteni templomban *Gróó* prépost mondott misét. A helyőrség tisztjei ebédet rendeztek.

*Pancsováról* táviratozzák: Ma délelőtt az összes templomokban istentisztelet volt, amelyen a hatóságok teljes számban jelen voltak.

*Győről* jelentik: A révfalusi gyakorlótéren, ahová az egész helyőrség kivonult, tábori mise volt, amelyen az összes hatóságok megjelentek. Délben a katonai tisztikar díszében rendezett.

*Ujvidékről* távirják: *Sevics* püspök ünnepi misét és tedeumot celebrált díszes segédlettel, azután a rezidenciában ebédet adott.

*Kolozsvárról* jelentik: Délelőtt tábori mise, majd a főtéri templomban istentisztelet volt, amelyet *Biró Béla* kanonok celebrált.

*Nagybecskerekéről* táviratozzák: A katolikus, protestáns, szerb és zsidó templomban ünnepi isteni tisztelet volt. Az összes polgári és katonai hatóságok ott voltak.

*Gödöllőről* jelentik: A kastély kápolnájában *Frusinszky* esperes misét mondott a besnyői kapucinusok segédletével. Délben *Pettera* vadászmeister ebédet adott.

*Kassáról* jelentik: Reggel a gyakorlótéren a katonaság felett *Thoos* helyettes hadtestparancsnok szemlélt tartott. Délelőtt a domban *Bubics* püspök fényes segédlettel misét mondott. Délben *Bubics* püspök és a hadtestparancsnok díszében adott.

*Fiuméből* táviratozzák: Délelőtt istentisztelet volt, melyet *Fulvi* apátkanonok celebrált. *Gróf Szapáry* kormányzó élén az állami és városi hatóságok fejei jelen voltak. Délben a kormányzói palotában díszében volt. A harmadik fogásnál a kormányzó felköszöntötte a királyt. A kormányzó beszéde után a Himnuszt játszották.

*Nagyváradról* táviratozzák: A székesegyházban ünnepi istentisztelet volt, melyen *Schlauch* bibornok pontifikált és *Beothy* László főispánnal a megyei és városi tisztikar fejei teljes számmal megjelentek.

*Marillavölgyről* jelentik: Marillafüreden a király születésnapja alkalmával *Ebner* Lajos nagyikikindai lelkész mondott szent misét. Délben *Hoffenreich* fűrdőtulajdonos gazdag ebédet adott vendégeinek. A királyra *Molesichovszky* főszolgabíró mondott felköszöntőt.

*Esztergomból* táviratozzák: Kora reggel az itt állomásozó ezred zenekara zeneszó mellett járta be a várost. A főszékesegyházban *Boltizár* József püspök mondott hálaadó istentiszteletet.

#### (A külföldön.)

*Bécsből* jelentik, hogy a király mai születésnapján 24 ügylövés keltette föl a lakosságot. A Schmelzen fényes diszszemle volt *Ferenc Ferdinánd* főherceg előtt; *Rainer*, *Ottó* és *Ferdinánd Károly* főhercegek jelenlétében. A szemle után *Belopotoczky* tábori vikárius misét mondott.

A mai bécsi lapok külön cikkben foglalkoznak a király születésnapjával.

*Ostendéből* táviratozzák: A király születésnapján itt a Dominikanusok templomában ünnepi misét tartottak, amelyen jelen voltak: *Darányi* földmívelésügyi miniszter, *Hegedüs* kereskedelmi miniszter nejevel és lányával, gróf *Wenckheim* Frigyes családjával, báró *Wodianer* Albert, *Falk* Miksa családjával, báró *Aczél* Béla, *Türr* tábornok, *Enyedý* Lukács, *Thuróczy* Adolf és neje, *Lánczy* Leó, *Benke* Gyula, *Nav-*

*ratil* Imre, *Réczy* Imre és neje, *Pekár* igazgató és lánya, *Pekár* Gyula, *Gassner* Béla és neje, *Wagner* Géza és *Krausz* Lajos.

*Schleswigből* táviratozzák: Ó felsége mai születésnapja alkalmával az itteni huszárezrednek ezüst dobot ajándékozott, amelyet a mai diszszemlén gróf *Stürgkh* osztrák-magyar katonai meghatalmazott beszéd kíséretében adott át az ezrednek. A diszszemle előtt evangélikus tábori mise s délután a kaszinóban ünnepi ebéd volt. A legénységet holnap este megvendégelik.

*Westerlandból* (Sylt) jelentik: A király születésnapját itt fényesen megünnepelték. Délelőtt a kápolnában ünnepi istentisztelet volt. Délben díszében rendeztek, amelyen az első felköszöntőt *Scharfenort* alezredes, fűrdőigazgató mondotta a királynő. *Sámuel* Lázár országgyűlési képviselő mondott ezután lendületes szép beszédet. Mindkét felköszöntő nagy lelkesedést keltett. Este a gyógyteremben fényes táncmulatságot rendeztek.

## A modern horoszkóp.

Hajdanában nem születetett gyermek a nélkül, hogy rögtön meg ne csinálták volna a horoszkópját, hogy csillagok járásából a jövőjét rögtön ki nem kúrták volna. Ez a szokás ugyilátszik nem veszett még ki egészen, a *Modern Astrology* című angol folyóirat legalább egy sereg sablont közöl, amely szerint az emberek jellemére következtetéseket lehet vonni abból a hónapból, amelyben születtek. Ime:

### Január:

Azok a férfiak, akik januárban születtek, hü férfiak. Látszólag kissé közönyösek, nem sokat beszélnek, de azért őszinték, nagyon becsületesek és megbízhatók. Nők, akik ebben a hónapban születtek, okos gazdasszonyokká válnak, nagyon gondosak és körültekintők, de hajlandóságuk van egy kissé a melankóliára.

### Február.

A férfiak hűségesekek, melegen érzők s a lényükben van valami előkelő, azonkívül kitűnő apák, energikusak, de azért szeretetreméltóak és igazságosak. A nők gyöngédek és őszinték, nagyon okos anyák és megolégesznek egyetlen életfárrsal.

### Március.

A férfiak nincsenek tulságosan megáldva tehetséggel, hajlandók a lustaságra, szívügyekben kissé állhatatlanok, nem igen rajongnak a házassáért és gyakran pesszimisták. A nők jó gazdasszonyok, nagyon vendégszeretők, de többnyire nagyon beszédesek és nyílt szívűek, azonkívül a hangulatok rabjai.

### Április.

A férfiak rendkívül ambiciózusok, sokat adnak külső-ékekre, vonzalmaik erősen változók és nagyon nehezen elgíthetők ki. A nők szeretik, ha körülrajongják őket, nagyon ingatagok, nincs önállóságuk, de mihelyt ráakadnak az igazira, a legjobb feleség és anya lesz belőlük.

### Május.

A férfiak — erős karakterek, hallgatagok, a parancsolásra hajlandók, kissé pedánsak, makacsak, ha komolyan felháborodottak, akkor is csak a szenvedélyességig mennek. A nők — élvhajászók, rajonganak jó ebédéért, többnyire csinosak és szeretetreméltóak.

### Junius.

A férfiak — finom izlésűek, nem mindig hüek, a teltekben kissé határozatlanok. A nők — megmondólatlanok, hevesek, nehezen kielgíthetők, a társaságban szellemesek, a szerelemben szenvedélyesek.

### Július.

A férfiak — finom érzésűek, kiméletesek, igen erős érzésekre képesek, amelyek azonban soha sem kelnek újra életre, ha már egyszer kihültek. A nők — könnyen sértődnek meg, kissé szeszélyesek, de a szerelemben állhatatosak és kitűnő anyák.

### Augusztus.

A férfiak — külsőleg nyersekek, az életben előkelő pozícióra törekvők, öntudatosak, nemeslelkűek, vonzalmukban változatlanok. A nők — temperamentumosak, uralkodásra vágyók, de nagylelkűek és szimpatikusak.

### Szeptember.

A férfiak — kritizáló természetűek, de van belátásuk, mindig tevékenyek és törekvők, jó család-apák. A nők — diszkrét, ragaszkodók, okosak és szorgalmasak.

### Október.

A férfiak — előkelő gondolkozásuak, elevenek és állhatatosak. A nők — pajkosok, kacérok, általában csodáltak, a társaságot kedvelik.

### November.

A férfiak — energikusak, önállóak, bizalmatlanok és hirtelen haraguk. A nők — éles ítéletűek, büszkék, feltékenyek, tudnak uralkodni magukon, s kissé melankólikusak.

### December.

A férfiak — nagyon jovialikusak, nagylelkűek, gyöngédek, de gyöngék. A nők — dolgok, energikusak, szeretik a változatos életet, a hü feleségek és böcs anyák.

*Megjegyzés.* Akik a hónap 21-ik napja után születnek, azokra inkább a következő hónapot kell alkalmazni.

A modern horoszkóp csálhatatlan.

## Sanda gyanu.

— Csizmák és egyebek. —

Gyűdön történt, nyájas olvasó, hogy a csend-örök öt polgárnál *vadonatuj csizmákra* akadtak. Ez rögtön szöveget ütött a fejükbe. Nyomról nyomra haladva most már vizsgálatot is indítottak valaki ellen, aki ezeket a csizmákat a polgároknak eladta. Ennek a történetnek itt már vége is szakad, tanulság belőle: ember, ne végy új csizmát.

Ellenben gyakorlott szemem ebben az esetben határozottan meglátta a bűnügyi nyomozás új alapjait. Most már nincs más hátra, mint hogy ide iktassak néhány ilyen esetet, amelyről valószínűleg már a közeljövőben fogunk olvashatni a lapokban.

### I.

**Az áruló zsebkendő.** A rendőrség érdekes fogáshoz készül. Nemrég hírül adták a főkapitányság kémszolgálati osztályának, hogy *Talentum* Cézár bankpénztáros a minap egy társaságban *tiszta zsebkendőt használt* erős náthája alkalmából. Ez a féktelen pazarlás természetesen azonnal felkeltette a rendőri közegek figyelmét, akik a napokban le is fogják tartóztatni a költelező pénztárost. Az esetről távirati uton tettek jelentést a fűrdőn időző főkapitánynak.

### II.

**Gyanus viselkedés.** Megdöbbenő hír jár szájról-szájra városunkban. Mindenki csak arról beszél, hogy *Privát* Manó árvapénztáros ma a *Zöld Ideál* vendéglőben *teljesen megmosakodva* jelent meg. Futó tüzként terjedt el városunkban a hír. Az elispán elnöklete alatt egész éjjel permanenciában volt egy bizottság. A csendőrséget holnapra várják. A városban nagy az izgatottság.

### III.

**Most, vagy soha!** Hiába emeltük föl óva inté szavunkat, kiáltó szó maradt a pusztában! Már régóta figyelmeztettük a főispánt arra a föltűnően gyanus körülményre, hogy *Képtelen* J. Jeromos városi pénztáros legjobb forrásból vett értesüléseink szerint hetek óta *egy új fogkefével mossa a fogát*. Nem akarunk arra célozni, hogy honnan került pénz erre a történelmi nevezetességű fogkefére, de újból föl-emeljük veszkialátunkat! Kérjük, követeljük a főispántól, hogy indíton vizsgálatot. A fogkefe után következik a hajfésű, ez után rohamosan a tiszta gallér, a pezsgő, a szeretők, — s akkor már későn lesz. Cselekedni kell, most vagy soha!

És így tovább.

— o. —

## SZÍNHÁZ, ZENE.

**\*\* A Vígsház színésziskolája.** A *Vígsház* színésziskolájában a beiratások augusztus 25, 26, 28 és 29-ik napjain történnek az iskola helyiségében (*Vígsház*) naponként délután 3-tól 6 óráig. Az előadások szeptember elsején kezdődnek. A színésziskola növendékei elméleti és gyakorlati oktatásban részesülnek és egy a drámai mint az énekes szakban kiképzést nyerne és hogy a szükséges szinpadit otthonosságát minél jobban elsajátítsák, nyilvános előadásokban fognak gyakoroltatni és a *Vígsház* előadásaiban mint néma szereplők vesznek részt. Kiskorú növendékeknek beiratás végett szülő vagy gyámmal kell megjelenniük.

**\*\* Nóra.** A budai szinkörben ma este *Márkus* Emiliának ezt a csodálatos nagy alakítását élvezte a közönség. Az első fölönás után egy hatalmas virágkosarat nyújtottak föl a művésznőnek, akik



egyébként minden fölönás után többször a lámpák elé hivat. *Szilágyi Berta* *Lindenné* szerepében erős drámai tehetséggel telt tanúságot, *Szakács* igaz volt mindvégig, Hevesi csupán a harmadik fölönásban. Holnap az *Idegen* nőben lép föl Márkus Emília.

**Hangverseny.** A *visegrádi társaskör* 14-ikén táncosal egybekötött hangversenyt rendezett. A hangversenyt Rubinstein egyik triójával kezdték meg, melyet Márkus Lili és Márkus Jenő, a főpolgármester gyermekei és Horváth Irma szépen adtak elő. *Czobor* Mariska bájosan énekel. Az est fénypontja a kis *Geyer* Steffike hegedűjátéka volt. A hangversenyt *Mannheit* Jakab, az Opera volt tagjának énekelőadása fejezte be, aki Brahms és Rubinstein-féle dalokat énekelte nagy sikerrel. A rendezés *Gobbi* Alajos zenedei tanár érdeme.

**Macchiavelli — magyar operett.** Ilyen című mai színházi rovatunkban közölt híreinkre vonatkozólag a következő érdekes sorokat kapjuk *Hevesi* Sándor fiatal íróársunktól, aki *Marchiavellinek* *Mandragora* című vigjátékát a magyar énekes színpad számára átdolgozta:

Tévedés az, hogy *Macchiavelli* egyetlen pajkos színdarabot írt csak, mert írt 6—7 darabot, — humoros elbeszéléseiről és szerelmi verseiről nem is beszélünk — s korának legkitűnőbb vigjátékírója volt. Darabjai között legnagyobb sikert aratott a *Mandragora*, amelyet a legkitűnőbb olasz bírálók ma is még az olasz vigjáték legbecesebb termékének tartanak. X. Leo pápának annyira tetszett a darab, hogy a firenzei társaságot direkté Rómába hozatta s Voltaire a mult században úgy nyilatkozott a darabról, hogy többet ér, mint egész *Aristophanes* összesévé.

Én ezt a darabot nem *gyurtam* át operett-szöveggé, hanem kivettem a témáját s írtam belőle egy operettet. A darabot nem is lehetett volna megtartani, mert hőse egy *kerítő barát*, egy tizenhatodik századbeli szerzetes s a vigjáték voltaképpen szatíra az akkori papokra, akiket egy másik vigjátékában is csúnyán ki-csufoolt. Minthogy a papságot gúnyolni sem illeszsek, sem helyesnek, sem igazságosnak nem találok, a témának egészen más oldalait akartam megvilágítani s a firenzei kosztümben modern darabot írtam a klasszikus vigjátékból.

**A mult évi francia színpadi termelés.** A francia színpadi szerzők párisi egyesülete a napokban adta ki az 1898/99-iki színházi évről vonatkozó jelentését. A jelentés szerint az elmúlt évben a párisi színpadokon összesen százkilencvenkilenc ujdonságot adtak elő. Ezek a különböző műfajok szerint következőképpen oszoltak meg a párisi színházak közt: *Opéra* 2, *Comédie Française* 6, *Opéra Comique* 3, *Odéon* 20, *Vaudeville* 4, *Variétés* 8, *Gymnase* 8, *Palais-Royal* 7, *Renaissance* 5, *Ambigu* 4, *Cluny* 9, *Théâtre Déjazet* 6, *Théâtre Antoine* 14, *Nouveau-Théâtre* 9 és *La Bodinière* 37.

**A Magyar Királyi Opera ösztöndíjsal.** Gróf *Keglevich* István intendáns a *Magyar Királyi Operánál*, mint ismeretes, ösztöndíjas állásokat rendszeresített olyan tehetséges növendékek számára, akik az intézetnek később támaszai lehetnek. Ezek az ösztöndíjas növendékek, az intendáns intenciójához képest, a vidékre szerződnek, hogy maguknak a szükséges színpadi gyakorlatot megszerezzék. Az ösztöndíjas növendékek közül, mint értesülünk, *Wlassák* Vilma, a kolozsvári *Nemzeti Színházhoz*, *Deponti*, *Kann* Malvin kisasszonyok és *Kárpát* Lipót a pozsonyi színtársulathoz szerződtek. Együttal megemlíthjük, hogy *Bakó* László, a *Nemzeti Színház* fiatal tagja, egy évadra szabadságot kapott s erre az időre a pécsi színtársulathoz szerződött *Tiszai* Dezsőhöz, *Beregi* Oszkár pedig, aki a *Vigszínház*tól ment át a *Nemzeti Színházhoz*, a téli évadon keresztül a pozsonyi színtársulatnál fog működni.

**Haraszthy Hermin gyászja.** *Haraszthy* Hermin, a *Vigszínház* jeles művésznőjét sulyos gyász érte. Édes anyja, *Feigler* Jánosné hosszas szenvedés után, hatvanhárom éves korában Esztergomban meghalt.

**A Magyar Színház első ujdonsága.** A *Magyar Színház* első ujdonsága *Merei* (Merkl) Adolf kollegánknak *Tilos a bemenet* című három felvonásos énekes bohózata lesz, amelyhez *Huszka* Jenő írta a zenét. A darabból, amely értesülésünk szerint szeptember első felében kerül bemutatásra, ma délelőtt tartották meg az olvasó próbát.

**Aki megtartja a szavát.** A nagyváradi Szabadságban olvassuk a következő különös kis esetet: *Szerdahelyi* Ferenc, a kolozsvári *Nemzeti Színház* társulatának egyik igen használható tagja, a mult napokban egyik darabban „illetéktelen rögtönzést” mondott a színtársulat egyik nőtágyára, amiért a rögtönzést szenvedett kisasszony följelentette a színházi főrendviselőnek. Mikor ezt *Szerdahelyi* megtudta, így kiáltott fel több társa jelenlétében:

— Ha elítélnék, becsületemre itt hagyom a társulatot.

*Szerdán* azután a törvényszék hét forint büntetésre ítélte el *Szerdahelyit*. Erre *Szerdahelyi* összekapolt s feleségével együtt elutazott az éjjeli vonattal a fővárosba, ahol maga tesz jelentést a Színesz-Egyesületnek, miután szerződészegést követelt el. Kollégái fel akarták oldani a becsületszó kötelezettsége alól, de ő nem tárgyalt.

— Amit kimondtam, azt betartom.

**Az új kassai Nemzeti Színház megnyitása.** A *kassai új Nemzeti Színházat*, mint röviden már említettük, szeptember huszonhetedikén nyitják meg. Az új színház megnyitására a következőket írják nekünk: Ugy a megnyitó előadás, mint az azt követő két estén a budapesti *Nemzeti Színház* tagjai fognak közreműködni, kiknek névsorát gróf *Festetics* Andor már közölte is a színügyi bizottsággal. A megnyitásra meghívják a kormány tagjait, továbbá a képviselőház és főrendház tagjait is s a közélet sok kitűnőségét, valamint a fővárosi hírlapokat is. Az új kassai színház a főtér közepén azon a helyen áll, ahol a száztizenhat év előtt épült régi színház emelkedett. Ezt örökíti meg az új színház falába helyezett egyik márvány emléktábla, mely a következően szól:

SAZ ÉVNÉL HOSSZABB IDŐN ÁLLOTT E HELYEN  
AZ ELSŐ ÁLLANDÓ SZÍNHÁZ, MELY  
1792-BEN NYILT MEG.

ANNAK LEBONTÁSA UTÁN A MŰSZÁR S FÉNYES TEMPLOMAT  
A VÁROS LELEKES KÖZÖNSÉGÉNEK ÁLDÓZATKÉSZSÉGÉRE EMELTE  
A NEMZETI KÖZMŰVELŐDÉSREK.

A színtársulat, amelynek vezetése *Halasi* Béla, a *Magyar Színház* volt kedvelt tagjára van bízva, szeptember 30-án kezdi meg rendes előadásait.

**A legöregebb színész.** Matematikai számmítással *Deréki* Antal a legöregebb színész Magyarországon. A jónévi író, aki a *Dreyfus* című szenzációs drámának a szerzője, azonos a színésszel. De nem egy korban vannak. *Deréki* a színész ugyanis most ünnepli Szentesen működésének harminc esztendő jubileumát. De ez nem az első harminc esztendő. Tavaly például Szabadkán ünnepelte meg a harminc esztendő jubileumot. Két évvel ezelőtt meg másutt. És ide-oda öt éve ünnepli ezt a nevezetes évfordulót. Feltehető róla, hogy nem mindig ugyanazt a harminc esztendőt ünnepli. És minthogy az idén ötödször ünnepel, össze-vissza százötven esztendő lehet ez a deréki színész. Nagy öregség egy színésznek. Színészkörből kapjuk azt a hírt, hogy *Deréki* azért marad meg a harmincadik esztendőnél, mert az jól sikerült. Megható, de érthető hűség, amely megérdemli a matematika elvetését.

**A bayreuthi deficitel.** A bayreuthi Wagner-előadások finandális oldaláról érdekes dolgokat ír egy német újság, a *Breslauer Zeitung*. E szerint az újság szerint a bayreuthi előadások jövedelme — husz előadás számítra telt házak mellett — 640.000 márka. Ezt a nagy jövedelmet azonban nemcsak felemészítik a költségek, de még felül is haladják, úgy hogy a Wagner-előadások állandó deficittel járnak. A *Nibelungok gyűrűjének* az új betanítása 1896-ban deficitet járt, jöllehet az előadásokra egyelőre hely sem maradt üresen. Egyesegyedül a művésziileg festett „vonuló felhők” díszlete harmincezer márka kába került. Csak az 1897-iki és 1898-iki előadások jövedelme fedezte az akkori hiányt. A *Mesterdalnokok* ez idei új betanítása is deficitel fog járni. A bayreuthi előadásoknál tehát jövedelemtől szó sem lehet. Nem érdektelen, hogy a Wagner-örökösök az előadások után még a törvényes tantiémet sem huzzák.

**Antik színház Párisban.** *Paul Gimóty*, az *Odeon*-színház igazgatója, azzal a tervvel foglalkozik, hogy a világlkiállítás idejére Párisban, az orangei és beziersi amfiteatrak mintájára, antik színházat létesítsen. Erre a célra a lutéciai ókori romokat akarja felhasználni. A régi római amfiteatrak ki-ásása és előadásokra való alkalmassá tövése száz-ezer frankba kerülne. A nézőtér ötezer nézőre készülne. *Gimóty* egy antik zenedráma előadására gondol, amelynek hőse *Julian* császár lenne.

## FŐVÁROS.

(\*) **A farkasréti temető sírboltja.** A főváros hatósága elhatározta, hogy a farkasréti temetőben új sírboltokat építtet 31.423 ftr 89 kr költséggel. Az árlejtésre, amelyet tegnap tartottak meg, tizenegy ajánlat érkezett be s ezek közt a legkedvezőbb 6 százalék engedménnyel.

## TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Művészi világ.** Petőfi emlékének van szánva a *Művészi világ* 10-ik száma. *Roskovits* Petőfi-arcaképén kívül egy csomó aktuális kép díszíti a lapot. A szöveg részt *Bárony* István, *Sas* Ede, *Abonyi* Árpád, *Rudnai* Győző látták el. A rovatok szintén érdekesek.

○ **Uj szaklap.** A *Könyv* címmel könyvkereskedői és irodalmi hetilap indul meg Budapesten szeptember közepén. Az új lap figyelemmel fogja kísérni az irodalmi és művészeti eseményeket. Első számában hosszabb ciklust kezd meg a modern illusztrációkról. A lapnak könyvkereskedők, könyvtárak és irodalommal foglalkozók egyaránt nagy hasznát vehetik. Szerkesztője *Sebestyén* Ede lesz.

## EGYESÜLETEK.

(A magyarországi kereskedelmi utazók egyesülete) augusztus 20-án délelőtt 11 órakor az egyesület helyiségében értekezletet tart.

(A hazafias szövetség szervezkedése.) A hazafias szövetség holnap, szombaton este 8 órakor a belvárosi Sas-körben (Irányi-utca 17.) értekezletet tart alakuló közgyűlésének előkészítésére. Az értekezleten a szövetség célját és szervezetét ismertetik.

## SPORT.

\*. **A Szent István-díj.** Az István-díjra való előkészületekben ma az az érdekes fordulat állott be, hogy a bookmakerek egyértelmű elhatározással lezárták *Zászlóra* a könyvüket s többé nem fogadnak el reá tétet. Aki tehát *Zászlóra* fogadni akar, az most már csak a totalizatrőn lesz kénytelen a pénzét elhelyezni. Az István-díjban a végleges dispozióciót szerint kilenc ló indul: *Jablancia*, *Vivó*, *Nickel*, *Zászlós*, *Malteser*, *Hängdian*, *Diadal*, *Longchamps* és *Lulu*. *Lulut* még sem *Nightingall* fogja ülni, amin t terveztek, hanem *Hyams*, aki délután még itt lovagol este pedig megy *Baden-Badenbe*. *Zászlósnak* kívül a következő oddsokat adják a bookmakerek az István-díjban: *Nickel* 4, *Malteser* és *Vivó* 7—7, *Jablancia* és *Diadal* 10—10, *Lulu* és *Hängdian* 14—14, *Longchamps* 20.

\*. **Pardon.** Beteg-e *Pardon* vagy nem beteg, letört-e, vagy frissek még a lábai, ezen tipelnek he-tek óta az előre fogadó sportférfiak. Valami bajának kellett a *Derby*-győztesnek lennie, máskülönben nem törölték volna a királyné-díjból és a jubileum-díjból — de hogy lábra áll-e a *Legerre*, melynek sokáig erős favoritja volt, az eddig még nyílt kérdés a sportsmanek előtt, felelni nem tud rá a legutóbbi tipster sem. A *Sportélet* mai száma végre közelebbi adatot hoz *Pardonról* és bajáról. A jeles crack e szerint nem tört le, hanem kiujult a lábán egy hatalmas sebe, melyet még a *Derby* startjánál egy jól irányított rugással *Galifard* ejtett rajta. Ezért nem tudják már három hét óta dolgoztatni a *Derby*-győztest s ez lesz az oka annak, hogy a *Pardon* név ez idén már sem a *Legerben*, sem más versenyben nem fog szerepelni. *Galifard* különben elég okos állat, tudta, hogy kit gúnyol meg a *Derby* startjánál: egyetlen nagy ellenfelét, melyet ha egy kicsivel jobban megebesit, az övé lett volna a *Derby*. Így legálább a *Leger* jut majd *Galifardnak*.

\*. **Nyári löversenyek.** *Ventila* *Voda* tulajdonosa, román testvérünk *Marghiloman* ur belátta, hogy a magyar lovak jobban tudnak futni, mint az oláhok, ezért holnap már nem is futtat, hanem haza kante-rezeti crackjeit Romániába, ahol nagy lókapacitások valamennyien. Nagyobb esemény híján ez is egyik érdekessége a holnapi versenynapnak, mivelhogy a nyári handikapen kívül csupa olyan futások dőlnek el ezuttal, melyek alatt lesz idejük beszélni a sportsmaneknek *Marghiloman* ur crackjeiről, majd *Zászlós-ról* és a holnaputáni *Szent István-díjról*... Ámde a nyári handikap nagyon szép lesz, tömérdek ló fut érte, egy-kettő olyan is, mely a *Szent István* díjban is indul. Így báró *Springer* Gusztáv azon a véleményen van, hogy jobb ma egy nyári handikap, mint holnap egy István-díj, indítja tehát holnap *Lulut*, hogyha már vasárnap hiába fut, legalább a 10.000 koronás díjat megnyerje. Mert nem modern sportsman az, aki nem a nyári handikapban ad *Lulunak* chance-ot, amelyben a jobb lovaknak alig kell teherelőnyt adnia, hanem az István-díjban, ahol olyan nagy futó kapacitásnál, mint *Zászlós*, tíz kilóval kell többet vinnie. A nyári handikapban van is kilátása *Lulunak*, tekintve, hogy a *Springer*-istállónak most tart a turfán a szerencés negyedórája; kivülé *Gonosz*, *Pimasz* és *Morny* indul jó kilátással. Ha az István-díj crack *Jablancát* is indítanak, talán ő lenne a nyerő, mert kedvező a terhe, jó kondícióban is van, de mert *Jablancával* az István-díj második helyére pályáznak, itt aligha indul s *Bátor* próbálja meg a *Harkányi* báróknak a 10.000 koronát megnyerni. *Bátor* olyan őslénye a turfának, mely mindenne képes; nincs is kizárva, hogy a holnapi napnak is ő hozza meg a meglepetését. A többi futás holnap nem is érdekes, elég rájuk nézve a következő típekre hivatkozni:



- I. Fid Fad — Bambula.  
 II. Gwen — Cecilie.  
 III. Gonosz — Morny — Bátor.  
 IV. Dogma — Rézes.  
 V. Üchtritz-istálló — Geist-istálló.  
 VI. Sherman — Diva.  
 VII. Beltrüger — Modor.

\*. A beszélt újság a löversenyekről. A Telefon Hírmondó holnap (szombaton) a löversenyek eredményeiről már a délutáni órákban részletes tudósítást olvastat fel. Azok tehát, akiket elő foglaltságuk visszatart attól, hogy a versenytörre kimenjenek, a Hírmondó révén értesülnek leghamarabb a kinn történtekről.

## MŰVÉSZET.

□ A Van Dyk-kiállítás, melyet március 26-án nyitottak meg s e hó 13-án zártak be, látogatták: márciusban 2216-an, áprilisban 4712-en, májusban 2616-an, júniusban 1797-en, júliusban 1252-en és augusztusban 629-en; együtt 13.222-en.

## Nyiltér.

(Az e rovat alatt közöltteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Járványok idején és minden időben semmi sem biztosítja jobban az egészséget, mint a jó és emésztőképes gyomor, meg a tiszta ivóvíz. Kiváló eszköz erre

a mohai  
**„Ágnes”** forrás

természetes szénsavdús ásványvíz, mint föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó asztali és étrendi savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőzés ellen, de egyszersmind serkentőleg hat a gyomor szervezetre: emésztőképességét helyreállítja és fokozza, valamint minden kóros behatástól megóvja.

**Kedvelt borviz.**

Főraktár:

**ÉDESKUTY L. cs. és kir. udvari szállító,**  
 Budapest, V., Erzsébet-tér 8. sz.  
 Kapható minden gyógytárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

**Egyéves önkéntesek**  
 elegánsan, izléssel és olcsón felszereltetnek.  
 Árjegyzék bérmentve küldetik.

### Sorozókötelesek

díjmentesen kapnak oly könyvecskét, mely az egyéves önkéntes évi elnyerésére vonatkozó magyar-német szövegű védtörvény-cikkeket, utasításokat és folyamodvány-mintákat tartalmazza.

## WEINER és GRÜNBAUM

cs. és kir. udvari szabók.

II. Vilmos német császár udvari szállító, portug. kir. udvari szabók. József főherceg udv. szállító. József Agost főh. kamarai szállító BUDAPEST, IV., Váci-utca 27. sz.

## Med. univ. Dr. DEMBITZ MÁTYÁS

fog- és szájbetegségek szakorvosa, műtermét Kerepesi-ut 10. sz. palotába helyezte át.

Fogházak érzéstelenítéssel, — arany koronák, arany hídak (szájpad nélküli műfogak).

Rendel: délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.

### Tisztelettel értesitem

a t. vevőimet, hogy Schlesinger Miksa ur az üzletemből kilépett és semmi néven nevezendő összeköttetésem nincsen tovább vele.

Nagy M., fényképészeti cikkektől, Károly-körút 3.

## „A hazai általános biztosító-társaság” részvényeseit

felhívjuk, hogy ügyeik előmozdítása és a társaság elleni erőlyes eljárás érdekében részvényeik bemutatása és letétele mellett

Dr. Káldor Gyula megbízott ügyvédünkél  
 U-tca I. szám alatt  
 jelentkezzenek.

Több részvényes.

KLEIN-ELYSE A LEGJOBB  
 SCHEG PEZSŐ

## TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A közjegyzőhelyettes. Nagy feltűnést keltett ez év január elején dr. Farnady István oeglédi kir. közjegyző helyettes váratlan letartóztatása. Farnady letartóztatását a nagybecskereki törvényszék vizsgálóbírája kérte. A bünvizsgálat folyamán kiderült, hogy Farnady Nagybecskereken, mint pénzügyi fogalmazó több okirathamisítást követett el. De kiderült Farnadyról még egyéb is. Hamisított

abszolutoriummal, hamisított diplomával és hamisított közjegyzői kamarai bejegyzéssel szerezte meg előbb a pénzügyi fogalmazói, majd pedig, miután innen okirathamisításai, aktaeltűntetési és megvesztegethetősége miatt elcsapták, kir. közjegyzőhelyettesi állását. A befejezett vizsgálat után a nagybecskereki törvényszék vád alá helyezte és elrendelte ellenében a vizsgálati fogság fenntartását. Farnady védője dr. Hets Ödön meglebbezte úgy a vádhatározatot, mint a vizsgálati fogságot elrendelő kir. törvényszéki végzést. A szegedi ítéletláblán e hónapban referálják és tárgyalják Farnady felebbezését.

§§ A férj merénylete. Full István ez év április 22-ikén le akarta lőni a feleségét, aki a Kis-Korona-utca 61. számú házban lévő péküzletbe menekült férje elől. Full kétszer utána lőtt a feleségének, akit azonban nem talált el. Tette elkövetése után még azokat is lelővéssel fenyegette, akik el akarták fogni; mégis sikerült azonban őt ártalmatlanná tenni s elfogni. A vizsgálat befejezése után a törvényszék Full Istvánt a btkv. 279. §-ába ütköző és a btkv. 280. §-a szerint minősülő szándékos emberölés büntetékéne a btkv. 65. §-a szerinti kísérlethez miatt vád alá helyezte a vizsgálati fogságnak fenntartásával. Bünygyében a végtárgyalást a jövő hónapban tartják meg.

## TÁVIRATOK.

Bécs. augusztus 18. Az Osztrák-Magyar Bank szeptember 19-én fogja megtartani a szeptember 15-ére hirdetett rendkívüli közgyűlést.

Belgrád. augusztus 18. A skupstina összehívását a király arra az időre halasztotta, amikor a kivételes törvényszék befejezi a Knezevic-pör tárgyalását. (ncl.)

### Thun a királynál.

Bécs. augusztus 18. Gróf Thun miniszterelnök tegnap Ischlebe utazott. Ma reggel ő felsége kihallgatáson fogadta Thunt.

### Hajózás.

Trieszt. augusztus 18. A cs. és k. tengerészeti hatóság a m. kir. fumei tengerészeti hatósággal egyetértőleg a következő hirdetményt bocsátotta ki: Az osztrák Lloyd által kiadott tilalomkövetkezéiben, mely szerint az india-kínai vonal osztrák Lloyd gőzösei nem érinthetik az alexandriai kikötőt és az összes többi egyiptomi kikötőkben nem vehetnek föl utasokat, e hajókra nézve különös egészségügyi intézkedések alkalmazásától eltekintenek. Ugyanez áll a többi hajókra nézve is, melyek ugyane feltételeket teljesítik. Oly hajók, melyek Alexandriában kikötöttek, vagy egyiptomi kikötőkben utasokat vettek föl, az 1897. évi velencei egyezmény alá esnek.

### Transzvál enged.

London. augusztus 18. A Standardnak Johannesburgból igen jól értesült forrásból azt jelentik, hogy a transzváli kormány csakugyan azzal a tervvel foglalkozik, hogy a külföldieknek öt év letelével megadja a teljes választójogot, azokat a bonyolódott mellékes határozmányokat pedig, amelyeket a legutóbbi törvényjavaslatba felvettek, elejti. Azonkívül a volksraadban a mandátumok negyedrészét juttatja az idegeneknek, nem pedig ötödörészét, úgy, hogy a 36 mandátum közül 9 az idegeneké lesz. A Standard jelentését a Times johannesburgi jelentései is megerősítik.

London. augusztus 18. A Reuter-ügynökség jelenti, hogy a jelenlegi határozatok szerint, abban az esetben, ha ellenségeskedés törne ki, a Délafrikában alkalmazandó haderő 21 zászlóalj gyalogságból, 6 ezred lovasságból, 4 lovas és 6 tálóri útegéből és 3 utászrezdből, összesen mintegy 32.000 emberből fog állani.

### Török kormányválság.

Konstantinápoly, augusztus 18. Mahmut Neddin bej, a bécsi udvarnál akkreditált nagykövet, szombaton ideérkezik. Hír szerint a római és pétervári nagyköveteket is iderendelik. A török nagykövetek jelenléte Konstantinápolyban arra a feltételezésre szolgáltat alkalmat, hogy miniszterválság várható.

### Robbanás egy bányában.

London. augusztus 18. A Neath (Glamorgan-shire) melletti szénbányában ma robbanás történt. Tizennyolc ember életét veszítette, hatvan ember a bányában még veszélyben forog.

### Közgazdasági táviratok.

Bécs. augusztus 18. A Hitelintézet felévi mérlege 4.481.316 frt bruttó nyereséget tüntet föl, ebben az ártékpapírok és társas üzetek és főközlekek nye-

resége 952.090 frt. A terhek és veszteségek együttl 1.439.674 frt-ra ragnak. E szerint 1899. év első felére 3,041.642 frt tiszta nyereség esik. A társas üzetek eredményei annyiban vételek tekintetbe, amennyiben azok június 30-ig teljesen leszámoltattak.

Brünn. augusztus 18. A törvényszék a Wohl-muth és társa posztógyáros cég ellen elrendelte a csődöt.

Pétervár. augusztus 18. A törvénytar 9 rendelet közül a sulyokról és mértékekről. Az új rendeletek szerint az orosz sulyegység a font, amely 409.512 grammal egyenlő. Az akó vagy vedro 30 font 16 2 C. fokús deszilít víz térfogatának felel meg, a garnez 8 font víz térfogatának. A hosszmerék egysége az arsin, amely 71 1/2 milliméternek felel meg. A méterrendszer használata fakultative meg van engedve és a kereskedelemben, szerződéses kötésénél, számvetéseknel stb. épp úgy használható, mint az orosz, még pedig a felek kölcsönös megállapodásával. Használhatják az állami és községi hatóságok is, de magánszemélyek nem kötelesek a nevezett hatóságokkal való érintkezésben a méterrendszert használni.

Berlin. augusztus 18. (Gabonapiac.) Külföldi szállási jelentések hatás nélkül maradtak. A buza szállítási árai gyenge vételkedv mellett 1/4 márkával csökkentek: a rozs csak nehezen tudta tartani árát. Zab csöndes. Az eső permetezik.

London. augusztus 18. (Gabonapiac.) Az irányzat általában allandó, az árak változatlanok. Városi liszt 22 sh. 6 p. — 28 sh. Repceolaj 22 sh. 6 p. (eladók.) Tengeri 18 sh. 3 p.

Berlin. augusztus 18. (A Fudapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négy százalékos magyar aranyjárdék —. Magyar koronajárdék —. Osztrák hitelrészvény 242 60. Osztrák-magyar államvasut 149 50. Déli vasut 33 80. Északnyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjeggy készrész —. Buschtiehradi —. Orosz bankjeggy 216 15. (Ultimo.) Lombard —.

Frankfurt. augusztus 18. Árfolyamok augusztusra. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 242 50. Osztrák-magyar államvasut —. Déli vasut 34 —. Osztrák aranyjárdék —. Olasz járdék —. Laura-kohó —. Harpeni —. Discont —. Alpési —. Bécsi bankgyegesület —. Csendes.

New York. augusztus 18. Liszt helyben 2 65. Buza augusztusra —. szeptemberre 77, decemberre 79 1/2. Tenneri augusztusra 37 1/2.

Chicago. augusztus 18. Buza augusztusra 71 1/2. tengeri augusztusra 30 1/2.

## Szerkesztői üzenetek.

— Keziratokat nem adunk vissza. —

Ce canaille? Cette canaille? Legyen nyugodt: a Budapesti Napló nagyon jól tudja, mit csinál, mikor a Drevfing-pörben szereplő famózus cédulát így idézi: Ce canaille de D..., nem pedig: Cette canaille. Nem az dönti el itt a kérdést, hogy melyik van helyesebben, vagyis inkább helyesen franciául. A helyes franciaság: cette canaille, mert canaille nőnemű. Így tudják ezt a bécsi lapok, így tudja a Magyar Távirati Iroda s így tudják ennél fogva természetesen budapesti lapársaink is. Csak hogy ez esetben éppen a helyes franciaság a helytelen. Azon a cédulán, amelyet a pör folyamán olyan sokszor emlegetnek helytelen franciasággal, ez van írva: Ce canaille de D... és minden francia lap így idézi ezeket a szavakat, amelyeket (állítólag) egy idegen, tehát franciául jól nem tudó attaché irt a másiktól. Hogy a bécsi lapok meg a mi lapjaink erőnek erejével jobban akarnak tudni franciául, mint a franciák, arról mi nem tehetünk és továbbra is így fogjuk írni: ce canaille de D...

D. J. Budapest. A névmagyarosítások ügyével a Névmagyarosító Társaság foglalkozik. Címe: I. Attila-utca 137. A kérvényhez, mely a belügyminisztériumhoz intézendő, mellékelni kell a születési és illetőségi bizonyítványokat. Ha a kérvényt, teljesen felszerelve és szükséges bélyegekkel ellátva, beküldi a társasághoz, az ingyen teszi meg a további lépéseket.

Tata és Toto. Blaha Lujza és leánya: Blaha Sárka Balatonfüreden, Jászai Mari Leányfalván, Márkus Emilia családi gyásza miatt Budapest, Csillag Teréz Norderneyben, Ábrányiné-Wein Margit a Tátravidéken, Hegyi Aranka Szabadkán, Küry Klára Karlsbadban, Komáromi Mariaka Norderneyben, Z. Bárdy Gabi Fenyőházán, Ledófszky Gizella Reichenhallban töltötték a nyári szünidőt. Többi kérdésekre csak azután válaszolhatunk, ha illetékes helyről megkapjuk a szükséges felvilágosításokat.

Szakul vadlírág. Abban a helységben nincs tudósítónk, tehát a legjobb akarattal se válaszolhatnánk a kérdésre, még akkor se, ha ilyen kérdésekre a felelet a mi hatáskörünkbe tartoznék. Méltóztatsek valami privátdetekatívhez fordulni. A két bélyeg a szegényeké.



**V. S. Budapest.** Állami vincellér-képezdek vannak: Ér-Diásegen, Kecskenémén, Ménesen, Nagy-Enyeden, Pozsonyban és Tarcalon. A tanfolyam három év. A tanév október 1-én kezdődik és július 31-éig végződik. Fővételi feltételek: betöltött 16 év, egészséges testalkat, legalább 4 elemi osztály, feddhetlen előélet, szülői beleegyezés. A folyamodványok augusztus 30-áig adandók be az illető intézet igazgatóságához. Bővebb felvilágosítással ugyanott szolgálnak.

**R. E. Budapest.** Ugyan hogy lehet ilyesmit kérdezni? Egy fiatal pesti lány azt kérdezi, hogy mi az a szerelem, igaz-e, hogy boldoggá teszi az embert és hogy miképpen lehetne ő szerelmes, mert ő nagyon szeretne szerelmes lenni. . . Gondolja meg, kedves kisasszony, hogy mily rettenetes naivságot kértél! Hiszen csak éppen szét kell néznie, hogy feleletet kapjon — önmagától — erre a kérdésre. Ön még idáig se lát el, amikor csak az újságba kellene pillantania, hogy lássa, mint kavarognak világszerte az aszkek, a gondolatok, a harcok, mint alakulnak, omlanak össze rendszerek, előítéletek — akkor, amikor ön csöndes magányában leül az asztalhoz és nyugodt szívvel kérdezi: mi az a szerelem? Ön boldog lehet, kisasszony. Önt nem bántják az indulatok, önt nem érdeklik a világ forrongásai, istenem, ön még csak szerelmes se volt. Tudja mit, — nem mondjuk meg, hogy mi az a szerelem. Még mindig elég korán fogja megtudni. De engedje meg, hogy irigyljük önt.

**Vasuti hivatalnok. Szucsány.** Kérdésére legjobban megfelelnek az 1889: VI. t.-c. 25. §. 13. bekezdésének szavai:

„Azon egyévi önkéntesek szolgálati ideje, akik a hadkötelese korból lépték előt az avatlatnak fel, azon esetben, ha az egyévi tényleges szolgálatot legkésőbb azon évben kezdik meg, amelyben életkoruk 20. évet töltik be, besorozásuk évének október 1-től, különben pedig azon év október 1-től számítatik, amelyben életkoruk 21. évet töltik be.”

Ha tehát 1868-ban született, akkor szolgálati ideje helyesen 18-9-től számít és 1900. december végén lesz a népfelkeléshez beosztva.

**Irmuca.** Illik-e anyja tudta nélkül beszélni és levelezni egy idegen fiatalemberrel? Erre a kérdésre már nyílt és őszinte választ. Tehát nyílt és őszinte választunk az, hogy nem illik. Nem, nem és nem, ezt már százszor megmondtuk. Ebből származnak a legveszedelmesebb dolgok, ezek a viszonyok okai az elrontott egzisztenciáknak, a keserves életnek, a családi tragédiáknak. Ezek csirái a bűnnek. Tessék nyíltan és őszintén\* föllépni, beszélni a mamával, vagy nem beszélni a titokzatos ifjával. Nem jó az ilyen titkos manipuláció. — Egyébként, hogy levele egyéb részére is reflektáljunk, az írása éppen nem banyag, sőt szép. De miért ír mindig vessző helyett egyenlőségjelet (=)? Még egy megjegyzést. Levelét így kezdi: *Rövid levelek*. . . Ez szép, de már a nyolcadik oldalon elfelejtkezett róla. Mi ebből a tanulmány? Ne igérjük meg olyasmit, amiről nem tudjuk, meg bírjuk-e tartani. Egyébként béke velünk.

**Kereskedő.** Csak a kabinetből mondhatná meg, mikor ad a király legközelebb kihallgatást. A kérelmek befogadásához mellékelni kell mindazokat az okmányokat, melyek kerelmét támogatják. A honvédelmi miniszter minden csütörtökön délben 12 óra körül fogad. Audienciaira elmentet 6 hozzá is, de ismétellük, kar minden lépésért, sem a király, sem a miniszter nem fogják dezavualni a sorozó bizottságot.

**Margit.** Európában két nyelvtörzs van: az az indogermán és az ural-altaji. A magyar nyelv az utóbbi törzshöz tartozik, a török is, míg a szláv és latin nyelvek az indogermán nyelvtörzshöz.

**E. M.** A vallás- és közoktatásügyi minisztérium gémis hivataiból egészíti ki a kisebb javadalmazásu elkeszkek fizetését, ha képesítésüket Magyarországon szerzték. A kérvényeket a minisztériumhoz kell inézni s mellékelni hozzá a lelkési képesítés és a javadalmazásuk összegének hivatalos igazolása.

**R-s P-a.** Kivánság szerint megőriztük a kérvényeket, Sziveskedjék utána küldeni.

**96486. sz. előfzető.** Az 1886. évi XXI. törvények 23. §-a értelmében nem lehet bizottsági tag, aki gondnokság alatt áll, következésképpen az, aki elmebaja van s gondnokság alá volna helyeendő, szintén nem. A választástól számított tizenöt év alatt, ez esetben egyébkor is felszólamlasnak kell helye a varmegye igazolói választmányához.

**B. J. E.** Ugye nem üti meg a mi mértékünket, bár kedves kis apróság.

**X.** Várja meg, míg perelni fog s a tárgyaláson résztvevők a szóbeli megállapodásra. Megjegyzendő azonban, hogy eskü alatti kihallgatás esetén töle a tárgyalás az esküt kivenni s ha azt leteszi, ön elveszti a pert.

**K. J. Gy.** Ön ezt a szót: tehát — úgy írja dehatt. Ezek után a taróat olvasatlanul eldobtuk.

**Tüztöltő.** A belügyminisztérium 53.888/888. számú rendelkezésével 15. §-ához képest oly kisebb községek, melyek sem díjazott, sem pedig önkéntes tüztöltőszágot állítani nem képesek, kötelesek községi tüztöltőszágot szervezni a község 20—40 éves férfi lakói köréből. A szervezés szabályrendeletileg történik, nem is a részletekre vonatkozólag községük megfelelő szabályrendelete nyújthat csupán felvilágosítást.

**W. E. 1000.** Elégendő, ha az apja jár el.

**Színészvizsga.** Az Országos Színészegyesület a rendes felvételi vizsgálatokat mindenkor virágvasárnap után az első kedden tartja meg. A vizsgálatra való becsajtás iránt beadott kérvények bélyegtelenek, mellékletei: születési-, erkölcsi-, iskolai bizonyítványok, kiskorutól szülői beleegyezés hatóságilag igazolva. A vizsgadíj 2 frt, mely el nem engedhető. A kérvény a vizsga előtt legalább egy hóval be- küldendő.

**Fegyvergyakorlat.** Ha az idén valaki fegyvergyakorlat alól betegség okából felmentetik, akkor ezen gyakorlatot jövőre utánpótolni tartozik. Ha azonban ezen év utolsó szolgálati ideje, ugy természetesen, hogy több fegyvergyakorlatra nem kötelezhető, miután jövőben már népfelkelő. Ugyanazon év későbbi szakára nem szokás gyakorlatra behívni, ha csak ezt az illető nem kéri.

**Sch. V. Turóc-Szent-Márton.** Azok a hangjegyelnevezések arezzói Guido (Aretinus) egy himnusza egyes verseinek kezdő szótajait t. i.:

Ut queant laxis  
Resonare fibris  
Mira gestorum  
Famuli tuorum  
Solve polluti  
Labbii reatum  
Sancte Johannes.

E himnusz dallama ugy volt szerkesztve, hogy minden egyes vers a diatonikus hanglépcsőnek egy magasabb fokával kezdődött, Guidó ezt a himnuszt a különböző hangközök könnyebb megtanítására használta.

**F. J. Seps-Szent György.** Közelebbi felvilágosítást mi sem adhatunk, mint ami a kérdéses hirdetésben olvasható volt. A kérvényt mindenestre angolul vagy franciául írja.

**H. A. Abád-Szalók.** A közigazgatási bizottságnál kerjék a rendelet végrehajtását s ha ez sem használna, tegyenek jelentést a kereskedelmi miniszternel.

**Z. M.-né Ungvár.** A székely cselédlányok ügyében méltóztassék László Gyula kereskedelmi és iparkamarai masodtitkárhoz fordulni, Marosvásárhelyre.

**97452. számú előfzető.** Jól tudja, a rendeletet két-három évvel ezelőtt adta ki a budapesti rendőrség. Szövegét megtudhatja a főkapitányságnál.

**96299. sz. előfzető.** Nem fogják megvonni az engedélyt, csak az utcai kimerést fogják korlátozni. A zart palackokban való szeszer-kereskedést pedig érintetlenül meghagyják.

**V. M. Kis-Várda.** Ugy emlékszünk, kérdésére már válaszoltunk, de kikerülte az ön figyelmét. Ha a sorsjegyek számait újból megküldi, ismételve is utána nézetünk. Másik kívánságát a kiadóhivatal intézi el.

**Egyetemi tanárségéd.** Méltóztassék levelének tartalmát megismételni, mert a szerkesztőségben senki sem emlékszik rá.

**E. J.** Magánlevélnek érdekes lehet, de a publikum elé nem való.

**J. E. jegyző.** 1. Nincs benne összeférhetlenség. 2. Előlegesen. 3. Nem változtathatók át. 4. Igen érdekes eset, de nem tehetek egyebet, mint hogy a legfelsőbb fórum határozatához képest községenként, azok képviselőiben a bíró neve alatt újra kezdik az égszót.

**S. E. Sajnálattunkra** — nem közölhető.

**Francis.** 1. Olyan lap a *Les annales politiques et littéraires*, Paris, 15 Rue St.-Georges. Ezenként 4—5 forint. 2. A tanári pálya egyike a legzsebneknek és legajánlatosabbaknak. — **Borsodi.** 1. Arról a kandidatecióról még nem hallottunk. 2. Boros Samu barátunk küldi a tudósításokat. — **K. I. Szabadka.** 1. A közoktatásügyi minisztériumnál tessék tudakozódni. 2. Ezt is ott mondják meg. 3. A kiadóhivatal intézkedett már. 4. Nincs és nem is fogunk tartani. Szives ajánlatát köszönjük. — **P. M. Zólyom.** A kértett képviselő keresztény, r. kat. vallásu. — **Fehér rózsá.** Nyílt társaságban utatisa rendre vagy pedig bizza ezt a bányára vagy egyik férfirokonára. — **89465. sz. előfzető.** Dr. Havas Adolf, IV. Mária Valéria-utca 17. Dr. Róna Samu, VI. Andrassy-ut 23. — **S. R.** A két név egy és ugyanaz. — **G. V. Jászládány.** 1. Azok kizárólag altisztek. 2. Husz évi szolgálat után mar lehet ezer forint fizetése és 240 forint lakbére. 3. Méltóztassék ezt a MAV nyugdíj-szabályzataból kiszámítani. — **Vendeglős Póstyén.** Folyamodást kell benyújtania, 50 krajcaros bélyeggel. — **Régi olvasó.** Méltóztassék a fut az Országos Zeneakadémia igazgatóságánál (VI. Andrassy-ut 67.) szeptember 3—10. napjain bemutatni. Ott felvételi vizsgának vottik alá s ha alkalmasnak találják a további képzésre, föl is veszik. Beiratasi-díj 5 forint, tandíj a különböző tanszakok szeint 50—100 forint, mely két egyenlő félévi részletben fizetendő. — **B. E. Bács-Topolya.** 1. A nagykorúsítást az árvaszéki tői folyamodványban kell kérni. 2. Szegény-ségi bizonyítványt az illetékes községi előjáróságtól kell kérni. A bizonyítvány bélyegköteles. — **J. G. Budapest.** Dr. Sch. G. egyetemi tanár igenis udvari tanácsos. — **Vasutas Gyula.** Mellékelendők: belépési, születési, tanulmányi es szegénységi bizonyítványok, továbbá hatósági bizonylat arról, hogy szülői és legközelebbi rokonai annyira szegények, hogy a kinostári ellátási költségeket sem képesek fizetni. A folyamodvány illetégségi helyének közigazgatási hatóságánál, a hadkiegészítő parancsnoksághoz címezve, legkésőbb februar hó végéig beadandó. — **Füredi habléány.** Udvariasságból vi-

szonozhatja, de nem köteles vele. — **H. A. Abádszalók.** Igen, állami intézet. — **Sch. J. Eger.** 1. A cikkről nem kívánja magát megnevezni. 2. Ezt épp oly kevéssé tudjuk, mint ön. 3. Nem tudunk ilyen cikkröt. — **F. M. Galántha.** 1. Még nem nyílt meg s nem tudjuk, mikor fog megnyitni. Ezidőszert még csak eszme. 2. Képes, de a közoktatásügyi minisztériumtól aligha kap rá engedélyt. 3. Lehet hivatalnok, végezheti az iparművészeti iskolát, kereskedelmi akadémiát, közép-ipariskolákat, a posta- és távirai segédtiszti tanfolyamot, lehet postamester, színész, tanító, vasuti altiszt, stb. — **Szida.** 1. Női kereskedelmi tanfolyamok vannak a II., IV., V., VII. és VIII. kerületekben, mindenütt a községi polgári leányiskolákkal kapcsolatosan. 2. Végezze el a tanítóképzépet. — **92082. számú előfzető.** Ezt ugy nevezik: szecesszió az irodalomban. — **Predestináció.** A cikket nem közölhetjük. — **Sörözök.** Kérdésükre akármelyik iskolai számtanban megtalálják a választ. — **E. G. Fecs.** 1. Nem ismerjük azt a román szót. Valószínűleg valami más nyelvből átvett szó, amelynek értelmét azonban csak úgy mondhatnók meg, ha ismernek az egész mondatot, amelyben az előfordul. 2. A műegyetemen nem számítják be a katonai szolgálatban eltöltött időt. — **R. Gy. Eger.** Nem tudunk semmiféle balesetről, amiről ön kérdezősködi. — **G. M. Apályi.** Redakción Modewelt, Wien. Közelebbi cím nem szükséges. Ugyis megtalálja a posta. — **G. J. Budapest.** Akármelyik nagyobb könyvkereskedés szivesen ad felvilágosítást. — **K. J. Söfök.** Tárcairóink közölnék a szives elismerést és üdvözlötet. — **Szeoesszió.** Ime a fordítása: Nincs nagyobb fájdalom, mint a nyomoruságban visszagondolni azokra az időkre, melyeket az ember boldogságban töltött. — **N. J. Bába.** Megtudhatja az egyetem jogi fakultásának dékáni hivatalánál. — **A. E. C. Nagy** reklámszerü, azért nem is közöljük. — **S. I. Arad.** Annak a bajnak legjobb gyógyszer az idő. Legyen tehát türellemmel. — **D. D. Bihar-Diószeg.** Franciaországban általában *Dréfjusznek* mondják ki s maga a család is így eiti ki a nevét. — **Komar 95,940. sz. 1.** A beiratások szeptember 1-én veszik kezdetüket. 2. Ha jeles bizonyítványa van s árvaságot okmányokkal igazolja, itt is megkapja a tandíjmentességet. 3. Folyamodni kell az iskola igazgatóságához. 4. Könyveket nem kap. — **W. F. Kolozsvár.** Tengerészeti iskola csak Fiumében van, Budapestben nincs. A polgári iskola négy osztálybizonyítványával folyamodhatik a főtételre. — **J. A.-né. Bánréve.** Az illetők VIII. Conti-utca 8. sz. a. laknak. — **Csalogány.** Tartsa föltétlen tisztaságban az arcát s mossa meg naponként többször langyos vízben, akkor a mitesszerek idővel elpusztulnak. A kézbor finomságot legjobban megörzi a glicerin-krém. — **Bioklita.** Tessék végig kerékpározni rajta s akkor meg fogja tudni mindazt, amire kívánsi.

**Sorsjegyek.**

**K. J. Birda.** Osztrák földhitelintézetni nyeresémkötvényét 100 forint nyeresémmel sorsolták ki; a többi nem nyert semmit.

**F. A. Budapest.** Magyar vöröskereszt sorsjegyei közül a 6047--07 számú 6 forint 50 krral kiorsolták; a többi nem.

**Dr. W. J. Esztergom.** 497—78. számú Jásziv-sorsjegyet 2 forint nyeresémmel sorsolták ki. A többi nem nyert.

**K. K. Nagy-Szent-Miklós.** Az iparkilátási sorsjegyek húzását miniszteri engedéllyel elhalasztották. Annak idején lapunk jelezni fogja a sorsolás napját.

**Özv. Dr. Sz. K.-né. Kis-Zombor.** — **D. A. Tiszalök.** — **J. J. Szentes.** — **Dr. F. L. Alsó-Központ.** — **B. J. Szabadka.** — **Hü olvasó.** **Garany.** — **E. A. Arad.** — **G. J. Tavarna.** — **R. J. Szolnok.** — **Bihar-megyei Nemzeti Kaszinó.** **Nagyvárad.** — **Dr. K. J. Búd-Szent-Mihály.** — **N. M. P.** Sorsjegyeik nem nyertek.

A

# Budapesti Napló

részere

## Apró hirdetéseket

és

## Előfzetéseket

elfogadnak a következő lapelárusító helyeken:

**Breuer** Nővérek, Teréz-kört és Podmaniczky-utca sarok.  
**Adler** Leona, Lipót-kört.  
**Pösch** József, Váci-kört 80.  
**Özv. Véber** Vimosné, Váci-kört 15.  
**Feldmann** Mórné, Marokkói-utca 1.  
**Mosch** utóda, Dorottya-u. 2. Magy. király-szálló.  
**Kürthy** Kálmánné, Harminec-utca 1.  
**Weitzenfeld** Jakab, Király-utca 1.  
**Hedlich** Szidónia, Király-utca 59.  
**Benda** Józsefné, Andrassy-ut 50. Oktogon.  
**Deutsch** Miksáné, Andrassy-u. 38.  
**Schneller** Mórné, Dob-utca és Károly-kört sarok.  
**Sopronyi** V., dohány-nagyfőzsda, Kerepesi-ut 1.  
**Özv. Haliláda** Anna, Múzeum-kört 10.  
**Szántó** Mór, Kecskenémi-utca és Kálvin-tér sarok.  
**Deutsch** Julia, József-kört 50. Baross-utca sarok.



## KÜLÖNFÉLÉK.

— **Nemesítés.** Costa János főgimnáziumi tanár a Zombor és Vidékében olyan adatot közöl Arany János jegyzősködésének korából, amely fényesen bevilágít egy az akkori idők szellemébe, mint a nagy költő lelkébe. E szerint Arany János atyafisága nem lett volna a legkifogástalanabb. Divatos volt akkoriban a lólopás, s ez ráragadt az Aranyokra is. Az 1844-ik esztendő egyik napján Arany Ferenc beállított Arany Jánoshoz, az unokatestvéréhez és nagyszalontai jegyzőhöz. Hát nyomta valami a lelkiismeretét Arany Ferencnek. Egy lopott ló. Csakhogy különös módon akart könnyíteni a lelkiismeretén. Az Aranyokat különösen az bántotta, hogy a gyanúsításokra nem felelhettek nyomban büntetlenül esatlon argumentumokkal, mert hát nem voltak nemeselek. Ferenc azonban még azt is megvallotta, hogy azért is kellene neki a nemesség, mert akkorra, mire a legfrissebb lólopás kiderülne rá, nem kapna akkora büntetést.

Arany János rögtön kész volt a fölvilágosításal. Azt mondta a nemességre vágyó lólovajnak:

— Kedves öcsém, a nemességnek vége lesz nemsokára, kár néhány hónapra kikunyorálnod, mert érdemeid csak a büntönt szerzik meg számodra és nekem a szegységet. Én azt hiszem, jobb lesz így fordítani a dolgot: lopatl, büntetést érdemelsz, én pedig meg akarom érdemelni a bivatalt, ezennel kérek, várj néhány pillanatig s mikorra bejövök, elhozom nemességünknek a kiállítót, de ember légy magadért.

Néhány perc múlva visszatért két pandurral. Azután így szólt a kedves unokafőszőhöz:

— Kedves Feri! Ezek az urak kiállítják a te nemesi leveledet nyomban. Kövesd őket és mire visszajősz hozzám, nemes ember leszel.

Arany Ferenc kiment, visszajött Arany Jánoshoz fogcsikorgatással, de kijelentette, hogy több lovat nem lop. Ugyanis Arany János a kedves nemesítendő rokonra huszonötöt buzatott, olyat, amittől megmeseülve föl hagyott a Szalontán divatos lólopással. Maga Arany Ferenc mondotta el így nemesítésének a történetét.

— **A sör története.** Amikor az ember felhajt egy korsó pompásan habzó sört, akkor arra gondol, hogy milyen jó ital a sör. Azok számára, akik olyankor arra gondolnak, hogy milyen körülmények között született meg a sör ezen a földön, itt következik a sör története: Hekateus szerint a régi egyiptomiak a megőrölt árpából egy italt készítettek, amelyet Osiris a bor pótlására rendelt, mivel egyes vidékeknek nem kedvezett az időjárás a szőlő s így a bor termelésére. Erre utal Herodot is a midőn azt mondja, hogy egész Egyiptom területén ebből az okból készítették a sört. Diodor világosan kimondja, hogy a sörter-

elés csak azokon a vidékeken lendült fel különösen ahol a szőlő nem igen termelt meg. Diodor azt állítja, hogy sört Zódog-nak hívták az egyiptomiak; sokkal valószínűbb azonban, hogy ez a görög neve volt. Mert a görög eredet tagadhatatlan: Lorete szerint az egyiptomiak a sört hagi-nak nevezték. A monda egyébiránt azt tartja, hogy Gambrinus királyfi Krisztus születése előtt 1830-ban találta volna föl a sörkészítést. Strabo idejében a sört Alexandriában általánosan itták, de Aethiopiában is nagyon jól ismerték. Spanyolországban is ősidők óta készítik a sört, amelyet Plinius szerint caelia, vagy cereanak hívtak. A frigiak, a thrákok is nagyban fogyasztották a sört. Archilochos Krisztus születése előtt hétszáz évvel írja, hogy a sört az árpából készítik Hekateus után. Xenophon Anabasisában mondja, hogy az armeniaiak egy erős árpából készült italt ittak, amely még akkor is árpával volt telve. Már Krisztus előtt a második századból származó papyrusok söradóról beszélnek, amiből látható, hogy a szeszes italok megadóztatása nagyon régi időre vezethető vissza. Amikor Priscus a görög követtel Pannoniába ment Attilához, Krisztus születése után 448-ban, már akkor ittak ott egy italt, amelyet camunnak hívtak. Hieronymus és Cassius szerint a pannonok szegények, akik az árpa levét iszzák. Vergil is mondja, hogy a skyták bor helyett valami másféle szeszes italt isznak. Franciaországban még az első században a köznép itala volt ez korma néven. Pytheas Krisztus születése előtt 300-ban már látta Germániában, hogy a nép gabonából készített italt iszik. Tacitus is megemlíti ezt, Plinius azonban minderről semmit sem szól, ami a sörkészítés kezdetét kérdésessé teszi. Annyi bizonyos, hogy a hajdani sörgyártás hasonlított a mostanihoz, csak hogy régen különböző fűszerekkel is próbálták a sört élvezetesebbé tenni.

— **Amerikában.** New Yorkban a Scoville és Adams-cég bepanaszolta egyik alkalmazottját, a fiatal Louis Wilson-t, hogy a cégtől tizennyolc dollár értékű árut lopott. A bíró megkérdezte a fiatal embertől, hogy mennyi a fizetése.

— Hetenként öt dollár.

— Elég. Bánja-e a tetét?

— Bánom, — felelte a fiatal ember.

Azután zokogva teszi hozzá, hogy szükségből lopott, mert öreg anyját is el kell tartania.

A bíró ezekkel a szavakkal fordult a vádlók felé:

— Ezt a fiatal embert nem ítélem el. Szükségből lopott. Csak azok a gonosztevők, akik velük született hajlamból loznak. A vádlók az igazi bűnösök, akik a vádlottak olyan kevés fizetést adnak.

A vádló azt felelte, hogy ő havi két dollárral kezdte s még sem lopott soha.

A bíró szigorúan válaszol:

szót Lauritcen Erik — nincs rosszabb fajzat a svédnél. Otthon, a saját házukban nincs még enni-inni valójuk sem. Ha meg idegenbe kerül, azt sem tudja, mikor hagyja abba a falást. Olyanok, mint a szegényházbéli gyerek, aki a mostani éhségen kívül, a multbeli meg a jövődöbeli éhségét is csillapítja, ha egyszer enni adnak neki. Lopni, rabolni — azt nagyon értik, rosszabbak a rablónál.

— Aztán milyen könnyelmű nép. Ha a hóhér asszonyt sóprúd ki a városból, mérget lehet rá venni, hogy svéd volt az istentelen —

— Az embernek nincs mindenütt egyforma vére, aminthogy az állaté sem egyforma. A svéd olyan az emberek közt, mint a vadak közt a tengeri-macska, olyan gyors tűz van a testükben, hogy a mértékletesség, melyet az Ur, mindnyájunknak megadott, nem tudja utját állni vad szenvedélyeiknek.

A képfestő helyeslőleg bólintgatott a szatócs szavaira.

— Helyes — mondta aztán. — Nagyon helyes. A svéd elűt a többi embertől, annyira elűt, hogy valahányszor svéd ember lép a boltomba, menten megérezem a szagát. Olyan szaga van, mint a bakkecskének. Nem lehet másként, mint hogy az állati nedvei párolognak.

— Nem is csoda — jegyezte meg egy közelben álló vénasszony, — ha a svédnek meg a töröknek más szaga van, mint a többi becsületes keresztény embernek.

— Eh! ne járjon a szád asszony — vágott közbe a képfestő, azt hiszed tán, hogy a svéd nem keresztény?

— Nekem ugyan mindegy, ha maga kereszténynek hívja őket. De az én eszem szerint a finn meg a pogány, meg a kobold sohasem volt keresztény, mert azt csak nem tagadja el Geert uram, ami az istenben boldogult Keresztély király alatt esett meg velük. Akkor Jütlandban táboroztak a svédok, aztán egy holdvilágos északán, éppen éjfélnél szerte szaladt egy egész regement s úgy süvöltött, mint a sakál vagy valami más

— De nem is kellett az anyját eltartania. Azután a maga életéből a következőket beszélte el:

— Fialat koromban én is csak két dollárt kaptam havonként és sokszor éheztem. Egy nap, mikor már huszonnégy órája semmit sem ettem, főnököm kétezeröttszáz dollárt adott át, hogy tegyem a bankba. Kisértetbe estem, hogy a pénzzel megszököm, de anyámra gondoltam s ez visszatartott. De ha a kisértésnek nem tudtam volna ellenállni, csakis főnököm lett volna a hibás. Ezt a fiatal embert nem fogom elítélni s a tizennyolc dollárt a magam zsebéből fizetem ki. A cég azonban lemondott az összegról és visszavonta a panaszt.

— **Számadatok a telefonról.** Az Egyesült Államok stockholmi konzulja, Vinslov a Scientifico Americanban a következő statisztikát közli a telefonról: Az Egyesült-Államokban van 772.627 telefon, Németországban 151.101, Angolországban és Irországban 69.645, Svédországban 56.500, Svájcban 28.846, Franciaországban 27.736, Norvégiaiban 20.678, Ausztriában 21.616, Olaszországban 11.991, Magyarországon 102.093, Belgiumban 9227, Dániában 16.500, Hollandiában 33.500, Mexikóban 9000, Uruguayban 3269, Az egész világon 1,288.163 telefon van.

### Ötletek.

— Salamon Öön.

A rákok tragikumja, hogy ha egyszer szépet és nagyot gondolnak, nagyot lépnek — hátrafelé.

Aki oly gyakran hangoztatja, hogy:

— Uram, nekem elveim vannak! annak voltaképpen azt kellene mondania:

— Uram, nekem bogaraim vannak!

Nincs az a tolvaj, aki bírójának halála után ne mondaná:

— Ime, a nemezis!

A nőességnek legszebb példája, amikor egy szép és még fiatal asszony a már felnőtt szép leánya mellett teljes lemondással csak a gondos mama szerepére szorítkozik.

## KÖZGAZDASÁG.

### Ipar és kereskedelem.

**Bankjegybevonás Olaszországban.** Egy februári törvény alapján az olasz kereskedelmi miniszter rendeletet bocsátott ki, amelynek értelmében az egy, és két lírás papírpénzt bevonják. Az olasz alampénztárakban ezután esedékes bankjegyeket érváltó pénzzel cserélik fel. Az operációhoz szükséges

ördögös állat. Az erdő tele volt velük s meg nyomták az embert, megrontották az állatot.

— Igaz no, de azért vasárnap mégis eljárunk a templomba. Van papjuk is, harangozójuk is.

— Ugy ám! Ugy járnak azok a templomba, mint a boszorkányok a hegyre. Nem, a svédok nem fog a golyó, meg van az babonázva egytől egyig. A nézésük is megrontja az embert.

A képfestő épen felelni akart, mikor Lauritcen Erik, aki egy darabig nyugtalanul nézegetett, így kiáltott fel: Csend legyen! Ki az a személy, aki ott úgy beszél, mintha pap volna? Az emberek körül állják! — Ott! —

Odasiertet s az uton azt mondta Geert uram, hogy alighanem Kiim Jesper lesz, aki a szentegyházban is prédikált már, de akiről tudós emberek mondják, hogy nem olyan istenfélő, mint aminőnek a lelke üdvössége és magas állása szerint kellene lenni.

Alacsony, bulldog formájú ember volt. Vagy harminc éves lehetett. Hosszu, fekete haja, széles az arca, kövér orra, ragyogó barna szeme és piros az ajka. Egy ház lépcsőjén állott, hevesen gesztikulált, gyorsan és tüzzel beszélt:

— A huszodhatodik fejezet — mondta Szent Máté evangélista 51—54 verse:

... A huszodhatodik fejezetben — mondta — 51—54. versben így szól az evangélista: "És ime, az egyik kinyújtá kezét s kardot rántott. És megütötte a főpap szolgáját, leültvén annak egyik fülét. S akkor szólt neki Jézus: Tedd vissza kardodat a hüvelyébe, mert aki kardot ránt, kard által pusztul el. Vagy tán azt hiszed, hogy nem kérhetném meg atyámat, hogy küldjön segítségre tizenkét légió angyalt? De hogy teljesejék be az irás?"

És most városunk gyenge sáncai alatt hatalmas ellenség egész raja tanyázik. Királyuk és parancsolójuk pedig szóra nyitotta száját és rájuk parancsolt, hogy tüzzel és vassal, karddal és egyéb fegyverekkel pusztítsák el városunkat

## REGÉNY.

### Grubbe Mária.

(8) — Dán regény. —

Irtá: JACOBSEN J. P.

Forrázni, jól elbánni a festékes üsttel, az semmi, nincs az a gyerek, aki ne értene hozzá, de pácolni, jól pácolni — az művészet. Ha erősen pácol az ember, elégeti a szövetet, minden szál cérna kettészakad tőle, ha pedig gyengén pácol az ember, nem tartós a szín. Lássátok, azért olyan titkos mesterség a pácolás, azért nem köti az ember mindenkinek az orrára — legfeljebb a fiamnak mondanám el, a legényeimnek sohasem. Nem...

— Ugy van — mondta a szatócs — jól beszél.

— No ugy-e? Hát csak azt akartam még mondani, hogy vagy tíz évvel ezelőtt volt nálam egy legény, akinek svéd asszony volt az anyja. A kölyök azon mesterkedett, hogy ő ha törkiszakad, megtudja a titkomat. Persze hogy az nem ment egykönnyen, mert hogy jól be szoktam zárnai az ajtót, ha nem akarom, hogy rányissák. A kölyök mást eszelt hát ki. Ugy van, hogy a festett holmit zsákokba kötöm, aztán a zsákok felakasztom a gerendára. Ugy lógnak ott sorba, mint az akasztott ember. Hát egyszer, a mint ott mesterkedem a műhelyemben s azt hiszem, hogy csak az Ursten lát, az egyik zsákból rányárog valaki, hogy segíték neki, mert görcs fogta meg a lábát. Aztán addig rángatózott, míg le nem vágtam a gerendáról. Akkor mondta meg, hogy a svéd tanította ki erre a huncutságra. Hát így van ez, nem bírom én bennük, még ha meghaltak, se.

— Hát ez tökéletes igaz is — vette át a



pénzt a bankjegyek kibocsátásának fedezésére szolgáló 110 millióból veszik.

**A Kereskedelmi Múzeum aligazgatója.** Abból az alkalomból, hogy Hegedűs kereskedelmi miniszter a Kereskedelmi Múzeumot újjászervezte, dr. Kovács Gyula kir. tanácsos aligazgatónak, aki egy fél év óta vezette az intézetet, hasznos és buzgó szolgálataiért teljes elismerését fejezte ki, felelővel egyúttal aligazgatói illetményét.

**Szövetkezeti biztosítás.** A közgazdasági kérdések sorában, melyek ez idő szerint a gazdalközönség figyelmét mind fokozottabb mértékben lekötik, első sorban áll a biztosítási ügynek szövetkezeti alapon való rendezése, amely nagy horderejű fontosságánál fogva egész súlyával előtérbe nyomul. Az akció is, amelyről annak idején hírt adtunk és amelynek a *Kölcsezős Biztosító Szövetkezet* megerősödése volt a célja, örvendetesen halad a megvalósulás felé. A szövetkezeti biztosítás életrevalóságát és életképességét mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy ez az egyetlen országos biztosító szövetkezetünk mindinkább leküzdöi a tavalyi súlyos jégverések és tüzkárok által okozott válságot és hogy a gazdalközönség bizalma ismét ez intézményhez fordul, amelynek fenntartását, megszilárdítását és működésének folytatását, mint már több ízben kifejtettük, magának a gazdalközönségnek érdeke követeli meg. A termény és takarmány biztosításának évadjában a szövetkezeti biztosítást tényleg annyian vették igénybe, hogy a szövetkezet csak megfeszített erővel és hivatalnokai létszámának megszerelésével tudott a reá várakozó igényeknek megfelelni. A szövetkezet iránt való bizalom mind mélyebb gyökereket ver és ha az újjászervezésre irányuló törekvések nem gyorsan múló tüzek, akkor a szövetkezeti biztosítás már a közel jövőben nálunk is el fogja foglalni azt a pozíciót, amely megilleti. Hiszszük azt annál inkább, mert a szövetkezet által kibocsájtott részjegyek, amelyekre a jegyzés folyamatban van, leginkább a kis gazdák körében találnak elhelyezésre, jeleül annak, hogy a nép széles rétegei át vannak hatva a szövetkezeti biztosítás előnyeinek tudatától. Ezek az előnyök annál inkább érezhetők lesznek, minél nagyobb mértékben csoportosul a gazdalközönség a szövetkezet köré. És megelégedéssel konstatáljuk a szövetkezet vezetőségének azt az elhatározását, hogy a gazdalközönségnek ellenőrző és irányító befolyást kíván engedni az által is, hogy nagy választmányt létesít, amely a biztosított tagok érdekeit lesz hivatva előmozdítani. E választmányba már eddig is számos előkelő gazda jelentette be belépési kérelmét.

**A Magyar-Francia Tengerhajózási Részvénytársaság** közhírré teszi, hogy az 1897. évi április elsejétől gyors- és teherárak stb. szállítására érvényes díjszabáshoz a III. pótlék az 1898. évi április 1-től érvényes „Külön határozmányokhoz a hajószal-

litásra nézve” az I. pótlék, továbbá a gabona, hüvelyes vetemények, őrlemények stb. teljes uszályrakományban való szállítására az 1899. évi hajózási megnyitástól érvényes kivételes díjszabáshoz az I. pótlék I. évi szeptember hó 1-vel való hatálylyal életbe lépnek. E pótlékok a Vaskapu-szabályozás keretében tartozó Dunaszakaszon szedendő hajózási díjakat tartalmazzák.

**Fizetésképtelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésképtelenségeket jelenti: Pimper Lajos kereskedő Grác, Weintraub Zsigmond kereskedő Bukarest, Klein József kereskedő Pápa, Hoffmann Sándor A. (hagyatéka) kereskedő Szabadka, Láng Bertalan kereskedő Szatmár, Springer Mária ágynemű készítő Bécs, Duniecki László vasbutor-kereskedő Bécs, Schlesinger Mór és Em. kereskedő Budapest (Sas-utca 14.), Haberstroh Antal kereskedő Bezdán.

**Szeszárak.** A kontingens nyerseszék ára Budapesten pénzben 19.25 frt, áruban 19.75 frt, Bécsben a nyerseszék ára pénzben 20.—, áruban 21.— frt.

**Borjuvásár.** (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvény-társaság tudósítása.) Felhajtás: Belföldi élő borju 1227 darab, leölt borju — darab, növendékmarha — darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Árjegyzések: Belföldi élő borju 28 krajcártól 35 krajcárig, elsőrendű 36—42 krajcárig, kivételesen 44 krajcárig, növendék marha — kr. Élő bárány — forint páronként. A nagy felhajtás következtében, a jó kereslet dacára az árak 1—2 krajcárral hanyatlottak.

**Budapesti sertés-konzumvásár.** A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székcs-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1899. augusztus 18-án. Készlet 330 darab. Érkezett 544 darab. Összesen: 874 darab. Eladott 652 darab. Maradt 222 darab. — Napi árak: 120—180 kgr. súlyban 43—44 krajcárig, 220—280 kgr. súlyban 42—44 — krajcárig, 320—380 kgr. súlyban 43—44 krig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilos 45—50 — krajcárig. Malacok —35 krajcárig különként. A vásár lanya volt.

## M e z ő g a z d a s á g.

**Ausztria termése.** A múlt hónap első felének hűvös esőzései után július derekán a középső és déli vidékeken állandóan meleg, száraz időjárás állott be. A hőmérséklet a hónap vége felé fokozatosan emelkedett és augusztus első hetében néhány rendkívül forró napon elérte tetőpontját. Ebben az időszakban sok zivatar, eső és felhőszakadás volt, de a csapadék mennyisége nem volt elegendő arra, hogy a sok helyütt nagyon érezhető szárazságot, amelyről egyes vidékeken panaszok voltak, enyhítse. Augusztus 8-ika körül csaknem mindenütt megváltozott az időjárás. Ettől a naptól fogva ismét normálisan meleg volt a hőmérséklet és elegendő eső is volt, ami a növényzetnek nagyon hasznára vált. A szárazság következtében a kalászos vetések gyorsan fejlődtek, úgy hogy a középső és déli zóna

nemely vidékein, ugyisint Csehországban csaknem egyidejűleg értek meg az aratásra. De még csak a rozst és jó részben a búzát lehetett jól behordani. Az utóbbiból csak egy kis rész maradt még vissza az alpesi tartományokban, továbbá Sziléziában és Galiciában, ahol az aratást megakadályozta a sok esőzés. A termés mennyisége a rosnál középszerű. A minősége ennek a gabonaműnek, amelyben kárt tett a rozsa, jobb, mint várják. A repace le van aratva és részben már csépelve is van. Az eredmény Csehországban, Morvaországban és Sziléziában kielégítő. Nyugat-Galiciában a repének már fejlődése korában megártott az eső, úgy, hogy ott csak mérsékelt eredmények várhatók. A tavaszi vetések aratása jobbnak ígérkezik, mint az őszi gabonáé. Az árpa nagyobb részét mindenütt kedvező eredménnyel behordták, de Sziléziában és Galiciában az eső késleltette kissé az aratást, úgy, hogy még sok termés van kint a szántóföldeken. A zab a meleg időjárás következtében tetemesen javult. A tengerinek eleinte hasznára vált a meleg, később azonban megártott neki a szárazság, úgy, hogy a csövek nagy része kiesni maradt. A szárazság Dél-Tirolban károsan hatott a szőlő fejlődésére, különben a meleg általában javára vált a szemnek, úgy, hogy a déli börtormó vidékeken már szinnesedik, sőt Dalmáciában már érni is kezd. A peronoszpóra a szárazság miatt és a szorgalmas védekezés következtében alig mutatkozott, ellenben a lisztharmat erősen terjedt és a stájer, krajnai, dél-tiroli és partvidéki szőlőterületeken nagy kárt okozott. Dél-Stájerországban, ahol a gombapénész is megártott a szőlőnek, már nem igen remélnek kielégítő szüretet. Kedvező eredményt remélnek Dél-Tirolban, ahol nem nagyon bőséges ugyan a termés, de a szőlő szépen fejlődött és jó minőségű. Cseh- és Morvaországban is kedvező a szőlő állása, a többi börtormó vidéken azonban csak középszerű lesz a termés. Gyümölcsökben az időszakban is sok hullott le, úgy hogy valamire való eredmény csaknem mindenütt és minden gyümölcsfajban a ritkaságok közé tartozik.

**Új szőlőbetegség.** Az egész ország szőlőit ellepte egy eddig nálunk kevésbé észlelt betegség: a lisztharmat (oidium Tuckeri). A lisztharmat, úgy mint a peronospora a szőlő összes zöld részeit megtámadja. Felismerhető arról, hogy a szőlő leveleinek felső lapján fehér uti porhoz hasonló kiverődés keletkezik, amelynek nyomában a zsenge levél egészen elszárad, a kifejtett erős levél pedig elszáradt foltok keletkeznek. Legnagyobb károkat teszi a lisztharmat a szőlőfűrtőkön, melynek bogyóit lepi el a fehérpor-alaku baj. A bogyók felrepednek és száraz időjárásnál elszáradnak, nedves időjárásnál elrottnak, egyszóval tönkre megy a termés. Sok ezer hold szőlőn pusztul el így az idén Magyarország szőlőtermése, mert a termelő nem védekezik az előttünk ismeretlen veszedelem ellen. Pedig a betegség ellen biztosan lehet védekezni, sőt már a fellépett betegség tovaterjedését is meg lehet akadá-

Azok pedig, akik itt vannak a falakon belül és végromlásuknak néznek elébe, mozsár-ágyut és egyéb hadi-szerszámokat hordanak a bástyákra, egymást biztatják és szólnak ilyenképpen: Nem szükséges-e, hogy tüzes csóvát dobjunk azok közé, kik a földdel egyenlővé akarják tenni házaikat? Mi végből ontott az Ur bátorságot és vitézséget az emberek keblébe, ha nem azért, hogy ilyen ellenségnek utját állja? S amint Péter apostol egykor, most ti is kardot rántotok s le akarjátok útni a Malcho fülét. De szól Jézus: Tedd vissza kardodat hüvelyébe, mert aki kardot ránt, az kard által pusztul el! Lehet, hogy az oktalan haragja nem érti meg szavaimat, a nem látónak vakaság, a gyűlölködőnek ostobaság a beszédem. De a szó nem olyan, mint a trombita harsogása, nemcsak hallani kell a beszédet; a minthogy a hajó, mely hasznos terhet visz magával, azonképpen a beszéd is a gondolkodás és értelem terhével van megrakva, mert a szó értelem is, melyet meg kell érteni. Értsük meg hát s iparkodjunk tisztán látni a mi dolgainkat. Miért maradjon a kard a hüvelyben és miért pusztuljon el a kard által az, aki kardot ránt? Háromféle szempontból világítsuk meg kérdésünket.

Ime ez az első szempont, hogy az ember bölcsen és mindenekfelett nagyszerűen berendezett mikrokozmosz, vagy másként egy kis világ, a jónak és rossznak egyeteme; mert ha igaz, amit Jakab apostol mond, hogy az ember nyelve is már az igaztalanság egész világa, mennyivel inkább világ az emberek teste. A vágyakozó szemek, a gyors lábak, a kapzsi kezek, a soha meg nem telő gyomor, az imádkozó térdek és az éber figyelő fülek is egy egész világot tesznek. Ha pedig egész világ az ember teste, mennyivel inkább az a mi halhatatlan drága lelkünk, amely olyan, mint az édes és keserű gyökeret termő kert, mely telve van a szenvedélyek éhes vadjaival és az erény fehér bárányaival. Az pedig, aki az ilyen világot rombolja szét, éppen olyan, mint a gyilkos vagy a gyújtogató s ti tudjátok, milyen

büntetéssel sújta a törvény az ilyeneket.

Egészen besötétedett. A szónok és a körötte álló néptömeg sötét, egyre növekvő foltnak látszott.

„A második szempont az, hogy az ember mikrotheosz, ami annyit jelent, hogy mindnyájan a hatalmas Isten képmásai, avagy tükörképei vagyunk. Az pedig, aki a mindenható Isten képmására emeli a kezét, éppen olyan gonoszító, mint az, aki a templomok szent edényeit lopja el. Ti tudjátok, milyen büntetést szab az ilyenre a törvény.

A harmadik és utolsó szempont az, hogy az embernek Isten iránt vannak bizonyos kötelességei. Ezek között első helyen áll az a kötelesség, hogy szüntelen küzdjék a kötelességek teljesítésében. A tiszta élet ragyogó fegyvere legyen a testén s az igazság kardja öveze derekát. Ilyen módon viselven fegyvereit, küzdjön az Isten harcosa s hagyja hüvelyében a kardot!”

Az utca mindkét oldaláról özönlöttek az emberek, valamennyinek lámpás volt a kezében. Amint a tömeghez értek, a már ott lévőkhá háta mögé álltak s csakhamar félkör alakban csillogtak a lámpások. Olykor valaki felemelte a lámpását s ilyenkor a fény a fehérre meszelt falakra, a sötétlő ablakokra szóródott.

— De hát — folytatta a szónok — nemde azt kérdezték tőlem, hogy megkötözött kézzel, ellentállás nélkül dobjátok magatokat a szolgaság és sanjaryaság karjaiba? Oh édes véreim, ne beszéljétek így! Ne essetek kétségbe, ne zugolódjatok szívetekben az Ur tanácsa ellen s ne feketítétek be magatokat az ő akaratát ellen! Mert akit az Ur fel akar emelni, az biztonságban él, akit pedig földhöz akar sújtani, azt összemorzsolja. Sok utja van az Urnak és ki tud vezetni bennünket a veszedelmek sivatagából és rengetegéből. Vagy nem fordította-e meg már az ellenség szívét, nem küldte-e el a halál angyalát Szanherib táborába, nem küldte-e a vörös tenger szomjas vizeit Fáraó emberei ellen? ...

Most valaki megakasztotta a papot. Eddig

csendesen hallgatták az emberek, csak a csoport szélein hangzott fel olykor fenyegető morgogás. Senfhőkersch Mette kiáltott most közbe: Oh, te ördögi fajzat te! fogod be mindjárt a szádát, te fekete kutya! — Ne hallgassatok rá, felebarátaim, hisz a svéd pénz ugat belőle.

Egy percig mély csend követte Senfhőkersch szavait, aztán elemi erővel zudult fel a nép haragja. Gunyszavak, átkok és káromlások röp-köttek a levegőben. A pap újra beszélni akart, de a nép vad haragja nem engedte szóhoz jutni. Egy alacsony, ősz haju ember, aki az egész beszéd alatt zokogott, dühösen döfött feléje ezüst veretű botjával.

— Le vele! — kiáltották az emberek. — Le vele, vonja vissza, amit mondott, mondja meg, hogy mit fizettek neki ezért a beszédért. Fogjátok le! Gyurjátok ki belőle az igazságot.

— A pincébe vele! Huzzátok le! Huzzátok le! Egy pár erős legény már meg is fogta. A szerencsétlen ember egy karfába kapaszkodott, de a tömeg kiszakította a karfát s papostól együtt lerántotta az utca közepére. Aztán ököllel ütöttek és megrugdalták. Az asszonyok a haját ráncigálták, a gyermekek pedig a mulatságos látvány feletti örömlükben ugrálni kezdtek.

— Eredj oda Mette! Hagyjátok Mettét, majd megtancoltatja az! —

Mette előre tolikodik. — Visszavonod-e az ördögös szavaidat? He!

— Soha! soha! Istennek engedelmeskedjétek, ne az embereknek. Ezt mondja az irás.

— Azt mondja? kiabált Mette s lehuzta a fapapucsot a lábáról. — De, amint látod, az embernek fapapucs van s te a sátán zsoldosa vagy s nem az uristené; azt mondom neked, hogy ugy odaütök mindjárt, hogy szétloccsan a koponyád!

— Vétkezel Mette! Vétkezel — kiabált a magister.

— Majd segít rajtad az ördög — felelte a dühös asszony.

(Folytatás következik.)







A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén valamivel bágyadtabb volt az irányzat.

A déli tőzsdén eleinte tovább gyengültek az árfolyamok, később élénkül az üzlet különösen bányapapirokbán.

Zárításkor csendes volt az üzlet. Berlieni magán-diskont 4 1/2%.

Bécs, augusztus 18. (Magyar értékek zárlata.) 4 1/2% aranyjárdék 118.20. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 140. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.45. Magyar keleti vasuti állami kötvény 119.75. Magyar leszámlító és pénzváltóbank 257. Rimamurányi vasműrészvény 330. Magyar koronajárdék 96.40. 4 1/2%-os Magyar földterem. kötvény 94.50. Magyar hitelbank részvény 395.50. Magyar nyereseményi kölcsön sorsjegye 161.75. Kassa-oderbergi vasuti részvény 185. Magyar kereskedelmi bank 1426.

Bécs, augusztus 18. (Osztrák értékek zárlata.) 4 1/2% papírajárdék 100.20. 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 118.30. 1860-iki sorsjegye 137.50. Osztrák hitelsorsjegye 197. Angol-osztrák bank 908. Déli vasút 76. Dunagőzhajózási részvény 406. Dohányrészvény 141. Császári és királyi arany 5.69. Német bankváltók 58.92. 4 1/2% ezüst járdék 100.15. Osztrák koronajárdék 100. 1864-iki sorsjegye 194.75. Osztrák hitelintézeti részvény 387.63. Unionbank 310. Osztrák Länderbank 240.50. Osztrák-magyar államvasút 351.75. Elbavölgyi vasút 258.50. Alpesi bányarészvény 276.80. 20 frankos arany 9.55 1/2. Londoni váltóár 120.67. Bécsi Tramway 462. Az irányzat ingadozó.

Bécs, augusztus 18. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 387.75 Magyar hitelrészvény 396. Angol-Osztrák bank 151.75 Union bank 271. Länderbank 309.50, bankgyűléslet 240.50, osztrák-magyar államvasút részvény 351.75, északnyugati vasút részv. 256.50, elbavölgyi vasút 245.50, dunagőzhajós részv. 141.50, alpesi bányarészvény 230., májusi járdék 100.25, osztrák koronajárdék —, magyar aranyj. járdék 100, magyar koronajárdék —, német birodalmi márka készpénz 61.60, ultimóra 58.96, török sorsjegye 58.91, rimamurányi vasmű 276.50 déli vasút —, dohányrészvény 141.50. Napoleon d'or 9.55 1/2 Lombard 74.75.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, augusztus 18. (Tőzsdéi tudósítás.) Nagyfokú üzletlenség mellett az árfolyamok tartották magukat. A kedvező düsselfoldi tőzsejelentés nyomán az iparértékek szűk árak voltak. A járdékpiac csöndes, részben változó volt. Vasutak közül a Prinz Heinrich-vasut részvényei emelkedtek, a pretoriai hírekre pedig a transzváli vasutak is javultak. Canada-Pacific emelkedett arra a jelentésre, hogy augusztus második hetében a vasut 83.000 dollárral többet vett be. A második tőzseidőben sem élénkült meg az üzlet. Csekély forgalom mellett a vasipari részvények egyenlőtlen irányzatot követtek, a kőszénrészvények pedig kissé ingadoztak. Magánleszámlítási kamatláb 4 1/2%.

Berlin, augusztus 18. (Zárlat.) 4 1/2%-os papírajárdék —, 4 1/2% osztrák aranyjárdék 100.25. Elbavölgyi vasút —, Magyar koronajárdék —, Osztrák-magyar államvasút 150. Kassa-oderbergi vasút —, Bécsi váltóár 189.40. Magyar vasuti beruházási kölcsön 102.25. Alpesi bányarészvény 100. Disconto-Commandit 204.90. Általános villamosági Edison 206. Gelsenkircheni 200.75. Laurakohó 264. 4 1/2% ezüstjárdék 99.80. 4 1/2% magyar aranyjárdék 99.25. Osztrák hitelrészvény 242.40. Déli vasút 33.80. Károly Lajos vasút —, Orosz bankjegy 216.15. 4% új orosz kölcsön 99.50. Török dohányrészvény —, Olasz járdék 93. Magyar hitelbank —, Dynamit Trust 164. Harpeni 196.60. Az irányzat szilárd.

Hamburg, augusztus 18. (Zárlat.) 4 1/2% ezüstjárdék 99.70. 1860. sorsjegye 145. Déli vasút 33.75. 4 1/2% osztrák aranyjárdék 100. Osztrák hitelrészvény 242.70. Osztrák-magyar államvasút 149.75. Olasz járdék 93.40. 4 1/2% magyar aranyjárdék 99.30. Az irányzat csendes.

Frankfurt, augusztus 18. (Zárlat.) 4 1/2% papírajárdék 100. 4 1/2% osztrák aranyjárdék 100.35. Magyar koronajárdék 96.25. Osztrák-magyar bank 150.80. Déli vasút 34. Elbavölgyi vasút —, Londoni váltóár 204.57. Bécsi bankgyűléslet 135.60. Villamos részvény 155.80. 3 1/2%-os magyar aranykölcsön 82.50. 4 1/2%-os ezüstjárdék 99.80. 4 1/2% magyar aranyjárdék 99.10. Osztrák hitelrészvény 242.50. Osztrák-magyar államvasút 149.90. Északny. vasút —, Bécsi váltóár 169.50. Párisi váltóár 810.83. Unionbank —, Alpesi bányarészvény 277. —, Az irányzat nyugodt.

Páris, augusztus 18. (Zárlat.) 3 1/2% francia járdék 100.07. Olasz járdék 92.55. Osztrák-magyar államvasút —, Francia törleszt. járdék 102. —, 4% magyar aranyjárdék 100.60. Török dohányrészvény 309. —, Osztrák Länderbank

3 1/2% francia járdék 102. —, Osztrák földhitelintézeti részvény 1257. —, Déli vasút —, 4% osztrák aranyjárdék 101.35. Ottomanbank 571. —, Párisi bankrészvény 1040. Alpesi bánya részvény —, Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Augusztus 18. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párónként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krajaérig. Öreg közép (párónként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) — krajaérig. Fialat nehéz (párónként 320 kilogrammon felüli súlyban 42 1/2-43 1/2 krajaérig. Fialat közép (párónként 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 44-44 1/2 krajaérig. Fialat könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) 44 1/2-45 krajaérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (párónként 280 kilogrammon felüli súlyban) — krajaérig. Közép (párónként 220-280 kilogramm terjedő súlyban) — krajaérig. — Könnyű (párónként 220 kilogramm terjedő súlyban) — krajaérig. — III. Romániai: Nehéz (párónként 820 kilogrammon felüli súlyban) — krajaérig. — Közép (párónként 250-320 kilogramm terjedő súlyban) — krajaérig. — Könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajaérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajaérig. — Könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajaérig. V. Szerbiai: Nehéz (párónként 260 kilogramm felüli súlyban) 43-43 1/2 krajaérig. — Közép (párónként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 42 1/2-43 krajaérig. — Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) 43 1/2-44 krajaérig.

Sertéselátszám: 1899. aug. 16. napján volt készlet 42.751 darab, 1899. augusztus 17. napján felhajtott 895 darab, 1899. évi augusztus 17. napján elszállított 495 darab, 1899. augusztus 18. napjára maradt készletben 43.151 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 18. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Vértessy Gyulát, egyelőre ideiglenes minőségben, székesszékfővárosi kir. segédtanfelügyelővé, Kovács Sándort tanfelügyelői tölnek Mátaromjas vármegyei kir. segédtanfelügyelővé, Drusiner György tanítót Szepes vármegyei kir. tanfelügyelővé, Szabó Elemér szolymai állami isk. igazgató-tanítót Komárom vármegyei kir. tanfelügyelői tölnek, Szentkereszti Tivadart tanítót Csik vármegyei királyi tanfelügyelői tölnek, Szokolsky Rezső tanítót Zólyom vármegyei kir. tanfelügyelői tölnek, Barcsay Albert barcaui állami elemi iskolai tanítót, egyelőre ideiglenes minőségben, Alsó-Fehér vármegyei kir. tanfelügyelői tölnek kinevezte. — Az igazságügyminiszter Nyisztor Sándor aradi járásbírósi joggyakorlatot a tenkei járásbíróshoz, Szigeti Dezső máramaros-szigeti törvényszéki joggyakorlatot a máramaros-szigeti, Algyay Vilmos nyitrai törvényszéki joggyakorlatot a nyitrai, Csonka Elemér szegedi törvényszéki joggyakorlatot a szegedi törvényszékhez és Szlamay Alajos Béla mohácsi lakos ügyvédjelöltet a mohácsi járásbíróshoz aljegyzőkké, dr. Zehery István helyettes járási tisztit orvost rimaszombati fogházorvossá nevezte ki s öt egyszersmind a rimaszombati törvényszék területén felmerülő törvényszéki orvosi teendők rendes ellátásával is megbizta. — A kassai ítélőtábla elnöke Kovács Béla szepesi járásbírósi díjtalan joggyakorlatot díjas joggyakorlatokká nevezte ki. — A kassai ítélőtábla elnöke Cségyei Árpád segesvári lakos, végzett joghallgatót segélyjogi joggyakorlatokká nevezte ki. — A löcsei ítélőtábla elnöke a szepes-felvári járásbíróshoz hivatalszolgává Hólek József igazolványos altisztet nevezte ki.

Felvételek. Irnoki állásra a nagy-bogsnai járásbírósnál 4 hét alatt, — hivatalsszolgai állásra a zombori törvényszéknél szeptember 30-ig, — irodatiszti állásra a székesfehérvári törvényszéknél 2 hét alatt, — segédi állásra a fiumei kir. adóhivatalnál 14 nap alatt, — bírói állásra a besztarcsai törvényszéknél 2 hét alatt, — gyakornoki állásra az orosházi kir. adóhivatalnál 14 nap alatt, — aljegyzői állásra a nagyszini járásbírósnál 2 hét alatt, — aljegyzői állásra a szent-ágotthai járásbírósnál 2 hét alatt, — albírói állásra a budapesti büntető járásbírósnál 2 hét alatt, — irnoki állásra a bazini járásbírósnál 4 hét alatt, — postamesteri állásra Almádiban (Veszprém vármegye) 3 hét alatt, — irnoki állásra az ipolygáti járásbírósnál 4 hét alatt, — főjegyzői állásra a váci országos fegyvertéznel szeptember 30-ig, — öt erdőbíró, öt raktári és négy erdőlegényi állásra a lipcai főerdőhivatalnál szeptember 4-éig, — irnoki állásra a szécsényi járásbírósnál 4 hét alatt, — becsőbiztos gyakornoki állásra a kolozsvári kataszteri igazgatóságnál 6 hét alatt, — irodaigazgatói állásra a tor-dai törvényszéknél 2 hét alatt, — hivatalsszolgai állásra a karcagi kir. adóhivatalnál 4 hét alatt, — adótiszti állásra a miskolci kir. adóhivatalnál 2 hét alatt.

Napirend.

Napitár. Szombat, augusztus 19. — Római katolikus: Tub. Lajos pk. — Protestáns: Szabald. — Görög-ország: (augusztus 7.) Döméc vt. — Zsidó: Elul 13. Szabbath Ki Théc. — A nap két reggel 4 óra 46 perccor. — Nyugszik este 6 óra 48 perccor. — A hold két delután 5 óra 33 perccor. — Nyugszik éjjel 2 óra 12 perccor.

A miniszterek nem fogadnak. A nyári lövészenyeg III. napja delután 3 órakor. A Magyar Színházban a szezon első előadása. Szimfon kerül a „Gyurkovits lányok” vígjáték.

Az Ébűvés-alap országos tanító-egyesület közgyűlése az Akadémia kistermében. Az állami tanítók országos egyesületének évi közgyűlése a vármegyei házmesterben, deléltől 10 órakor. Nemzeti muzeum: Képtár és a néprajzi osztály (Csillag-utca 15. sz.) nyitva deléltől 9-11-g. Többi tárai 1 korona belépő díj mellett megtekinthető.

Iparművészeti muzeum zárva. Technológiai iparmuzeum zárva. Az új országos kupaacsarnok megtekinthető deléltől 10-11-g. Belépődíj 20 krajcár. Déli-műzeum a kerpesi-uti temetőben, nyitva deléltől 3-5 óráig.

Országos Képtár az Akadémiában, nyitva deléltől 9-11-g. Természettajzi gyűjtemények muzeuma (Museum-körut 4. sz.) nyitva deléltől 10-12-g. Az összes könyvtárak zárva vannak.

A Hódoló díszfelvonulás. Eisenhut Ferenc óriási körképe, látható Városiget, Andrassy-ut végén, reggel 9 órától este 5 óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 30 krajcár.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Állandó kiállítás, kereskedelmörténeti muzeum, és keleti mintatár az Iparcsarnokban deléltől 9-12-g és delután 3-6-g van nyitva. Az igazgatósági hivatalos órái ugragrott deléltől 9-től delután 2 óráig. Magyar házi-ivar központi bazár, Kerpesi-ut 22. I. emelet deléltől 9-től déli 1 óráig és delután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerpesi-ut 20. szám alatt, deléltől 9 órától 12-g és delután 3-6-g. Vasár- és ünneppapokon deléltől 9 órától 12-g. Állatkert nyitva egész nap.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. — Budapest, augusztus 18.

A légnyomás minimum keletebbre tolódott a ma a Keleti Tenger fölött van; vele kapcsolatban Magyarország fölött másodrendű depresszió képződött, valamint a Genaii öböl táján is van egy depresszió. A maximum megerősödve nyugaton tartózkodik.

Az idő európaszerte tulnyomán borult, de csak szórva-anos esős; a hőmérséklet Közép-Európa felső részében máris jelentősen süllyedt.

Hazánkban, főleg nyugaton és északon voltak esők, (Árvatáralja, N.-Szombat és A.-Szlatina zivatart jelent); a hőmérséklet ma reggelre nem változott lényegesen, északnyugatról azonban süllyedőfelében van.

Küldés: Elénk északnyugati szelekkel tulnyomán borult, hűvös és helyenkint esős idő várható.

Vizállás.

Table with columns for location (Inn Duná, Mórta, Vág, Rába, Dráva, Mura, Szamos, Kraszna, Latorca, Laborca, Ung), date (aug. 18, 17), and water level (m t e r). It lists water levels for various rivers and locations across Hungary.

Advertisement for 'Szakművek iparosok részére.' (Special works for professionals). Lists various technical and mechanical services with prices, such as 'Népszerű építés tan.' for 33 kr and 'Népszerű text. illipar.' for 60 kr.

Advertisement for 'Iskola-hegedű' (School-heggedű). Promotes musical instruments like 'Cellók', 'Cimbalmok', and 'Harmonikák'. Mentions 'REMÉNYI MIHÁLY' and 'Budapest, Király-utca 44.'.

Advertisement for 'Eppen most jelent meg! Peterdi Sándor: Jefte leányai és egyéb ELBESZÉLÉSEK.' (Here it has just appeared! Peterdi Sándor: Jefte leányai and other NARRATIONS). Includes the publisher 'József-körut 18. sz.' and a price of 'Boltj ára 1 frt.'.



# Színházak, szórakozó helyek.

## NEMZETI SZÍNHÁZ, M. KIR. OPERAHÁZ.

### VIGSZÍNHÁZ, Szünet.

### NÉPSZÍNHÁZ.

Szombat, 1899. évi augusztus hó 19-én.

### A görög rabszolga.

Operett 3 felvonásban. Szövegét írta Owen Hall. Fordította Makai Emil és Pásztor Árpád. Zenéjét szerzte Sidney Jones.

Személyek:

Antonia	Z. Bárdy G.	Diomed	Raskó
Iris	F. Hegyi A.	Silvius	Lubinszky
Pomponius	Solymosi	Manlius	Ujvári
Heliódorus	Kovács	Lollius	Várnai
Aspasia	Küry	Curius	Ternyei
Archias	Kenedich	Melanopis	Izsóné

Kezdeté 7 1/2 órákor.

### MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szombat, 1899. évi augusztus hó 19-én.

### A Gyurkovics lányok.

Életkép 4 szakaszban. Irta: Herczeg Ferenc.

Személyek:

Gyurkovicsné	Szilassy	Liza	Haller
Katinka	Róza	Klári	Váradi
Sári	Aranyossy	Radványi	Molnár
Ella	Bilkei	Gida	Rózsahegy
Mici	Ráskai	Horkay	Füredi
Terka	Galambos	Sándorffy	Szlágyi

Kezdeté 7 1/2 órákor.

### FŐVÁROSI NYIRAI SZÍNHÁZ. a Krisztinavárosban.

Szombat, 1899. évi augusztus hó 19-én.

Márkus Emilia uró vendégfelléptével:

### Idegen nő.

Színmű 5 felvonásban.

Kezdeté 7 órákor.

### VÁROSLIGETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1899. évi augusztus hó 19-én.

### Dreyfus, az Ördögsgízget áldozata.

Alkalmi szenzációs színmű hét képből, hiteles adatok nyomán írta Deréki Antal.

Személyek:

D'Arras	Haday	Patty	iff. Polgár
Walsin	Keszler	D'Abbeville	Arkossy
Picquart	Bihari	Henry	Sajó
Dreyfus	Hidvégi	Lucie	Feld Irén
	Mohrenheim	Fehérvári.	

Kezdeté 7 órákor.

### KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Ó-Budán.

Szombat, 1899. évi augusztus hó 19-én.

### Sulamit, Jeruzsálem leánya.

Keltri opera 4 felvonásban, 7 képből. Irta: Goldfaden Dávid. Zenéjét szerzte: Dávidsohn Emánuel.

Személyek:

Monaoh	Radó S.	Abigail	Kápolnai
Sulamit	Kövessyné	Zigitang	Tukoray
Absolon	Érczkövy	Ezriel	Tarján

Kezdeté 7 1/2 órákor.

## Ős-Budavára.

Ma szombaton, 1899. augusztus 19-én.

Uj! Uj! Uj!

### Ganivet.

### O-Kabé Regnis

### Carmencitta.

a 10 órai varieté előadásban

megelőzőleg

8 óráig kezdve

Operette, ballet,

vigjáték.

Az előadások után reggellig

### Álarcos Karnevál

### korzó.

### Rózsalevel csata.

Belépődij este 7 óráig 30 krajcár,

azután 50 kr.

Mérsékelt árú belépőjegyek a dohánytözs-

dékben kaphatók.

## Állatkert.

Csak rövid ideig látható

déllelőtti 10 órától esti 7 óráig

külön belépti-dij nélkül

a 19. század legnagyobb tüneménye

### Constantin, az óriás.

Kora 20 év, magassága 2 méter 48 cm.

Rendes belépti-dij.

## Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérlo.

A mulató 16 fokra szellőztetve van.

Kezdeté 1/2 órákor, vége 12 órákor.

Ma nagy előadás egész új szenzációs műsorral.

UJ! UJ! UJ!

### Der Heiratsschwinder

bohózat énekkel I felv. Buchbinder

Bernhardtól, az ujjonnan szerződött

bohózzattársulattól.

Ma

Syrén testvérek duett-énekesnők.

Mlle Syr Carola excentrikus éne-

kesnő.

A bájos Visinszkaja Anna nemzet-

közi énekesnő és transzformációs

táncosnő.

Leo Billward az eredeti jongleur.

Milton testvérek a kitűnő nyújtó-

művészek.

Kline Sándor a legjobb hasbeszélő

járó automatáival.

A mulató villamos világítását Wüste

és Rupprecht cég építette saját

telep eszközzel.

Holnap vasárnap, augusztus 20-án

nagy ünnepi előadás az itt lévő ide-

genek tiszteletére.

Jegyek elővételben kaphatók Weiss A.

nagy dohánytözsdejében Károly-körut 26.

## CIRCUS HENRY

Igazgató és tu-

lajdonos

Koschke Henrik

a városligeti állatkertben.

Ma szombaton, augusztus 19-én esti 1/8 órákor

### nagy megnyitó-előadás

a magasabb lóidomítás, gimnasztika, ballet és pa-

tomímia köréből művészek, művésznők, első rangú

különlegességek felléptével.

### Jonny csudaelefánt és a törpe

ponny

együttes idomítása Henry igazgatónak.

Helyárak: Pályuhülés 2 frt. Zártésék és tribünülés

1 frt 50 kr. I. hely 1 frt. II. hely 80 kr. Karzat 30 kr.

Jegyek elővételben Kertészné dohányos boltjában,

Kristóf-tér, Bécsi-utca sarkán.

### Holnap vasárnap 2 nagy előadás:

4 órákor délután és 1/8 órákor este.

A délutáni előadásban katonák örmestertől lefelé és

tíz évesnél fiatalabb gyermekek az összes ülőhelye-

ken a felét fizetik. Karzat 20 kr.

### Legyen szerencsém a

## MURÁNYI KÁVÉHÁZBAN

VII., Murányi- és Elemér-u. sarkán.

Kitűnő Seifert-féle karamból asztalok, a legjobb ká-

véházi italok, kőbányai sörök, bel- és külföldi borok.

Naponként eigány-zene a 15 éves Horváth Ernő

éigány hegedűművész vezetése alatt.

Pontos kiszálgát. Mersekelt árak.

A fehérneműek tisztításra

saját kecsájainkon háztól

elvitetve a haza is szál

littatnak költségmentesen.

Saít var-

roda a fe-

herneműk kijávitására.

## „Hattyu“

gőzmosoda és

művasaló-intézet

Budapest, VII., Óvoda-utca 19.

Elvállal legszebb kivitelre fehér-

nemű mosást és vasalást magá-

nosok, szállodások, kávékók,

vendéglősök és üzletek részére.

A. n. é. közönség szives pártfogá-

sáért esd

### Sebestyén és Társa

Telefon: „Hattyu-mosoda.“

Videki megrendelések

pontosan és lelk ismeret-

tesen eszközöztetnek

A mosás minden kém.

vegyszerek nélkül tör-

tenék.

## Sneidig egyenruhákat

készít

# BLUM SÁNDOR

Budapest,  
Váci-utca 12. szám.

## Zongora

termeinkben

Kossuth Lajos-utca 22.  
(Károly-körut sarkán.)  
Zenepalota.

a legjobb zongorák  
hírű  
Állandó dus választékban



## ERARD

híres párisi és londoni zongoragyár (szállítója az angol királynőnek és az egész királyi családnak) egy-egy dűli képviselote

## FEURICH

(a száz királyi udv. szállítója)

világhírű zongoráknak mely gyártmány minden más zongorát messzetul-szárnyal — kizárólagos képviselote.

Sternberg Armin és Testv. hangszer-gyár cs. és kir. udv. szállítók

Zongora-termek: Kossuth Lajos-utca 22. sz (Károly-körut sarok.) Zenepalota

## BUTOR részletfizetésre

készpénzfizetési árak mellett

a következő feltételek alatt kapható: A vételár egyharmad része előre vagy a butorok átvételkor, a hátralék 6-9 hónap alatt fizetendő. — Bővebbet a butor-kereskedésben

## BUDAPEST, Váci-utca 11. szám,

a részletfőnöknel.

Kivánatra üzletvezetőm új rajz- és szövetmintákkal ugy helyben, mint vidéken megjel a feléknél.

Árjegyzékek 25 kr levelelőleg beküldése után bérmentve küldetnek.

## LINOLEUM egész

helyiségek padlózására,  
Linoleum-szőnyeg,  
Linoleum-futó

Szőnyeg-raktár:  
MILDNER H.  
Budapest, IV., Váci-utca 3.

## LINOLEUM

az egészségügyileg legjobbnak elismert, legolcsóbb és legtartósabb padlófedés, pormentes, neszfogó, ruganyos, hasadégmentes és tartósabb, mint bármely más padlózat.

## Aranyosi Miksa

nyilvános felső kereskedelmi iskolája.

Budapest, V. ker. Nagy Korona-utca 13 szám.

Egyenrangú a kereskedelmi akadémiákkal. Bizonyítványok államérvényesek. Egyéves önkéntes-ségi jog.

Az intézet internátussal van összekötve. Előjegyzés a szünet alatt is. Részletes program ingyen és bérmentve.



3 frt, 2 frt, sőt 1 frt

BEIFELD JOZSEF bankháza Budapest, Károly-körút 1. szám.

Diskrét betegségek ellen.

Ideg- és nemi betegségek

Dr. MITZGER TIVADAR HIRNEVES HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI RENDELO-INTÉZETÉT

Budapest, VI., Teréz-körút 44. I. em. Az intézet, mely a maga nemében páratlanul áll, a modern kygia s orvosi technika elsőrendű vívmányai szerint a korszakalkotó...

Gimnáziumi érettségire

kereskedelmi érettségire

SZIMANYI S. nyug. tanár s igazgató, Andrassy-ut 51. sz.

Könnnyű törlesztésre

telkek

Római-fürdő telepen

Budapest, 3. ker.). Egészséges fekvés, ásványvízű uszodák, rendezett utak, csatorna, olcsó és jó közlekedés.

Aki meg akar tanulni németül írni, olvasni és beszélni,

szerezze meg RÓDER ADOLF „Levl-szerinti oktatás a német nyelv tanulására” című munkáját...

20 kr.

Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18. szám.

5 füzetre 1 forint, 10 füzetre 2 forint, az egész munkára (40 füzet) 8 forint elfogad előfizetést bármely könyvkereskedés.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb PAP-ian PAP-ian PAP-ian



Table listing various types of beds and mattresses with prices, such as 'szőnyeghátú vaságy', 'acél sodrony ágybetét', etc.

GICHNER JANOS és TÁRSA paplan, matrac és kárpitosru gyárosok, szőnyeg, függöny-ágy- és asztalterítő stb. nagy vá. ártékban.

!! Okavodjunk az értéktelen utánz-soktól !!

Antiszeptikus s higienikus HOLGY-ÓVSZER.

Teljesen biztos hatással. Használatban kíméletes és nem kellene többé semmiféle gyöngédetlen és ártalmas gummil-és spongyacikknek.

László József gyógyszerész Maros-Ujvár (Erdély).

Főraktár Budapesten: TÖRÖK JÓZSEF gyógytára K. raly-utca és KERPEL LIPÓT gyógytára Lipót-körút 28.

!! Orvosilag igen ajánlva !!



FULGURIN Valódi ROVART IRTÓ POR a Fecskenödben 10 krajcárért.

Biztosan és gyökeresen kiirt polokát, szab- és csótány-hogarakat, molyleket, legyeket, hangyákat, növényrovarokat stb.

REISS B. vegyészeti terméyek gyárból. BUDAPESTEN, VII., Király-utca 41. I. emelet.

GUMMI és hálhólyag tucatanként 3. 4. 5-10 frtig. Capote americaine (rövid) 1-6 frtig tucatanként. Női különlegességek 1.80-2 frtig darabja.

Rotheuser M. Ignác és fia Budapest, Király-utca 6 N. sz.

Polgár Sándor egyetem. gyakorlott orvosi mű- és köztérész BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50. sz.

5 füzetre 1 forint, 10 füzetre 2 forint, az egész munkára (40 füzet) 8 forint elfogad előfizetést bármely könyvkereskedés.

5 füzetre 1 forint, 10 füzetre 2 forint, az egész munkára (40 füzet) 8 forint elfogad előfizetést bármely könyvkereskedés.

5 füzetre 1 forint, 10 füzetre 2 forint, az egész munkára (40 füzet) 8 forint elfogad előfizetést bármely könyvkereskedés.

5 füzetre 1 forint, 10 füzetre 2 forint, az egész munkára (40 füzet) 8 forint elfogad előfizetést bármely könyvkereskedés.

5 füzetre 1 forint, 10 füzetre 2 forint, az egész munkára (40 füzet) 8 forint elfogad előfizetést bármely könyvkereskedés.

5 füzetre 1 forint, 10 füzetre 2 forint, az egész munkára (40 füzet) 8 forint elfogad előfizetést bármely könyvkereskedés.

5 füzetre 1 forint, 10 füzetre 2 forint, az egész munkára (40 füzet) 8 forint elfogad előfizetést bármely könyvkereskedés.

5 füzetre 1 forint, 10 füzetre 2 forint, az egész munkára (40 füzet) 8 forint elfogad előfizetést bármely könyvkereskedés.

5 füzetre 1 forint, 10 füzetre 2 forint, az egész munkára (40 füzet) 8 forint elfogad előfizetést bármely könyvkereskedés.

A magy. kir. Államvasutak igazg.

Hirdetmény.

Alsó-sziléziai közszónforalom magy. kir. Államvasuti állomásokkal „való viszonylatokba.

F. évi augusztus 20-tól Koksanstaht Bahnschacht állomás a fenti forgalomban érvényben levő kivételes díjszabásba felvétetik.

2 Koksanstaht Bahnschacht állomásról származó küldeményekre a nevezett díjszabásban foglalt és „Bahnschacht” állomásra érvényben levő díjtételek 100 kg.-kint 4 fillérel felemelve nyerne alkalmazást.

A m. kir. Államvasutak igazgatósága a részvesvasutak nevében is. (Utány. nem díjaztatik.)

Beniczkyne Hajza Lenke válogatott regényei

- Beniczkyne. Saját kezébe ... 50
Beniczkyne. Ó az. Regény ... 1.-
Beniczkyne. A hegység túndere ... 1.-
Beniczkyne. Rang és pénz ... 1.-
Beniczkyne. A vér ... 50
Beniczkyne. Közvélemény ... 1.-
Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában,

M. kir. Államv. igazgató s 100533/C. IV.

Hirdetmény.

(Közvetlen személydíjszabás egyrészt Bécs-Budapest és Zágráb, másrészt a magy. horv. tengergőzhajózási társaság állomásai közti kombinált vasuti és hajózási forgalomban Fiumén át.)

A m. kir. Államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint f. é. szeptember 1-től kezdve egyrészt Bécs, Budapest és Zágráb, másrészt a magy. horv. tengergőzhajózási társaság jelentékenyebb állomásai közti kombinált vasuti és hajózási forgalomban Fiumén át közvetlen személydíjszabás lép életbe, melylyel egyrészt a Budapest és Zágráb állomások, másrészt a magy. horv. tengergőzhajózási társaság állomásai közti kombinált vasuti és hajózási forgalomban 1898. évi július 1-től érvényes személydíjszabás érvényen kívül helyeztetik.

Az igazgatóság. (Utány. nem díjaztatik.)

M. k. Államvasutak igazg. 125835/C. IV.

Hirdetmény.

(Nemzetközi új személy-és podgyászt díjszabás elbetegetése.)

A magy. kir. Államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint f. évi szeptember hó 1-én magyar szövegű nemzetközi személy- és podgyászdíjszabás lép életbe, mely a jelenleg érvényben levő és a magyar királyi Államvasutak állomásairól kiülföldre érvényes összes közvetlen menet- és menetközi jegyek árait és az azokra vonatkozó határozományokat tartalmazza.

Ezen díjszabás a m. k. Államvasutak díjszabás elárúsító irodájában Budapest, VI., Csengery-utca 33. sz. a hozzátartozó színezett térképpel együtt korondért kapható.

Budapesten, 1899. évi augusztus 12.

Az igazgatóság. (Utány. nem díjaztatik.)

Haszonbérbeadás.

Hontvármegyében: Szud, Egyházmarót, Bácsfalu, Darázs, Kőkesz, Sirak, Gyűrki, Terbeceg és Nőgrádvármegyében: Borsos-Berinke, Berki, Romhány, Felső-Bodonyi községek területén fekvő, kisköru ifju SEMBERY ISTVAN tulajdonát képező szántóföldekből és ezenkívül kert, park, rét, szőlő, legelő, kitérő kőbánya és erdőből álló 6000 hold (holdját 1200 □-fővel számítva), területtel ingatlanok egészben vagy részletekben, a rajta levő urasági lakok és összes gazdasági épületekkel együtt, Hontvármegye árvaszékeknél 11334/1898. szám alatt kelet végzése folytán 1899. október hó 1-től kezdve egymásután következő nyolc évre, azaz 1907. évi október hó 1-ig terjedő időre haszonbérbe adának. A haszonbérbeadás az előre megállapított haszonbérleti feltételek mellett zárt ajánlat útján fog eszközöltetni. A zárt ajánlatok a haszonbérleti feltételekben meghatározott óvadékkal együtt Sántha Béla, Hontvármegye főjegyzője, ipolysági lakos, mint kisköru ifju Sembery Istvan gyámja kezéhez legkésőbb 1899. szeptember hó 25-ig nyújtandók be.

A haszonbérleti feltételek Sántha Béla gyámjánál, továbbá Hontvármegye árvaszékeknél és dr. Dedinszky Béla ügyvédi irodájában (Budapesten, VIII., Baross-utca 59., I. em. 3.) megtekinthetők és ott egyéb felvilágosítások is megkaphatók. A haszonbérleti szándékozók tájékozására tudtul adatik, hogy a birtokok Hont és Nógrád vármegyéknek legkiesebb és legdusabb terméke helyein fekszenek, Szudon 110 holdas ritka szép-égy park és gyönyörű nagy kastély van, ugyszintén Berikben és Borsos-Berinken is megfelelő kényelmes, szép fekvésű uri lakok állanak a bérli rendelkezésére.

Ipolyság, 1899. augusztus hó.

Sántha Béla mint kk. ifju Sembery Istvan gyámja.

A szőlők lisztharmat betegsége (OIDIUM TUCKERI) ellen biztos szer a dr. Aschenbrandt-féle réz-kénpor.

Sokkal finomabban poroz, 30%-kal kevesebb fogy belőle, mint a tiszta kénporból és egyéb betegség ellen is óvószér.

A réz-kénpor ára: 50 kg. zsákokban ... 28 kr., 10 kg. zsákokban ... 28 kr., 5 kg. zsákokban ... 30 kr.

Budapesten vasut, hajó vagy postára adva. A réz-kénpor használatához porozógép (Vermorel-féle) ... 18 frt. kisebb üzemhez fújtató ... 5 frt.

Megrendeléseket elítogad 50%-o előleg bektüldése mellett a „BORÁSZATI LAPOK” kiadóhivatala.

Budapest, Üllői-ut 25. sz. (Kősztelek.) A „Borászati Lapok” szerkesztősége előfizetőinek titjlatlanul állapítja meg a hozzá beküldött névnyi részek betétségeit és válaszol minden szakkérdésre.

Kézimunkák

himző anyagok és himzőszövetek rendkívüli nagy választékban szabott gyári áron kaphatók

BÉRCZI D. SÁNDOR női kézimunka nagyvárosnál, Budapest Király-utca 4. Leujabb képes árjegyzéket 1725rendelti kézimunka-rajzok kívánatra bérmentve küldöm. Gyári raktár legjobbnak elismert

„VIKTORIA” kézi himzőgépekkel. Darabja 4 forint. Viszonteladók engedelményt kapnak.

Hozzávaló himzőkeret és himzőanyagok nagy választékban.

Salamon Odön

Kocsin és Gyalog (Szatirikus társadalmi rajzok) című könyve megjelent

második kiadásban. Ára: 1 forint.

Megrendelhető a Budapesti Napló adóhivatalában

Budapest, József-körút 18.



Minden eső egyezszi beiktatása... békükből 2 kr. Cimmel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levelbeli tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyegyet kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés száma a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓHIRDETÉSEK és ELŐFIZETÉSEK felvételnek a BUDAPESTI NAPLO részére a kiadóhivatalban József-körút 18., valamint a következők háztartásában:

- Breuer nővérek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarok.
Nemesek-féle tőzsde Petőfi-tér.
Weitzfeld Jakab, Király-utca 1.
Benda Józsefné, Andrásy-utca 59.
Deutsch Miksáné, Andrásy-utca 38.
Schwartz hirdetési iroda Marokkói-utca 2.
Sopronyi V. donány-nagy-tőzsde, Kerepesi-ut 1.

Szulamith! Ma pénteken még nem tudom, hogy találkozhunk-e vasárnap jelzett időben. Minden este legyen a végállomásán s na én nem mehetek, H. ott lesz és megmondja, hol és mikor találkozhunk Addig is ezer üdvözlöt!

K. S. Nem kaptam semmiféle levelet melyről zart levelező lapjában említett tesz. Ha ohajt velem találkozni, úgy bármely este 1/23 utántól kezdve, de csakis azon foittelek mellett ha öszintén és nyíltan megírja, miről ismertetnem meg, sz óval teljes nyíltság esetén láthatjuk meg csak egymást. A mi engem illet én híven teljesítem utasítását! Üdvözl! Lajos. 6782

Önzetlen barátság. Szinte hihetetlen milyen megfigyelt téh-tége van és sajnálom, hogy még pár peroc nem várakoztam annál is inkább, mivel nem tudom szombat este lesz-e időm. Ha nem lehetne (a mit majd meglátunk Addig) úgy nagyon kötelez, ha egy más találkát is ad kedvre vagy szerdára ugyanazon időben. addig is üdvözl! fehér szekfús. 6789

Pécsről Vasárnap délután 4 óráig lakásom, este 11-ig Budán Márvány menyasszony. 4768
Egy komoly fiatal ember, önálló üzlettel bir, házasság céljából egy szény lányka ismeretségét keresi. Leveleket, Komoly ajánlat jellege alatt a kiadóba kéré. 2618

ANVA KÖNYV Esketési Ügyvivőség (VII. Erzsébet-körút 7.) a házassághoz szükséges összes okmányokat és engedélyeket szerzi be. Továbbá jogtanácsos utanon eljár utlovól, névmagyarosítás, katonai, törvényesítés, örökbe fogadás, mindennemű külföldi stb. ügyekben. Kérvényekről pontos információt nyújt. Ügyvezető: margitai, sémsoni és menyői Margitay Zoltán.
Ügyes szabónő ajánlunkok házakoz és házon kívül is mérsékelt díjazásért. Cim a kiadóban. 2341

Törlesztés kölcsönököt és konvertálásokat földbirtokokra és fővárosi házakra a legjobb feltételek mellett a legbiztonságosabb uton és módon minden előleg nélkül kieszközöl Herceg Sándor Budapest, VII., Kertész-utca 54. 4766

Nevelőné izraelita keresztiek egy második elemi osztályu fiu mellé pusztára. Igényeit kért tudatni Fleischer Mór kasznár Pta. Szurda, posta Becsehely Zala megye. 4764

Kitűnően beállított, jutalommal kitüntetett kisebb mintaszőlőtelep eladó. Terméssel 8200, termés nélkül 6200 forintért. Termés ára 2000 forint. Cim a kiadóhivatalban. 4765

Szép írásu hivatalnok az esteli órára keres írásbeli munkát szerény díjazás mellett. Cim a kiadóban. 2465

Elegánsan butorozott külön bejárattal tisztá kőablakos szoba azonnal olcsón kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2438

Villában keresek két-három szobás, konyha, élőkamra és minden hozzátartozókkal állandó lakást a villamos vasút közelében Budán, vagy a pesti oldalon. - Ajánlatokat kérek S. V. jellegűvel e laphoz. 2466

Cimbalom remek hangu, díszes, pedálos szalonhangszer, jutányosan eladó. - Cim a kiadóhivatalban. 4767

Tisztító-intézet 120 fti forgalommal, más vállalat miatt rögtön eladó. Cim a kiadóban. 2467

Szép lakások Podmaniczky-utca 18 és Eötvös-utca 39. 3 utcai, 1 udvari szobából, minden kényelem, azonnal vagy novemberre kiadó. 4738

Intelligens jómódu fiatal urinó házvezetőnőnek ajánlunkok fizetés nélkül 3 éves fiával. Levelet "Becsület" jellegűvel a kiadóhivatal továbbít. 4753

Izr. nevelőné kerestetik 3 lányka mellé vidéki városba. Ajánlatok fizetési igény nélkül sept. 1-ig fogadtnak el. Cim a kiadóhivatalban. 4760

Ház, a IX. kerület, Angyal utcában egy földszintes ház bármely célra bérbeadó, esetleg eladó. Cim a kiadóhivatalban. 4762

Angol társalgási órákat óhajtanavenni lehetőleg született angol hölgytől, Megkérésüket "English" jellegűvel e laphoz kérek.

Nyomdai részvényszerűságnál egy intelligens, értelmes fiu tanoncul felvétetik. Cim a kiadóban. 2465

Utcai lakást keresek a Teréz- vagy Lipótváros valamelyik főbb utáján, mely áll négy szobából s megfelelő mellékhelyiségekkel. Azonnali behurcolkodásra alkalmas ha előnyben részesül. Ajánlatokat "Azonnali" jellegűvel a kiadóhivatalba kérek. 2460

Ménesi csemege szőlő nemesfajú rózsá, valamint legfinomabb kevert arad-hegy aljai csemegefajok 5 kigrmos postakosarankint bérmetve bármely állomáshoz - 2 fti 30 kr-ért kapható - utánvét mellett Ring Zsigmondnál Aradon.

1200 nettó jövedelem mellett egy IV. emeletes ház azonnal átvehető. Cim a kiadóhivatalban. 4750

Kitűnően végzett, tanítóú állást keres akár helyben akár vidéken mint nevelőné, szives megkéréseket "Szorgalmas" címen továbbít a kiadóhivatal. 2462

Teljes ellátást nyer egy vagy két jó házbólvaló középiskolatanuló, tisztességes keresztény családnál, a belváros közvetlen közelében, esetleg zongora használattal. Cim a kiadóhivatalban. 2463

Csinosan butorozott szoba külön bejárattal a József-körúton azonnal kiadó. Cim a kiadóban. 2449

Igen jó ellátást kaphat Budapesten egy jó házból való tanuló v. leány egy intelligens gyermektelen keresztény családnál. Leikiismeretes felügyelet biztosítja. Cim a kiadóhivatalban. 2425

Erőteljes, fiatal özvegy keres foglalkozást egész napra, vagy gazzadsonyi állást, (esetleg vidékre) miután az összes háztartásokat végzi, ugyszintén érte a tejelezést, kerti munkát és igen jól főz. Cim a kiadóhivatalban. 2454

Ertelmes takarékpénztári tisztviselő döntani foglalkozást keres, esetleg üzletben könyvelést és levelezést elvállal, szerény díjazás ellenében. Szives megkéréseket "Törköv" címen továbbít a kiadóhivatalba. 2430

Tanonenak ajánlunkok egy 4 polgári iskolát végzett jó házból való fiu. Cime megtudható a kiadóhivatalban. 2425

Neufundlandi him kutya, másfél éves, gyönyörű példány, kitűnő házőrző, olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2450

Egy szép fekvésű telek, mely 2600 m<sup>2</sup>-ig gyönyörű kilátással, jó kocsisút, s vízvezetékekkel ellátva, a Szemlőhegyen, azonnal eladó; ezen telek már parcellázva külön házhelyeknek is eladó. Cim a kiadóban. 2416

Izr. nevelőné kerestetik vidékre 3 lányka mellé aki a polgári iskolát képes tanítani és a német nyelvet teljesen bírja. Évi fizetés 300 fti és teljes ellátás. Fényképpel ellátott ajánlatokat kérek. Cim a kiadóhivatalban. 2455

Gyakornok, ki a magyar és német nyelvet teljesen bírja helybeli pénzintézetnél felvétetik, gyorsírást tudás megkivántatik. Cim a kiadóhivatalban. 2461

Kereskedelmi tanfolyamot végzett kisasszony pénztárhoz, esetleg könnyebb irodai teendőkhöz végrezésre ajánlunkok. Cim a kiadóban. 2404

Nagy vagyont szerezhetsz az ország bármely helyén lakó férfi vagy nő, könnyű otthoni munkával, ki a "Kereskedelmi Vegyészeti" című könyv most megjelent, kétszeresen bővített új kiadását megrendeli mert e könyvből oly foglalkozást tanul mely férfi, nő, gyermek tőkebefektetés nélkül, naponta 10-15 forintot, de évente legkevesebb 2-3000 forintot megkereshet.

Kinek biztos, jó keresete nincs, ki mellékfoglalkozást óhajt, (tisztviselő, tanító is) ki családja számára hasznos akarja foglalkoztatni, rendelje meg e könyvet.

A vasok könyv ára 1 fti 50 kr (az első kiadás 3 fti volt) és kapható az ország összes könyvkereskedésében, vagy megrendelhető a "Kereskedelmi Vegyészeti" könyvkiadóhivatalánál

UJPEST, István-utca 2. szám. Mindenki önmaga és családja iránti kötelességet teljesíti, ha ezen könyvet a legközelebbi könyvkereskedésben megtekinti. Megrendelhető és mindenütt kapható továbbá "Az illat és szőjtő szerek készítése" című könyv. Hölgyeknek nélkülözhetetlen. Ára 60.

Kiadó szoba. A Kerepesi-úton a Népszínház mellett egy csinosan butorozott két ablakos teljesen feregmentes utcai és egy ugyanonan udvari szoba, mindkettő teljesen külön bejárattal a lépcsőházból jutányosan kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2409

A Budapesti árjegyzőlap-ban nem jegyzett összes értékpapirokat és pedig vidéki takarékpénztár-, valamint bank- és pénzügyintézetek, továbbá vidéki malom- és iparrészvényeket legutányosabban vesz, elad és azokra kölcsönt ad Fuchs M. váltóháza Budapest, IV. k., keekemeti-utca 1. Egyetem-tér.

Született angol hölgy francia és angol leckéket ad mérsékelt árrért. Megkéréseket "Albion" jellegűvel e laphoz kér, hol esetleg címe is megtudható. 2387

Jó forgalmu fűszer-üzlet 16 ezer lakossal bíró vidéki városban más vállalat miatt azonnal átadó. A szükséges összeg 5-600 fti. 2420

Egy szép ebédlő-credenz helyszüke miatt azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2456

Kávémérés szépen berendezve, forgalmas utcában, hol naponta 40-50 fti bevételen van, miről véző személyesen meggyőződhetik, maga a billiard 2 fti jövedelem naponta, bárkinek biztos megérhetést nyújt, családi viszályok miatt olcsón eladó és azonnal átvehető. Cim a kiadóhivatalban. 2453

Közhűgésnél, rekészésnél vagy 30 kr-ért Réthy-féle pemtető-fűkorkort.

Zálogházi Eladok 13 latos ezüst evőkészleteket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, haltalakat, tálcaikat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőkészlet 6 ft 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőkészletet 138 fttól kezdve, és választék mindennemű ezüst műtűvös tárgyakban, arany fűláncok köllőgöval, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 fti 40 krtól, tula remon-toir órák 6 fti.

Grünberger Armin Béla örökseji Budapesten, IV. Városház-tér 9., l. em. 23 Hariszbár. Képes árjegyzékét bérmentve és ingyen. Magy. kir. Államvasutak. 125935/99. sz.

Hirdetmény. Magyar-keleti-tengerentuli forgalom (Jalacoan át). Fenti forgalom 1898. évi május hó 1-15-éi érvényes díjszabáshoz f. évi szeptember hó 1-én az I. lép hályába, mely az általános határozományok módosítását tartalmazza. A pótlék példányai a részes szállítási vállalatoknál kapható. Budapest, 1899. augusztus hó 16-án.

A m. kir. Államvasutak igazgatósága a részes szállítási vállalatok nevében is. (Utány, nem díjazatik.)

Kávé behozatal Fiuméből. Szétküldés közvetlen a tengeri hajóról.

- 1 tonka 4 kgr. Ró kávé jó ízű ... 4.60
1 tonka 4 k. Caracas-kávé jó ízű ... 5.40
1 tonka 4 k. Kuba kávé erős és zamat. ... 5.70
1 tonka 4 k. Szulán Mocca-kávé ... 5.60
1 tonka 4 k. Arany Java kávé fr. sz. ... 5.80
1 tonka 4 k. Portorikó gyöngykávé ... 6.80
1 tonka 4 k. Kék Java gyöngykávé ... 6.80
44. Csanád ... 20
46. Arad ... 20
47. Torontál ... 20
48. Temes ... 20
49-50. Krassó-Szörény ... 20
51. Hunyad ... 20
52. Szeged ... 20
53. Alsó-Pehér ... 15
54. Torda-Aranyos ... 20
55. Kolozs ... 30
56. Szolnok-Doboka ... 15
57. Beszterce-Naszód ... 15
58. Csik ... 30
59. Maros-Torda ... 20
60. Udvarhely ... 15
61. Nagy-Küküllő ... 20
62. Kis-Küküllő ... 20
63. Fogaras ... 15
64. Brassó ... 20
65. Háromszék ... 20
66. Fiume város és ker. ... 15
67. Fiume m. ... 15
68. Zágráb ... 20
69. Varad ... 15
70. Körös ... 15
71. Belovár ... 15
72. Pozsega ... 15
73. Verőce ... 20
74. Szerém ... 15
75. Pétervárdi ker. ... 15
76. Bródi kerület ... 15
77. Gradiskai kerület ... 15
78. Bani kerület ... 15
79. Ogulin-Szlunai ker. ... 20
80. Lika-Otocsányi ker. ... 20
81. Magyarországi átnevezési térképe ... 20

Fratelli Deisinger Fiume. A magyarországi kávékoc bevasárlási forrása. Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. Magy. kir. államvasutak igazgatósága. 114417. C. IV.

Hirdetmény. (Uj személy és podgyász díjszabás életbeléptetése a Brassó Háromszék h. é. vasuton.) A magy. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint f. é. október hó 1-én ezen vasuton uj személy és podgyász díjszabás lép életbe, mely által az 1892. évi november hó 1-én életbeléptett díjszabás érvényen kívül helyeztetik.

Ezen díjszabás a magy. kir. államvasutak díjszabás elrusított irodájában (Budapest, Csengeri-utca 33. sz.) 20 fillérrel kapható. Budapest, 1899. augusztus 14. Az igazgatóság. (Utány, nem! díjaztatik.)

Köznevelő-osztály, Frakk 5 fti. Nadrág 3 fti. Meilyén 1 fti. Ferenc József-kabát 4 fti. Jaquet 3 fti. ROTH BERGER JAKAB Kristóf-tér 2. Iső emelet. 18.

Hatsék Ignác Megyei térképeinek észletes jegyzéke. Méretük: 1:500,000. Egyes térképek ára

- 1. Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegye ... 30
2. Bács-Bodrog ... 30
3. Nógrád ... 20
4. Hont ... 15
5. Bars ... 15
6. Zólyom ... 15
7. Liptó ... 20
8. Arva ... 20
9. Turóc ... 20
10. Trencsén ... 30
11. Nyitra ... 30
12. Pozsony ... 30
13. Komárom ... 15
14. Esztergom ... 15
15. Moson ... 20
16. Győr ... 15
17. Sopron ... 15
18. Vas ... 20
19. Zala ... 30
20. Veszprém ... 20
21. Fehér ... 20
22. Somogy ... 20
23. Tolna ... 20
24. Baranya ... 30
25. Jász-Nagy-Kun-Szolnok ... 30
26. Heves ... 15
27. Borsod ... 20
28. Gömör és Kis-Hont ... 20
29-30. Abauj-Torna ... 30
31. Szepes ... 15
32. Sáros ... 15
33. Zemplén ... 20
34. Ung ... 15
35. Bereg ... 15
36. Ugocsa ... 15
37. Maramaros ... 20
38. Szatmár ... 20
39. Szilágy ... 20
40. Szabolcs ... 30
41. Hajdú ... 15
42. Bihar ... 30
43. Békés ... 15
44. Csongrád ... 20
45. Csanád ... 20
46. Arad ... 20
47. Torontál ... 20
48. Temes ... 20
49-50. Krassó-Szörény ... 20
51. Hunyad ... 20
52. Szeged ... 20
53. Alsó-Pehér ... 15
54. Torda-Aranyos ... 20
55. Kolozs ... 30
56. Szolnok-Doboka ... 15
57. Beszterce-Naszód ... 15
58. Csik ... 30
59. Maros-Torda ... 20
60. Udvarhely ... 15
61. Nagy-Küküllő ... 20
62. Kis-Küküllő ... 20
63. Fogaras ... 15
64. Brassó ... 20
65. Háromszék ... 20
66. Fiume város és ker. ... 15
67. Fiume m. ... 15
68. Zágráb ... 20
69. Varad ... 15
70. Körös ... 15
71. Belovár ... 15
72. Pozsega ... 15
73. Verőce ... 20
74. Szerém ... 15
75. Pétervárdi ker. ... 15
76. Bródi kerület ... 15
77. Gradiskai kerület ... 15
78. Bani kerület ... 15
79. Ogulin-Szlunai ker. ... 20
80. Lika-Otocsányi ker. ... 20
81. Magyarországi átnevezési térképe ... 20

Tüzmentes pénzszekrényeket, kasszettekat, villamos vészjelző pénzszekrényeket, páncciszekrényeket és másolópénzseket legjobb kivitelben és legolcsóbban szállít

Hesky Testvérek cs. és kir. szabadalmazott hazai pénzszekrénygyára Budapest, VI., Szabolcs-u. 4. Főraktár Erdély részére REMENYIK VICTOR vasnagykereskedésében Kőolozsvár. Most jelent meg! Második bővített kiadásban, csinos kiállításban és tetszetős alakban

"MIRJAM" Irta: Dr. KISS ARNOLD veszfőmí főrabbí. Remek nyelvezettel nők számára írott magyar nyelvű zsidó

Imádságos Könyv. ÁRA: Vászonskötésben 2 fti 50 kr. Bőrkötés 3 fti 50 kr. Csontutántatú díszes kötés 5 fti. Legfinomabb bőrkötés 6 fti. Kapható a "Budapesti Napló" kiadóhivatalában, József-körút 18. szám.

Magy. kir. államvasutak Igazgatóság. Hirdetmény. A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint az Abbazbiába, Lussin-piccól és Cirkvenica üdülőhelyekre, tovább a dal-mát partvidékre, valamint Olaszországra való utazások megkönnyebbítésé céljából Bécsből Fiuméba és viszont Budapestet menetjegyek és pedig az I. osztályban 36.70 és II. osztályban 24.40 és III. osztályban 11. 80 koronáért adtnak ki. Ugyanezen áronok Bécs-Zágráb és Károlyváros között is adtnak ki közvetlen menetjegyek Budapesten át. Ezen menetjegyek meyleköl az I. és II. osztályban a gyorsvonatok használatára is jogosítanak, Snagipörvényesek és azokkal ezen időtartamoz belül az utazás Budapest-től 10 tántágás mellett megszakítható.

Egyuttal felemlítjük hogy Bécs és Budapest valamint Budapest és Fiume között háló és átkelő kocsi közlekednek továbbá egy Fiuméből a alalmát vidékre a hálólekedés a magyar-horvát hajózási társaság kényelmese hají Fiuméből Velenecébe és Anconába pedig az Impresa-Fiume Venezia legnagyobb köznyelmemmel berendezett termes gőzhajói ezen októsi veldíjak mellett közvetitik.

Bővebb felvilágosítás Budapestben a városi menetjegyi irodában (Haugária szálloda) és Csongrád Tamás utazási irodájában (Nemzeti szálloda) nyert továbbá Nagel és Wartmann cég utazási irodájában és Bécsben valamint a Cokk Tamás-féle, Schenker és Társas utazási irodájában Bécsben, Stangen Károly utazási irodájában Berlinben és Antonio Paolinál Velenecében nyertük. Budapest, 1899. évi augusztus hó 3-án. Az igazgatóság